

CUPRINS

EVENIMENTE. PROIECTE

- ✦ Proiectul „*Farmacia de poezie. Consultații poetice*” p. 4
– Andreea Teleşpan & Claudia Teleşpan
- ✦ Lansare de carte: „*Aproape înțeleasa fericire*”, Casandra Ioan p. 6
– Maia Loloiu
- ✦ Istoria Holocaustului romilor, prezentată de Luminița Cioabă p. 7
– Mihai Joarză
- ✦ Lansarea cărții „*Clandestin*”, Marin-Mălaicu Hondrari p. 8
– Maia Loloiu
- ✦ Astra Adolescent (I), (II) p. 9
– Maia Loloiu

INTERVIU

- ✦ Excursie la Timișoara cu participare la evenimentul „Capitala Culturală cu Cătălin Ștefănescu” în dialog cu Raluca Ada Popa p. 13
– Ana Timofte

PAGINI DE JURNAL

- ✦ Lecturiada – pagini de jurnal și scriere creativă p. 16
(o partitură la patru mâini)
– Alexia Ciobănuț, Andreea Teleşpan,
Claudia Teleşpan, Sebastian Caminschi
- ✦ Jurnal de Olimpiadă: OLLR 2024 p. 23
– Maia Loloiu
- ✦ Jurnal Erasmus+ , Polonia, 2-7 februarie 2025 p. 33
– Maia Loloiu
- ✦ Un sat, o casă, un nume – Lucian Blaga p. 36
– Sebastian Caminschi

MICROCERCETĂRI

- ✦ Heroes in societies p. 39
– Miruna Dospinescu
- ✦ Mythology gods p. 41
– Miruna Dospinescu
- ✦ The Romani people in Europe p. 43
– Miruna Dospinescu
- ✦ The Tibetan cham dance p. 46
– Miruna Dospinescu

CRONICĂ LITERARĂ

- ✦ „Vara în care mama a avut ochii verzi” de Tatiana Țîbuleac p. 49
- Andreea Teleșpan

CRONICĂ DE FILM / TEATRU

- ✦ „Anul Nou care n-a fost” p. 51
- Andrada Bratu, Ariana Isdrăilă & Rareș Bîja
- ✦ „Pescărușul” p. 53
- Alexia Ciobănuț

ESEU

- ✦ Ce spune literatura despre modelele de viață ale tinerilor? p. 56
- Alexia Ciobănuț

PAGINI DE LITERATURĂ: PROZĂ

- ✦ *Incapacitatea de a spune* – Cristian Băilă p. 59
- ✦ *Mademoiselle Bovary* – Cristian Băilă p. 62

PAGINI DE LITERATURĂ: POEZIE

- ✦ *Simt* – Maria Penteliciuc p. 68
- ✦ *flacăra strigă și dizolvă* p. 69
– Maia Loloiu
- ✦ *** – Miruna Ciortea p. 70
- ✦ *incantație pirotehnică; poem (vidanjat); poem (iernatic)* p. 71
– Cristian Băilă

CU ȘI DESPRE ADOLESCENȚI

- ✦ *Anchetă: La ce bun voluntariatul?* p. 77
- Claudia Teleșpan
- ✦ *O pasiune neobișnuită* p. 82
- Tudor Buta
- ✦ *Baschetul – pasiunea mea. Interviu cu Tudor Popa* p. 83
- Tudor Buta
- ✦ *Young Thill Death* p. 84
- Adriana Cichi

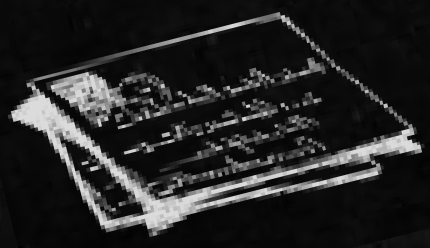
CALEIDOSCOP

- ✦ *Vis de iarnă* – Alexia Ciobănuț p. 87
- ✦ *Instantanee citadine* – Maia Loloiu p. 88
- ✦ *Reflexii* – Maria Murgu p. 89
- ✦ *Arhitecturi* – Andrei Seiceanu p. 91
- ✦ *Căutări* - Larisa Radu; Miruna Dospinescu p. 92

EVENTIMENTE.
PROIECTE

DOCUMENTARE

OPINIE

Proiectul „Farmacia de poezie.

Consultatii poetice”

Deși se scrie mult (mai ales în spațiul virtual), tot mai puțini tineri citesc poezie, fiindcă aceasta presupune o anumită dispoziție sufletească, precum și o solidă experiență culturală. La toate acestea se adaugă faptul că la receptarea poeziei se ajunge greu, efort pe care cu greu ni-l mai asumăm. Dar haideti să ne amintim de maniera în care profesorul Keating, protagonistul filmului *Cercul poezilor dispăruți*, îi încurajează pe elevii săi să citească poezie, astfel încât să perceapă emoția artistică. Profesorul le cere elevilor săi să rupă paginile din prefața manualului care ar trebui să-i învețe cum se apreciază și cum se stabilește valoarea unei poezii; sau desfășoară o lecție despre poezie chiar pe terenul de sport, acesta exprimându-și, în mod repetat, convingerea că procesul educativ înseamnă a-i învăța pe elevi să gândească singuri. Este evident faptul că toate aceste „metode neortodoxe”, așa cum sunt considerate de directorul Academiei Welton, domnul Nolan, îi apropie pe elevi de poezie și de propria lume interioară. Profesorul Keating le oferă șansa să-și exprime convingerile și sentimentele, așa cum niciun alt profesor al acestei școli tradiționale nu o face. Keating este, fără îndoială, un profesor excelent, capabil să pună mai presus de rigorile unor proceduri pedagogice trăirile tinerilor al căror îndrumător devine.

Pentru noi, proiectul „Pe urmele Poeziei”, coordonat de doamna profesoară Ciobănuț Marcela, a fost o soluție eficientă de a ne provoca și de a ne stârni curiozitatea. Ne-am dat seama că poezia poate fi văzută ca un ocean întors către propriile trăiri, cu atât mai mult cu cât descoperirea de sine, în

această etapă a vieții, echivalează cu încercări timide de a citi și altceva și, mai ales, de a scrie propriile versuri. Cel mai mult ne-au atras activitățile din cadrul a două ateliere de lectură și scriere creatoare: „@farmacia_de_poezie” și „Consultații poetice”.

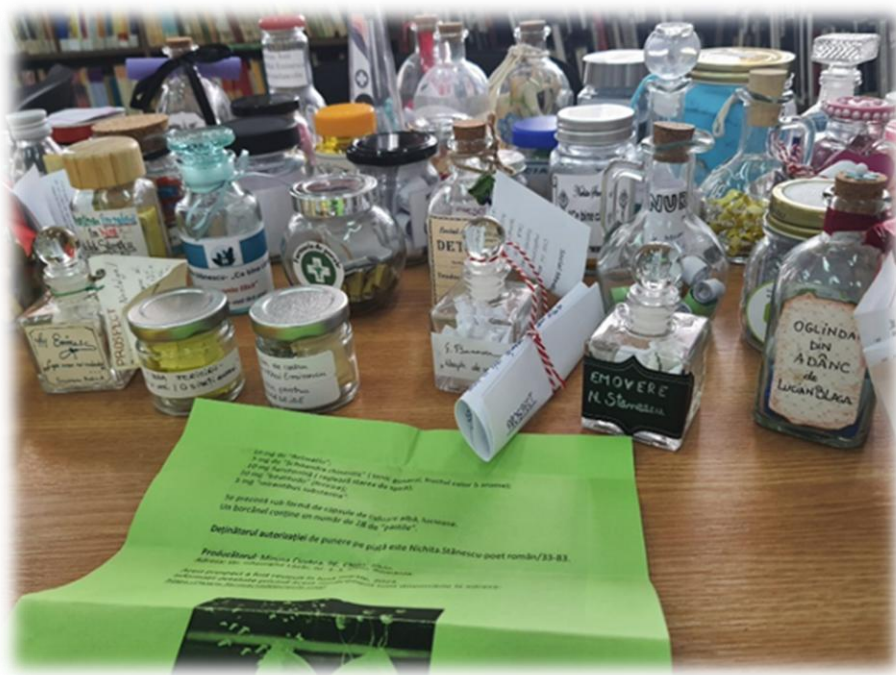
Pentru primul atelier, pretextul l-a constituit versul „Poezia pansează, dar fără anestezic” (Radu Vancu, *Kadish*). Ne-am propus, așadar, să realizăm o *farmacie de poezie* în spațiul bibliotecii liceului, astfel încât să avem acces oricând la *pastilele lirice*, însoțite de *prospecte* care descriu: boala/suferința/afecțiunile pe care o/le tratează; indicațiile de dozare; durata tratamentului; momentul în care va fi luată pastila; ce „substanțe chimice” conține medicamentul, efecte secundare/contraindicațiile etc. Poate vă întrebați: De ce o *farmacie de poezie*? Pentru că poezia poate tămădui sufletul, ne poate salva atunci când ne aflăm în momente de răstribite, fiind o invitație la a ne privi cu atenție pentru a ne înțelege emoțiile, stările și sentimentele. Cu multă meticulozitate și ingeniozitate, câțiva „farmaciști” au introdus versurile selectate în cașete, alții le-au reprezentat sub forma unor alifii sau tincturi, apoi au inventat un nume pentru noul medicament: *Happy-Vers*, *Kromkin*, *Elixirul inimii*, *Amincit*, *NUROZen*, *Social Media DETOX*, *DORUFEN*, *FELIXGEN*, *IUBIVOX*, *Antisegnit*, *Armonia ELIXIR*, *EMOVERE* etc.

Pentru cel de-al doilea atelier, am organizat o activitate în perechi, astfel încât fiecare elev să ofere o *consultație* colegului său de bancă, după o discuție preliminară. La final, farmacistul/medicul a scris o „*rețetă*” (am completat o fișă tipizată, achiziționată de la papetărie) în care i se recomandă „pacientului” un anumit tratament, incluzând câteva versuri sugestive dintr-o poezie a unui autor român. Dintre diagnosticele puse, ce evidențiază emoții/sentimente/stări cu care se confruntă orice adolescent, selectăm câteva: melancolie acută/nostalgie/tristețe (recomandări: „Noaptea” - Lucian Blaga; „Noapte de vară” - G. Bacovia; „Se poate” - Simona Popescu; „Bucurie” - Lucian Blaga; „Oadă bucuriei” - Nichita Stănescu; „Vorbește-ncet” - Mihai Eminescu; „Precauție” - Marin Sorescu; „O jumătate de lună” - Ana Blandiana); stres acut, complex de inferioritate (recomandare: „De-a Icar” - Marin Sorescu); depersonalizarea individului provocată de folosirea smartphone-ului (recomandări: „Cartea plantelor și animalelor” - Simona Popescu; „Piesă de rezistență” - Teodora Coman);

aroganță acută, posibilă intoxicație cu „Dublul”/sindromul Wotton-Gray sau afecțiunea Raskolnikov (recomandare: „Oglinda din adânc” - Lucian Blaga); atac vascular amoros (recomandare: „Vârsta de aur a dragostei” - Nichita Stănescu); FMM/frica mării metamorfoze (recomandare: „California pe Someș” - Ruxandra Cesereanu); logoree (recomandare: „Glossă” - Mihai Eminescu); plictiseală (recomandare: „Drumeție” - Lucian Blaga); dezamăgire (recomandare „Alchimie” - Marin Sorescu); neliniște (recomandare: „Vreau să joc” - Lucian Blaga) etc.

Aceste două ateliere ne-au condus la următoarea constatare: viața este un poem care se scrie singur, iar sursele poeziei se află pretutindeni în lumea în care „*conductele s-au preschimbat într-un tunel pentru poezie*” (Ruxandra Cesereanu). Sau, după cum spune profesorul Keating, „*poezia se poate afla în muzică, într-o fotografie, în modul în care e pregătită o masă – în orice conține o revelație.*”

Text: Andreea Teleșpan, a X-a E
Claudia Teleșpan, a X-a E

Lansare de carte:

„Aproape înțeleasa fericire”, Casandra Ioan

Iulie, la Sibiu, începe cu o actualizare de amintiri – „Humanitasul sibian” împletește, și de această dată, sufletele oamenilor cu literatura și, printr-o *lumină veșnică* a cuvântului, ne lăsăm purtați prin nostalgia trecătoarelor clipe. Ne pregătim să nu fim prea melancolici și să nu pierdem, cumva, din vedere „carul amintirilor” – zâmbim, ne salutăm ca de fiecare dată și dăm voie *aproape înțelesei fericiri* să ne cuprindă.

Evenimentul din 2 iulie 2024 avea să devină un contrast de lumină în care să ne cuibărim mereu și din care să ne culegem nostalgia – în timp ce, afară, soarele nu poate străpunge norii, căldura apropierei noastre interioare și zecile de sori care străpung tavanul ne apropie de vers și de lumina întâlnirii.

Volumul de poezie al poetei Casandra Ioan, „*Aproape înțeleasa fericire*”, este lansat astăzi, la Sibiu. Evenimentul este deschis de către doamna profesoară Maria-Daniela Pănăzan, care, prezentând, pe scurt, viața poetei și conținutul simbolic al volumului, ilustrează, ca esență a versului, biblica anticipare a fericirii umane și contopirea lumilor poetice.

Apoi preia cuvântul poeta Liliana Ursu – fascinați de căldura și hotărârea glasului său, ascultăm zâmbind. Poeta o încadrează pe Casandra Ioan în rândul poezilor confesivi, „o călăuză pentru ea însăși și cititori”, asociind ideatica sa cu cea a marilor poeți. „Poetul adevărat e un lămuritor, te scoate din confuzie”, acesta având menirea de a deveni „un scrib al cerului”, „lazărul poemului”. Liliana Ursu ilustrează un contrast dintre celebrul citat al lui John Donne și poemele Casandrei Ioan, menționând faptul că poeta „e un continent, ea și poezia ei”, demonstrând amplitudinea cunoscută de universul său poetic.

Scriitorul Savu Popa ne vorbește despre poezia Casandrei Ioan ca „o poezie a mirării”, în care se deschid „măști care ascund sensibilitate” și „nedumerire”, o „alăturare de granițe”. Scriitorul conturează modul în care versurile poetei se apropie de cititor prin faptul că acestea îl invită să continue textul, regăsindu-se „pe culmile aproapelui”. Poezia Casandrei Ioan este „un joc sinestezic diferit”, formată din „puseuri jucolare” și având stilul verbalizării poetice, întâlnit și la Nichita Stănescu.

Poeta Casandra Ioan construiește finalul evenimentului, adăugând câteva cuvinte despre volumul său și recitând versuri, care vor ajunge să ne sensibilizeze și să ne dorim să gustăm cât mai curând și din celelalte felii, *aproape înțelese*, de *fericire*, cuprinse în volum. Autoarea descrie fericirea ca o „stare dinamică”, unde „a deveni” înseamnă „a fi”, explicând apoi treptele fericirii și perspectiva sa poetică asupra conceptului.

Evenimentul se încheie cu o sesiune de autografe care se suprapune cu multe fotografii – le apropiem de inima noastră, le așezăm într-o ramă eternă a timpului și promitem să le (re)privim de fiecare dată când ne va fi dor.

Text & foto:

Maia Loloiu, a XI-a E

Istoria Holocaustului romilor, prezentată de Luminita Cioabă

La începutul lunii noiembrie, doamna Luminița Cioabă, fiica lui Ion Cioabă, primul rege al romilor din România, a venit să le prezinte elevilor de clasa a XI-a de la Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” soarta romilor din timpul Celui De-al Doilea Război Mondial, mai exact mărturiile despre genocidul împotriva acestora.

Până în prezent, participarea României la Holocaust este negată de statul român, oficialitățile ascunzând atrocitățile săvârșite de regimul Antonescu în acea perioadă. Ororile comise împotriva romilor, sau „poraimos” cum au fost numite de supraviețuitori, au fost mai puțin studiate decât cele din holocaustul evreiesc, și numai, în ultimii ani. Ei au fost deportați în lagărele de muncă din Transnistria, unde aproximativ 30 000 de romi cu cetățenie română și-au pierdut viața. Totuși, nu doar România a participat la genocid, ci toată Europa care se afla sub influență nazistă, astfel numărul victimelor variază între 130 000 și 285 000. Mărturiile celor care s-au întors din Transnistria au fost prezentate prin video-uri cu interviurile supraviețuitorilor, care sunt publice la [Muzeul Virtual al Holocaustului Romilor - Ion Cioabă](#).

Cea mai interesantă parte a activității mi s-a părut introducerea făcută de istoricul Viorel Achim, al institutului Nicolae Iorga. Acesta a putut explica contextul politic care a dus la această soluție finală și exagerat de violentă, dar a și redat suferința victimelor. A vorbit empatic și cu încredere în el, deși se observa că subiectul era sensibil și pentru el, motiv care i-a făcut discursul mai ușor de înțeles și de urmărit.

Deși informațiile aflate nu au fost plăcute, mi s-a părut foarte interesantă activitatea, deoarece a scos la iveală o parte ascunsă a istoriei noastre. Astfel, consider activitatea importantă, deoarece trebuie să cunoaștem istoria țării noastre, cu bune și cu rele, pentru a nu o repeta.

Text & foto:
Mihai Joarză, a X-a F

Lansarea cărții „Clandestin”, Marin – Mălaicu Hondrari

Nici în seara aceasta de joi, rece și mohorâtă, Humanitasul Sibian nu se desparte de obiceiurile sale – la fel ca de fiecare dată, subsolul librăriei este împânzit de cititori sibieni și, de la mic la mare, fiecare ascultă cu mult interes ceea ce au de spus poeții Radu Vancu și Marin-Mălaicu Hondrari (și, pe cuvânt, au foarte multe de spus). Ocazia de astăzi (nu că scriitorii ar avea mereu nevoie de ocazii speciale pentru a se întâlni, ci doar uneori) este lansarea celui de al cincilea volum de proză al poetului, prozatorului și traducătorului Marin-Mălaicu Hondrari, intitulat „Clandestin” (Editura Trei, 2024), evenimentul fiind moderat de către Radu Vancu, poet, prozator, traducător și eseist.

Marin-Mălaicu Hondrari este „un om care scrie poezie, proză și traduce, totul la superlativ”; în acest mod este inițiat portretul prozatorului. Radu Vancu îl descrie pe Marin ca fiind omul care „nu este decât literatură”, care se lasă ghidat de hipnoza pentru poezie și construiește romanul său cu simț istoric și politic. Este accentuat modul în care prozatorul aduce în narațiunea sa mitul faustic, reprezentat de personajul Iustina, care poartă numele unei martire creștine din secolul al II-lea și care accentuează ideea obținerii dragostei prin violență, aceasta fiind o observație aparte, pe care doar un cititor ca Radu Vancu ar putea-o remarca.

Marin-Mălaicu Hondrari are un stil natural de a scrie, poezia iradiază în textul

„Mă interesează să scriu despre ceea ce li se întâmplă tuturor. Despre momentele care te fac să privești pe fereastră, în gol. Despre momentele în care te uiți la cer și nu mai înțelegi nimic. Despre momentele în care te uiți prin bibliotecă și ai impresia că nimic nu mai este suficient. Mă interesează suferința umană. În suferință, avem nevoie de susținere. Literatura mi-a salvat viața; e absolut minunat să citești. Fiecare dintre noi acționăm ca niște anticorpi”, transmite autorul către publicul prezent, care participă cu întrebări și completări la dialogul celor doi prozatori.

Seara se încheie cu o sesiune de autografe și cu bucuria că am fost din nou împreună, în subteranele Sibiului, de unde crește și se înalță literatura. A fost o bucurie prezența, în public, a tinerilor numeroși (am fost prezenți și noi, entuziaștii membri ai familiei Cercului de Creație Literară) – nu vă faceți griji, vom duce romanul acesta dincolo de barierele timpului.

Text & foto:
Maia Loloiu, a XI-a E

Astra Adolescent (I)

Tinerii care doresc să-și lărgescă „cercul cunoașterii” pot participa, începând de astăzi, la întâlnirile organizate în cadrul proiectului *Astra Adolescent*. Desfășurat în timpul vacanței de vară, fără taxă de participare sau acces restricționat de necesitatea unui permis de bibliotecă, evenimentul aduce în fața tinerilor personalități care se deschid în fața lor pentru a le modela caracterul, prin discuții ghidate de întrebări și dialoguri.

Primul invitat din cadrul ediției de anul acesta este domnul Radu Vancu, scriitor, poet, traducător, profesor și, putem spune, prieten al sufletelor noastre. Discuția este deschisă printr-o scurtă descriere a invitatului de către doamna Mihaela Dobrescu, urmând ca scriitorul, ghidându-se după întrebările doamnei și ale noastre, să ne prezinte o nouă față a universului literar, pe care noi nu o cunoașteam înainte.

Astăzi a fost despre cuvânt, despre cum acesta poate influența lumea, despre cum literatura a schimbat istoria. După o primă întrebare, aceea că „există o teamă de citit?”, poetul-profesor ilustrează libertatea pe care o oferă scrisul, libertatea cuvântului, și deci „toate regimurile totalitare se tem de scriitori”, literatura fiind „împotriva controlului absolut”. Regimurile totalitare au nevoie de control și, paradoxal, teama de literatură creează „un fel bizar de respect”, o stare de atenție la detaliu, interpretând și căutând în metafora inexistentă a limbajului crezut esopic. A fost menționat scriitorul britanic Salman Rushdie (de două ori câștigător al distincției Booker Prize cu romanul „Copiii din miez de noapte”); acesta demonstrează în cartea sa de memorii, recent publicată, „Knife”, modul în care nevoia de libertate a cuvântului motivează omul să nu renunțe la valorile sale: „Puteți încerca să mă omorâți, nu mă puteți face să tac”. Lupta pentru libertatea cuvântului este continuă și „trebuie apărată mai ales atunci când te enervează cuvintele”, aceasta fiind „libertatea pe care s-a construit lumea liberă pe care o cunoaștem noi”.

Printre cărțile care au avut un impact important de-a lungul istoriei, au fost menționate cele religioase, „Biblia”, „Coranul”, dar și „O mie și una de nopți”, a cărei poveste ne-am bucurat să o aflăm – Antonie Galland a tradus pentru prima dată volumul într-o limbă europeană, franceza, fiind urmat de traducerea în engleză realizată de Edward Lane și, mai apoi, de întreaga lume. Poveștile sunt răspândite ca să vindece, devenind „o terapie prin literatură”, despre „supraviețuirea și vindecarea prin povești”.

Au fost aduse în discuții și „Împăratul muștelor” (William Golding), „Noaptea de Sânziene” (Mircea Eliade), jurnalul „Cartea neliniștirii” (Bernardo Soares) și volumul de poezii „Mesaj” (Fernando Pessoa), poet care, în manuscrisele sale, construiește persoane heteronome cărora le aparține câte un stil propriu. Scriitorul impresionează astfel întreaga cultură portugheză cunoscută până la acel moment.

Ultima problematică discutată a fost aceea a cantității de libertate oferită de manualele școlare, care, în contrast cu neconformismul din infinitatea literaturii, acestea devin „artă disciplinată, îmblânzită”. „Arta sălbatică o cauți tu, pe cont propriu”, nu este predată în sala de clasă, care este spațiu în care se caută disciplină. Pornind de la ideea „frumuseții ca senzație fizică”, concluzia a fost aceea că „infinitatea literaturii trebuie să fie văzută ca o plăcere pe care o găsești tot timpul acolo”, autorul încurajându-ne să nu ne fie teamă de complexitatea universului literar, artistic în general, ci să vedem această situație ca pe o bucurie, o asigurare că, oricât de mult am descoperi din creația umană, nu vom ajunge vreodată la un sfârșit. Până la urmă, „cu oții avem nevoie de cantități de frumusețe”, avem nevoie să trăim și „să citim cu șira spinării” (J. L. Borges), să simțim acea „senzație de creștere bruscă” – „the sense of sudden growth” (Ezra Pound).

Astra Adolescent (II)

Biblioteca Astra este *oaza de cultură* din inima Sibiului care găzduiește, pentru al patrulea an la rând, proiectul „Astra Adolescent”. În decursul lunii iulie, miezul vacanței de vară, tinerii sunt invitați să participe la întâlnirile organizate în cadrul proiectului, într-un „spațiu atât de destins și de bucurios cu oamenii care citesc cărți”. Acestea sunt deschise publicului larg, având intrare liberă, iar deținerea unui permis de bibliotecă nu este obligatorie pentru a fi parte din procesul de extindere a „cercului culturii”. În decursul acestei luni, de mai multe ori pe săptămână, „oameni mari” sunt invitați să se lase cuprinși de curiozitatea și interesul tinerilor sibieni și să transmită idei, amintiri sau concluzii culese din viață, prin intermediul dialogurilor deschise cu aceștia. Participanții sunt încurajați să le adreseze întrebări invitaților pentru ca procesele de cunoaștere și învățare să fie interactive, interesante și eficiente.

Ediția de anul acesta a debutat în a doua zi a lunii iulie, când tinerii au avut ocazia de a intra în dialog cu poetul-profesor Radu Vancu, pe care l-au putut numi imediat „prietenuț sufletelor”. Același lucru se întâmplă și pe 3 iulie, a doua zi a acestei serii de manifestări culturale, când este invitat la dialog Părintele Profesor Constantin Necula, scriitor și conferențiar, adesea ghidul spiritual al multor credincioși și nu numai. Părintele demonstrează imediat în dialogurile sale vitalitatea și amploarea vocabularului pe care le deține, modul în care cuvintele îi curg din inimă și călătoresc spre cei care le ascultă. Întâlnirile cu Părintele transmit sentimentul unei „liturghii laice”, când simțim cum ni se deschide inima către frumusețea Creației pământene, iar sufletul nostru se apropie de universul iubirii divine. Aceasta a fost tema dialogurilor noastre: iubirea, un complex ideatic vital, care trimite omul în căutarea simplității și a împăcării cu sine și aproapele său.

Profesorul Constantin Necula ne vorbește, pentru început, despre disciplina instalată în cadrul mediului școlar, observând timidiata sau ezitarea noastră de a pune întrebări sau de a alege o direcție inițială a dialogului: „în școală doar punem în ordine cunoștințele” ne spune acesta, accentuând procesul de „școlire în afara școlii”, când elevul ridică la nivelul maxim de importanță libertatea și dorința sa neîngrădită de învățare. Ca într-o simetrie a timpului, o coincidență ideatică, vorbim despre școală ca un loc cu „artă disciplinată, îmblânzită” (din dialogurile anterioare cu poetul Radu Vancu), un loc al unității și al generalizării, când sistemul e valabil pentru toată lumea.

Apoi, invitatul construiește definiții ale iubirii, pornind de la amplitudinea perspectivelor existențiale din care aceasta poate fi privită, în moduri directe și realiste: „iubirea se vedește doar în situații de criză. Să țineți minte: cine vă spune că vă iubește când sunteți buni și cuminți, nu vă iubește, doar vă apreciază”, unde verbul „a aprecia” este considerat incert, dar care demonstrează cum „iubirea are calitatea asta că te pune în situații de criză”. Iubirea creștinului pentru aproapele său este o iubire a veșniciei, continuă, neîntreruptă de rău sau păcat, urmând modelul „iubește orice ar fi” sau „iubește și fă ce vrei” (Fericitul Augustin) – iubirea adevărată are calitatea de a elimina răul, păcatul; iubirea nu permite o *libertate dăunătoare, a fărădelegii*, ci o stare de lipsă de îngădare într-un univers în care iubirea veșnic dăinuiește: „iubirea trebuie pusă deasupra libertății, pentru a nu face din libertate abstractizarea iubirii”. Pentru a ilustra necesitatea de continuitate a iubirii, Părintele conturează devenirea omului după „întreruperea” acesteia: „în iubire, este ca pe un plan înclinat: dacă te oprești din urcat, ai început să aluneci. Deci, nu poți să zici: *azi iubesc mai puțin decât ieri*”.

Spunând „iubirea e deasupra dogmei”, invitatul reușește să ne explice cum iubirea, starea de a iubi și adiacentele ei sufletești nu trebuie absolutizate, depărtate de simplitate – esența tuturor lucrurilor: „Dumnezeu este iubire” (I Ioan 4, 8). Pentru a accentua ideea mărturisirii credinței, a iubirii omului față de Dumnezeu, ne este prezentat exemplul Sfântului Ioan Maximovici – „este renumit pentru că, la un moment dat, în timp ce mășăluiește în uniformă și trece pe lângă biserică, se întoarce, își scoate șapca și se închină. După care, merge mai departe, spre uimirea tuturor”. Sfântul se afla într-o unitate militară, unde „părerea personală”, credința, nu era tolerată în plan colectiv. Acesta, deci, „își vedește iubirea scoțând-o din obișnuit”. Întâmplarea surprinde iubirea omului față de Dumnezeu, stăruința în credință, încercarea de apropiere a universului pământesc și a planului lăuntric propriu de Rai. Sfântul Ioan Maximovici este conturat, prin faptele sale, ca un model de viață, având rolul de a ghida omul, tânărul, pe drumul devenirii sale spirituale. Acesta construiește o catedrală ortodoxă în Shanghai, dar și un cămin pentru copii, unde găzduiește și salvează cinci mii de suflete. Întâmplările pe care Părintele le povestește tinerilor au puterea de a calma haosul infinitului lumesc pe care omul, prin condiția existenței sale, îl amplifică de neliniște, la un singur centru ideatic, simplu și esențial: iubirea – „forța care poate schimba uraganele, poate să schimbe istoria lumii”. Fiind centrul universului lăuntric al omului, iubirea adevărată readuce frumusețea în spațiul acesta spiritual și în lume, având puterea de „a umple și vâgăuna de iad”. Ființa umană trăiește în comuniune cu aproapele său, într-un spațiu de iubire tăcută și continuă, unde „a iubi înseamnă a nu-l ucide pe celălalt și a rămâne cu el nemuritor”. Iubind, omul își ține semenii aproape, în veșnicia sufletului său, spunând „tu n-ai să mori niciodată”, după cum și Fericitul Augustin considera: „a iubi înseamnă a dori ca cineva să nu moară niciodată”.

Iubirea înseamnă „să schimbi de dragul cuiva ceva din tine”, este „răspunsul dat pe ultima sută de metri pentru iubirea celorlalți”.

Deși „nu există nici un manual de iubire, nu există nici un mod acceptabil de a iubi și de a fi iubit”, omul învață că „a iubi înseamnă să ai capacitatea de a-l ierta pe celălalt”, învață să fie discret în relațiile cu ceilalți, află cum întreg procesul spiritual se desfășoară lăuntric, în sine: „iubirea către Dumnezeu, ca și iubirea părinților pentru copii, e foarte tăcută”. Ființa umană nu este singură în lumea aceasta; apropierea oamenilor de universul divin îi unește prin esența sufletului lor: „iubirea are ca fundament dorința de împlinire, nu suntem singuri”.

Părintele Necula le transmite tinerilor lecții de viață, despre revenirea la simplitate și la iubirea adevărată: „lucrurile pe care le iubești te țin o viață. Trebuie să iubiți nefăcând exces. În viață, nu este despre a învinge în toate părțile, dar unde învingeți să fiți cu adevărat buni. Ce vă recomand este să faceți în interiorul vostru un turism cultural; e o stare de veghe”. Autenticitatea iubirii este dată de prezența adevărului în mintea și sufletul omului: „nu trebuie să țipați adevărul, adevărul se rostește. Când aveți dreptate, nu ridicați tonul. Unde nu vorbesc oamenii, vorbește Hristos”.

Părintele și Profesorul Constantin Necula ghidează tinerii spre calea duhovnicească, un drum al autenticității credinței și căutării iubirii în simplitate. Rămânem cu sufletul cald, cu dorința apropierii de bunătate și cu inima deschisă spre *simplicitate* a Creației dumnezeiești. Întâlnirea din cadrul proiectului desfășurat la Biblioteca Astra a fost gura de aer proaspăt care ne readuce privirea spre Frumos, o lecție despre bunătate, pace și simplitate și, deasupra tuturor, iubire. Mulțumim Părintelui că a acceptat să fie înconjurat de noi, într-un „cerc al cunoașterii” aflat în continuă expansiune, și Bibliotecii pentru inițiativa acestui proiect educațional amplu.

Text:

Maia Loloiu, a XI-a E (voluntară a Bibliotecii Astra, Sibiu)

INTERVIV

CUNOASTERE

ASPUNSVRI

INTEREBARI

Excursie la Timișoara cu participare la evenimentul „Capitala Culturală cu Cătălin Ștefănescu” În dialog cu Raluca Ada Popa

În 18 iulie, împreună cu câțiva colegi, am participat la dialogul lui Cătălin Ștefănescu cu **Raluca Ada Popa**, o româncă realizată în Statele Unite, profesor universitar și antreprenor.

Lucrează în domeniul securității computerelor, sistemelor și criptografiei aplicate, fiind co-fondatoare și co-directoare a RISELab și SkyLab la UC Berkeley, precum și co-fondatoare a două startupuri de securitate cibernetică, Opaque Systems și PreVeil.

Dis-de-dimineată în ziua de marți ne-am suit în autocar cu doamna dirigintă și am pornit spre Timișoara, cu dorința de a o asculta pe sibianca fostă lăzăristă în interviu. Ni s-au promis câteva momente de dialog cu ea, după terminarea interviului oficial, moment pe care doream să-l fructificăm din plin. Era o onoare și o surpriză să vedem o fostă elevă a dirigintei noastre coborând de pe scenă după interviu pentru a ne răspunde la scurte întrebări care s-au născut în timpul ascultării emisiunii.

Raluca a plecat din România în State chiar după terminarea liceului și-a obținut doctoratul în informatică, precum și masteratul și două diplome de licență, în informatică și matematică la MIT, aflându-se și pe lista „35 innovators under 35” a revistei MIT technology review. Este multiplu laureată a celor mai prestigioase premii din domeniu. În România, Raluca a primit recent premiul de excelență acordat de Consulatul Român la Los Angeles.

Voi încerca să redau indirect discuția purtată de noi cu Raluca Popa, fără să includ dialogul oficial cu Cătălin Ștefănescu.

A fost grea luarea deciziei de a pleca în State? Știați exact ce doreați să faceți mai departe, după liceu? De ce America?”

Raluca a spus că, într-adevăr, era pornită să plece din țară în America, unde i-a plăcut extrem de mult și unde s-a integrat foarte ușor. Era exact ce îmi trebuia, ne-a răspuns.

Care a fost cea mai mare provocare prin care ați trecut?

Intervievata a răspuns că nu poate alege. Viața este plină de provocări. După ce treci de una, ai senzația că totul va merge ușor mai departe, însă nu poți decât să dai din nou peste altă provocare. Profesoara din Berkley, pe lângă drumul în carieră pe care și l-a croit, are și un soț și o fiică de aproape doi ani.

Cum ați reușit să găsiți un echilibru între viața profesională și cea familială?

Raluca ne-a mărturisit că timpul ei personal este de fapt timp petrecut cu familia. Când nu e la serviciu, este cu fetița ei. Ea respectă foarte strict un program de lucru și de timp cu familia, astfel încât să poată găsi un echilibru. De obicei se străduiește să facă *multitasking* pentru a comprima mai eficient activitățile de antreprenariat, câștigând timp. A recunoscut că folosește ChatGPT pentru a compune anumite e-mailuri formale, lucru care o fascinează și care îi ușurează munca.

În domeniul în care lucrați pare că o breșă în sistem sau o predicție făcută greșit poate să strice foarte mult din ce ați lucrat. Cum gestionați astfel de situații?

Securitatea cibernetică este destul de puternică, a zis ea. Nu e așa de ușor să se dărâme totul de la o mică eroare, nu este un sistem domino. Rețeaua este construită în așa fel încât să poată funcționa, chiar dacă anumite proiecte eșuează. Munca în domeniul securității cibernetică este în echipă, unde dacă greșești, ceilalți te pot susține până astupi gaura. „În prezent, cine/ce sunt mai periculoși – hackerii sau inteligența artificială?” Cu siguranță hackerii.

Sunt oameni foarte inteligenți care sunt mai periculoși decât AI-ul. Acesta nu este suficient de priceput încât să ne sperie. Ralucai îi place să se axeze pe partea constructivă a inteligenței artificiale, unde AI-ul este de încredere.

Credeți că vă mai întoarceți în Sibiu? Va fi posibilă vreo întâlnire cu dumneavoastră la care să participe mai mulți elevi?

Da, ne-a spus că trece regulat prin România pentru a-și vizita părinții, iar recent a început să-și refacă relații pe care le pierduse în trecut. Poate vom mai avea ocazia să o întâlnim pe Raluca în liceul nostru pentru a-i adresa întrebări despre securitatea cibernetică și despre antreprenariat.

Text: Ana Timofte, a XII-a I

Grafică: Ioana Bercean, a X-a F

PAGINI DE JURNAL

Lecturiada

- pagini de jurnal și scriere creativă -
(o partitură la patru mâini)

Luni, 4 septembrie 2023

Astăzi au început activitățile la Școala Solomonarilor lui Solomon Marcus, la Biblioteca Județeană „Octavian Goga” din Cluj. Am ajuns la bibliotecă în jurul orei opt dimineața și am construit expoziția Cercului nostru de lectură. Apoi, am asistat la ridicarea Anyei la rangul de calfă de solomonar, care ne-a descris experiența ei din cei șapte ani de ucenic solomonar.

Începe prima activitate principală, propusă de colegii noștri din Hunedoara, alături de profesoara care i-a coordonat. Captivant, putem spune, din perspectiva unui elev care nu poate nici în ruptul capului să priceapă chimia, Tabelul Periodic al Personajelor. În orice caz, ne-a plăcut varianta asta de chimie, mai ales scormonitul prin memorie după personaje care să țină locul elementelor din tabelul periodic. Ne-am distrat căutând personaje și asociindu-le diverselor elemente: oxigen, brom, potasiu etc.

A urmat o pauză care, deși a durat doar un sfert de oră, s-a simțit precum o oră întreagă.

Deși simțeam presiunea ploii (probabil stârnită de un ucenic solomonar rebel), l-am așteptat și l-am ascultat cu mult entuziasm pe **Florin Bican**. Un om simplu, cu un simț al umorului deosebit și o inteligență aparte, pe care îl admir. Ne-a propus un exercițiu memorabil: pornind de la definițiile unor cuvinte am creat niște definiții noi, poetice: *cercetător* - persoană care umblă prin dulapurile uitate ale unui muzeu al lucrurilor de descoperit; *colecționar*: un om ce știe să aleagă dintr-un talmeș-balmeș acele elemente asemenea care, puse la un loc, câștigă o funcție simbolică și totodată le transferă o mică parte din valorile sale ca individ.

Am profitat de momentul de inspirație, căci Florin Bican ne-a stârnit apetitul pentru poezie:

[Ce crezi tu, oare, / despre artistul, / biologul, / a cărui tehnică / de metamorfoză / îi permite să atingă abisul / frumuseții, / fără să sângereze? - **Fluturele**] – Alexia

[Mândru cântăreț invizibil / Sparge liniștea nopții / Cu trilul său abil / De insectă.- **Greierele**]; [Prăfuit de stele / Vrea să se apropie de ele. / Culoarele lui vii imită natura / Care i-a dat viață. - **Fluturele**] – Andreea

*[O insectă zburătoare / Ce lasă o
dără lucitoare / În urma zborului de noapte
/ Care naște în urmă șoapte – Licuriciul];
[Viermele care dispare / Doar pentru a
reapare / Din cristalul vieții / Care naște
imaginea frumuseții - Fluturile] – Claudia*

*[Noaptea, în iarbă ei se ascund, / iar
când ești în preajma lor, / încep să scoată
sunete pătrunzătoare / prin elitrele lor, / ca
să știi că nu ești singur / În iarba cea deasă.
- Greierele]; [Cel plăcut e văzut ziua / cel
ce îl sperie noaptea, / dar el e atât de
mătășos, / încât poartă și denumirea acestei
fibre. – Fluturile] - Sebi*

A doua parte a zilei a fost ocupată de o activitate tip Asia Express (după cum a numit-o colegul nostru Sebi). Deși a fost destul de obositor, mărturisesc că ne-am distrat alături de echipele din care am făcut parte, fugind și căutând să îndeplinim cerințele pieselor de șah. În fiecare librărie a trebuit să realizăm diferite sarcini, cum ar fi: descrierea locului în diferite moduri, căutarea unei anumite cărți etc. A fost o experiență extraordinară, datorită căreia am reușit să explorăm străzile nemaipomenite ale Clujului. Iar la finalul zilei, pentru a sărbători încheierea primelor activități, ne-am bucurat de o prăjitură cu fructe.

Marți, 5 septembrie 2023

Începem ziua în ritmurile pline de viață ale unei melodii în limba rusă, aleasă de Anya pentru videoclipul cu ziua de ieri. Mai târziu, cu mici emoții firești, Alexia și Sebi oferă un interviu celor de la Radio Cluj. Apoi ne pregătim pentru atelierul *Povești și pietre*, organizat de profesoara noastră, devenind ucenici ai acesteia.

Litere colorate se leagă pe pietrele albe, ordonate de echipele 1, 2 și 3, iar pe niște simple bucăți de carton se modelează povești din pietre, nu cuvinte.

Pauză. Se poate simți vibrația entuziasmului în aer, trepidăm de nerăbdare.

De ce? Un nume. **Simona Popescu**. O poetă ca nici alta, cred eu. Ascultăm, întrebăm, Simona ne răspunde cu zâmbetul pe buze. Ne simțim ca niște studenți cumiți, vrăjiți de profesoara noastră: Scriitorul, un colecționar de oameni, de senzații, un muzeograf. Știm că „ușile” Simonei Popescu sunt semi-încuiate: nu toată lumea poate intra. Conversația curge, trimiterile la cărți și poezi la fel. Așa, ajungem de la biblioteca personală a Simonei la Biblioteca Universitară, o pădure de cărți în toată frumusețea sa. Că am fost impresionată e puțin spus, așa că nu mă voi obosi cu încercarea de a exprima în cuvinte ce am simțit. În orice caz, după ce am descoperit biblioteca, cu toate secrete și legendele ei, *Cetatea Lecturii* (este numele Cercului nostru de lectură) a ajuns la o cofetărie din Centrul Vechi.

*[Și dacă intri aici, la mine în cameră,
ce crezi că vei vedea? E roz cu mov, evident, e
singurul lucru în care nu mă poți vedea pe
mine (fiindcă a rămas așa de la șapte ani, iar
eu-acum și eu-atunci suntem extremitățile
existenței acestui om care poate să scrie doar
cu mâna stângă). Te primesc aici, deși nu-mi
surâde ideea. Știu, ești prietenul meu, dar nu
ai dreptul să deschizi sertarul cu carnețele,
mulțumește-te cu pisicuțele de pe birou. Și cu
cele de pe rafturile bibliotecii. Și cu cele de
lângă televizor. În fine, asta e expoziția eternă,
nu-mi prea pasă dacă te plictisești de ea. O
expoziție temporară: pozele cu mine și cu
prietenele mele de pe tabla magnetică. De ce e
temporară? Nu-ți răspund. Tot acolo, până în
21 iunie a avut loc expoziția „Formule-
matematică-cuvinte-română” și expoziția de
portofolii cu teorie, gramatică și literatură.] –
Alexia*

[Intri în cameră și imediat te lovești de căldura toropitoare. Ferestrele încălzesc și luminează camera, fiind observate încă de la intrare. La stânga ușii începe șirul de dulapuri, iar în spatele raftului din mijloc, pe perete, se află întrerupătorul. Ca o comoară neprețuită este păzit de colțul ascuțit al bibliotecii, pregătit oricând să lovească mâna intrusă. În dreapta, ascunse de ușă, ghiozdanele și poșetele sunt îndesate (o încercare de a câștiga loc) în cutii. Înaintezi și colțul biroului mai lasă o vânătaie, pe șold de această dată. Nici scaunul nu e mai blând, obligându-te să stai mereu drept și inconfortabil. Biroul, veșnic neîncăpător, geme de ideile mărețe la care a luat parte. (Desigur, și mulțimea de obiecte nefolositoare depozitate pe suprafața redusă are un rol în suprasolicitarea lui). În fața ferestrei este patul, aranjat în grabă și plin de perne, te invită să abandonezi tot și să te odihnești. Deasupra, a luat naștere acum ceva timp o gaură neagră, sub forma unui dulap cu două uși. Înghite fiecare lucrușor pe care l-am păstrat cu speranța că va deveni parte dintr-un proiect magnific, sfârșind uitat într-un colț al camerei. Dulapul de deasupra patului păstrează colecția mea de "nimicuri folositoare" și reprezintă amintirea tuturor planurilor și ideilor abandonate din lipsă de timp sau voință. Gaura neagră din camera mea este, de departe, cel mai valoros obiect pe care îl dețin.] – Andreea

[De fiecare dată când pășesc în camera mea din apartamentul bunicii, sentimente puternice de nostalgie îmi acaparează sufletul și trupul, de parcă viața mi se colorează din nou cu alte culori. În prim-planul retinei mele pătrunde un alt obiect din tărâmul copilăriei mele care îmi aduce aminte de o năzbâtie din trecut din care răzbate o parte pozitivă, acum, din retrospectiva mea.

Ah, dar de unde vine acest miros dulce și îmbietor? Bineînțeles, este mirosul camerei mele, pe care-l îndrăgesc de la vârsta de patru ani. Îl consider ca o desfătare, o binecuvântare care vine după o zi de joacă în parc. Pentru mine, camera mea este un loc sfânt pentru tot restul vieții, un loc unde ești doar tu, în largul tău, care îți oferă un sentiment de siguranță și unde poți discuta cu conștiința toate intimitățile liber, fără a avea rețineri.] – Sebi

Miercuri, 6 septembrie 2023

Direct la Atelier... Am continuat povestea Olguței... Așa ne-a provocat scriitorul **Alex Moldovan**. După-amiază am aflat că avem în țară o catedrală în construcție încă din anul 1920. Pașii ne-au purtat prin centrul istoric, însoțiți de ghidul nostru, având misiunea de a fotografia uși și ferestre. Seara am fost într-o vizită inedită și mai târziu am avut parte de o surpriză... lasagna a fost delicioasă.

[Nu. Nu se poate. De ce azi? Ce am făcut, Doamne, să merit asta? OK, ne calmăm. Respiră ușor: 1-2-1-2-1-2. Ce început potrivit al vieții mele de adult! Ce glumă bună, bunicule! Amuzant. Chiar vrei să te cred că a fost furat tabloul meu cel prețios, cel frumos, cel... Nu, bunicule, nu sunt supărată absolut deloc! Sunt zen și nu mă interesează faptul că a dispărut mult iubitul meu tablou.

Bine, OK, super. Hai să-mi fac un plan de bătaie. Îmi trebuie un deghizaj, un hanorac negru, oare e destul de incognito? O fi. Mai departe. O hartă a Chujului. Mă prefac că n-am telefon, să fie mai dramatic. De câte ori pornești într-o urmărire de genul? Nu știu unde să merg. Unde merg hoții, de obicei, cu un tablou luxos abia furat de la sârăcuța de Olguța? Gata, încep de la biblioteca „Octavian Goga”, că e aproape. Caut pe cele 7 etaje (vai de picioarele mele) și apoi merg în centru. Sunt multe terase acolo, poate i s-o fi făcut foame hoțului meu. Caut acolo, întreb, alerg. Bun.

OK, am ajuns în fața statuii cu Mathias și stau ca o inteligentă ce sunt fără nicio armă. Super. Alerg spre Librarium și ies la fel de repede (cu siguranță nu m-am împiedicat) cu o umbrelă roz cu pisici. Nu arată amenințătoare, dar vârful ăla de metal sigur îl va băga în sperieți pe hoțul meu.

Atenție! Văd un om cu un ditamai tabloul. Adopt o atitudine firoasă și mă îndrept subtil către el, ca o profesionistă. Sunt o expertă a manipulării, așa că mă chinui să-mi descos suspectul.

Misiune eșuată, omul a fost totuși intimidat cu siguranță de umbrela mea roz cu pisicuțe sau de vorbele mele cu substrat amenințător. M-a numit „fetișcană cu prea mult tupeu și timp liber” și a plecat, cu siguranță impresionat de atuurile mele de detectiv. Mă așez pe o bancă din apropiere și oftez dezamăgită.] – Alexia

[Am intrat în librărie. Câinele meu, Farid, a adulmecat mirosul hoșului încă de la casa bunicului și m-a condus până aici. La intrare sunt întâmpinată de librar. Tânăr, până în treizeci de ani, era îmbrăcat cu blugi și o cămașă, iar fața îi era parțial acoperită de o șapcă roșie. Pe pereți, printre rafturi, erau agățate copii ieftine după tablouri celebre.

Însă, în spatele librarului, am observat un obiect care semăna cu un tablou. Era acoperit de o pânză subțire, dar un colț era descoperit. Rama metalică și culorile estompate de trecerea timpului mi-au întărit suspiciunile cum că tabloul din librărie era cel pe care îl căutam. I-am cerut librarului o privire mai atentă.

-Desigur! Această pictură a fost donată de o persoană pentru a decora librăria, spune el în timp ce dezvăluie tabloul, Aș fi încântat să îți ofer șansa de a-l admira cum se cuvine, dar este un obiect foarte valoros pentru mine... adică, pentru librărie.

În momentul în care am văzut funda de cadou agățată de tablou, falsul librar a fugit. Am pornit imediat după el, dar deja trecuse strada și se urcase într-un autobuz spre Grădina Botanică. Din fericire, următorul autobuz avea același traseu, așa că am ajuns la destinație imediat după hoț. Nu pot să cred că mi-a scăpat! Era chiar în fața mea, trebuia doar să îi iau tabloul din mână! De cum am intrat în Grădina Botanică, Farid a încercat să ia urma hoșului cu ajutorul mirosului, însă fără succes. Parfumul numeroaselor flori îi transforma misiunea într-una imposibilă. Totuși, am început să căutăm tabloul.

Unde ai putea ascunde o pictură celebră într-o grădină? M-ar ajuta enorm dacă aș ști măcar cum arată tabloul, dar, binențeles, bunicul își dorea să fie „o surpriză”. Nu m-aș mira dacă a orchestrat toată această întâmplare pentru a se asigura că voi avea grijă de prețiosul lui tablou. Mă pregăteam să plec, deznădăjuită, când am observat ceva printre plante. Soarele se reflectase într-un obiect metalic, raza de lumină ajungând în ochii mei. M-am apropiat. Uimită, am constatat că era rama unui tablou care înfățișa un câmp cu flori. Funda pe care scria „Pentru Olguța de la bunicul” încă era agățată de rama tabloului. Am întins mâna să apuc tabloul, dar am simțit cum cineva mă trage de mâini și mă trânteste la pământ. Am apucat să văd doar o șapcă roșie, înainte ca hoțul să fugă din nou. M-am ridicat și am pornit după el. În fața intrării se urcă într-o mașină și pleacă. Am găsit un taxi din care coborâse un turist și îl urmăresc.

Traficul infernal din Cluj îi zădărnicește planul și îl privesc cum coboară din mașină în fața Bibliotecii Județene „Octavian Goga”. Îl urmez împreună cu Farid. Intrăm în bibliotecă. Aproape mă împiedic în graba de a-l ajunge. În hol avea loc o expoziție de fotografie și îmi promit că voi reveni pentru a o admira.

Privirea îmi este atrasă de umbra roșie care tocmai se urcă în lift. Nu am timp să aștept liftul, așa că încep să urc pe scări. Liftul se oprește abia la al șaptelea etaj. Gâfâi, dar măcar acest coșmar va lua sfârșit în curând. Se deschide liftul și sunt întâmpinată de hoț, cu șapca roșie încă pe cap, și, spre mirarea mea, fața amuzată a bunicului.

-Bună, Olgața!] – Andreea

[Sunt în drum spre vila bunicului meu, pe care încerc să-l vizitez săptămânal. Sper că, dacă voi arăta interes pentru pasiunile lui, îl voi convinge să-mi dăruiască acum tabloul promis. Niciodată nu strică să ai un obiect scump în colecție. Însoțită de câinele meu, Farid, ajung la casa bunicului. Deodată, în timp ce intrăm în curte, Farid începe să latre și fuge spre grădină. Îl las să-și urmărească veverița liniștit și intru în casă.

Prima dată observ agitația angajaților care privesc neliniștiți spre ușa biroului bunicului. Se pare că ruda mea este din nou într-o dispoziție neplăcută. Cu încredere pășesc în birou. Ca de fiecare dată, privirea îmi este atrasă de locul în care este păstrat viitorul meu cadou. Însă, acolo ochii mei se lovesc de o ramă goală. Încremenesc și sper că ceea ce văd sau, mai bine zis, ce nu văd este doar o glumă răsuflată. Nu concep ideea că iubitul meu tablou a dispărut! Răspunsul crunt îl găsesc pe fața palidă a bunicului care mă privește pătrunzător. Cred că va urma un nou plan genial al bunicului.

În următoarele două ore, am analizat împreună cu bunicul indiciile lăsate de hoț, care ne-au condus spre cel mai mare colecționar de tablouri din Cluj. Rivalul declarat al bunicului este suspectul principal al acestui furt de o importanță națională. Bunicul a contactat diverse surse pentru a afla obiceiurile și agenda suspectului. Având aceste informații, bunicul s-a gândit să mă trimită într-o misiune pentru a-i arăta din nou abilitățile mele de a deține un tablou de milioane.

Astfel, am ajuns să mă îndrept spre un restaurant luxos din centrul Clujului, de lângă statuia lui Matei Corvin, unde suspectul se întâlnește cu alți doi asociați. Trebuie să găsesc dovada că tabloul se află în posesia lui sau, în caz de urgență, material pentru a-l șantaja. Timp de o oră, am ascultat întâlnirea plictisitoare a miliardarului cu partenerii săi. Niciun document suspect nu apărut în peisaj. În concluzie, a fost o pierdere de timp.

Suspectul s-a ridicat de la masă, și-a salutat prietenii și a plecat. L-am urmărit până când a cotit pe o stradă laterală pustie. Bingo! Se pare că am găsit secretul colecționarului. A intrat într-o clădire cu fațada în construcție. L-am așteptat răbdătoare în față, căutând o modalitate prin care să-mi recuperez tabloul. După zece minute, a ieșit din clădire cu o pungă de hârtie suspectă și s-a așezat pe o bancă, începând să vorbească la telefon. Am fugit spre intrarea clădirii cuprinsă de adrenalină. Însă speranța de a fi găsit tabloul a fost spulberată de vederea unei simple patiserii. Am ieșit și am văzut suspectul mâncând fericit o gogoasă.

Deznădăjduită, eram pregătită să renunț și să mă întorc la vila bunicului fără mult doritul meu tablou. Am hotărât că, înainte de a-mi accepta înfrângerea voi mânca și eu o gogoasă de la patiserie. Așadar, intru și mă așez la coadă. Cât timp aștept, privesc interiorul roz-pastel al magazinul și privirea mi se oprește

asupra unui afiș foarte cunoscut din vitrină. Este chiar tabloul meu! Nu îmi vine să cred. Aștept un moment prielnic, când vânzătoarea nu este atentă și îmi iau tabloul, ieșind grăbită din patiserie. Mă opresc în mijlocul străzii când observ o mașină cu geamuri fumurii care mă așteaptă. Se pare că bunicul a aflat foarte repede despre reușita mea. Suspect de repede...] – Claudia

[Am decis să fac o vizită bunicului meu. Imediat cum am intrat pe ușa locuinței am observat că era neliniștit și l-am întrebat ce s-a întâmplat. Aproape leșinasem când am aflat că tabloul de colecție, tabloul pictat cu pigmentul albastru obținut din lapis lazuli, dispăruse chiar din locuința bunicului meu. Deja îmi imaginam o grămadă de scenarii, oare cine ar fi fost în stare să-l fi luat, unde se află acum, mai este oare întreg?

După aproape o jumătate de oră de dezbateri cu bunicul, referitoare la soluții, am ajuns la ideea că voi aduce câinele meu, care o să adulmece casa bunicului și am să mă ghidez după el, în speranța că îl vom putea prinde pe făptaș și vom putea recupera tabloul.

Zis și făcut. Ghidată de Farid, am pornit la drum; prima oprire fiind în Parcul Central, lângă lac. Am dat ture și nimic. După aceea, am ajuns la biblioteca centrală unde am insistat foarte mult să ne lase să căutăm prin camera cu cataloage, dar n-am găsit nimic și totuși, nu ne-am dat bătăuți. Am continuat plimbarea alertă, ajungând la statuia lui Matei Corvin. Deodată, Farid a smucit cu putere lesa și a început să alerge și târându-mă cu putere după el, am intrat pe ușa unei clădiri de vizavi și ne-am trezit în mijlocul unei mulțimi de oameni: era o galerie de artă ce tocmai găzduia vernisajul expoziției de pictură și desen a unui tânăr artist. Pe perete zăresc tabloul bunicului, mă îndrept către acesta și în fața mea apare bunicul.

Avea o privire jucăușă și un zâmbet larg îi inunda întreaga față. Mi-a spus că el a împrumutat galeriei tabloul pentru a fi expus, iar dispariția lui a fost o farsă, pe care a făcut-o cu scopul de a mă determina să vin și eu la vernisaj.

Am rămas și m-am bucurat de vernisaj și chiar dacă nu le-am arătat asta, le-am fost recunoscătoare bunicului și lui Farid pentru această zi minunată. Ce pot face un bunic pus pe șotii și un nas umed de cățel!] - Sebi

Joi, 7 septembrie 2023

Atelier de scriere cu Ruxandra Cesereanu

Nu. Deschide-o. Pare scufundată în miere. Nu înțelegi nimic? Știu. Așa și trebuie. Chiar crezi că ai acces așa ușor la explicațiile legate de mine? Pe o parte a filei, se continuă o poveste. Pe cealaltă, alta. Și tot așa. Îți pierzi mințile? E doar un text palimpsest, liniștește-te, de ce te agiți? Nu e Cartea de Nisip (încă). Sunt eu, iar eu sunt dublă. Înțelegi acum că nu vei înțelege niciodată?] - Alexia

[O carte stranie care mi-ar plăcea să existe este una care este diferită în fiecare exemplar. Personajele și universul rămân mereu la fel. Începutul și sfârșitul sunt identice în fiecare carte, dar întâmplările diferă. Astfel, cititorii pot trăi din nou și din nou magia primei lecturii, alături de personajele preferate.] – Andreea

[O carte care mi-aș dori să existe este „Cartea vieții”. Ceea ce este atât de special la ea este puterea ei de a aduna toate lecturile unui cititor, permițându-i să le recitească oricând, retrăind strările și emoțiile legate de acea carte. Cu siguranță fiecare cititor și-a dorit măcar o dată să simtă

din nou fiorul primei lecturi sau curiozitatea satisfăcută doar de încheierea cărții preferate. Acesta carte ar fi un fel de bibliotecă, o colecție ambulantă de amintiri și cărți, care ne-ar permite să ne observăm maturizarea prin intermediul unor lecturi reprezentative pentru caracterul nostru. „Cartea vieții” ar deveni o modalitate de a ne conecta cu propriul sine, revenind la o anumită etapă a vieții, aflată în strânsă corelație cu o anumită lectură.] – Claudia

[Cartea cu cotor albastru-închis îți sare în ochi din orice unghi ai privi rafturile bibliotecii.

Dar, stai! Cu fiecare pas pe care-l faci spre ea, nuanța se schimbă cu viteza picăturilor de ploaie care cad pe luciul unei ape liniștite. Astfel, ajungi să descoperi contopirea nuanțelor de albastru-închis asemeni mărilor pe care cutreiera Cristofor Columb, cu frumosul albastru-misano ce se așterne precum o pătură pe împrejurmile Neapolelui, învăluite cu un verde-smarald ce te duce cu gândul la aventurile lui Dorothy în Orașul de Smarald. Metamorfoza culorilor te face să pui mâna pe ea și atunci când o atingi mâna parcă se afundă printre firele de nisip fin ale unei plaje însorite, iar zgomotul făcut de răsfoirea filelor este asemenea valurilor mării.

La o privire atentă se observă imediat că literele se amestecă asemenea unor bucățele de sticlă din interiorul unui caleidoscop, creând încontinuu cuvinte și fraze noi ce aparent nu au noimă. Dar dacă le citești în ordine inversă, descoperi o serie de ghicitori al căror răspuns este cheia spre următoarea pagină care continuă povestea.

Din loc în loc apar și ilustrații realizate cu așa măiestrie, încât chiar dacă sunt fantastice ele par a fi reale. Minunăția acestei cărți e că povestea sa este fără de sfârșit și curiozitatea cititorului este ținută trează, devenind subjugat de aceasta fără a mai putea să o lase din mână.] – Sebi

Au fost încercări dificile, ca de fiecare dată, iar noi, ucenicii, trebuind să ne îndeplinim nevoia de joc, în roluri de cercetători și colecționari de obiecte, litere, sentimente și vise, am trecut cu ajutorul imaginației și puterea prietenilor care s-au legat prin ușile și ferestrele probelor, la final rămânând cu o experiență de neuitat.

În drumul spre casă, pe de-o parte ne bucuram că revenim printre cei dragi, și pe de altă parte trăiam sentimentul unei despărțiri de care-mi voi aduce aminte cu plăcere. Sperăm că ne vom afla printre ucenicii solomonari și la *Lecturiada* următoare, ca să continuăm ce am început la Cluj în anul 2023.

Text & foto:

Alexia Ciobănuș, a X-a E

Andreea Teleşpan, a X-a E

Claudia Teleşpan, a X-a E

Sebastian Caminschi, a X-a I

Jurnal de olimpiadă: OLLR 2024

24 – 28 aprilie, Suceava

Miercuri, 24 aprilie 2024

Drumuri „neîncăpătoare în piele”, cântece lipsite de simplitate, bucurii

Simțind cum se apropie momentul plecării, îmi frâng degetele în palme și enumăr în gând toate lucrurile pe care mi le doresc alături, în următoarele cinci zile, provocându-mă să-mi amintesc dacă le așezasem deja în vreunul dintre cele două ghiozdane. Pare un haos total drumul acesta – orele ce se vor scurge fără de voie, soarele ce va încălzi aerul tot mai tare, conversațiile noastre care vor deveni tot mai personale... Mă așteptam să mă simt pregătită, sigură pe mine, într-o armonie cu toate oglindirile mele; de fapt, atât de detașată de realitate nu m-am simțit niciodată. M-am consolată spunându-mi că va trece, că trebuie doar să mă apropii de simplitate și de esență, că, la reîntâlnirea cu tiparul momentelor de „rămas-bun”, îmi voi (re)simți firea nostalgică și voi fi în siguranță.

În timp ce îmi umpleam bagajele cu ultime lucruri cumpărate de la magazinul din colțul străzii (sticle de suc și bomboane de mentă, ce aveau menirea să aibă grijă de mine mai bine decât aș fi putut eu însămi), vedeam cum lumea nu stă pe loc – așa cum, paradoxal, mă așteptasem să se întâmple: culorile semaforului oscilau între grade diferite de pericol, vecinii treceau în continuare de lângă mine, salutându-mă, în timp ce nimeni nu știa ce se întâmplă în sufletul meu. Nici măcar eu. „Nici nu e nevoie să știu ce simt”, mi-am spus, și-am pornit spre gară, cu bagajele alături, abia așteptând să văd care va fi primul moment ce-mi va declanșa specifica stare nostalgică.

Locul de întânire a fost „biserițuța din gară” (m-am simțit norocoasă că știam unde se afla și că, la nevoie, puteam spune povestiri interesante întâmplate acolo), unde am ajuns cele dintâi, eu și mama, așteptând

dezorientate venirea celorlalți – mai erau 13 minute până la venirea autocarului, deci trebuiau să sosească curând. Ne bucuram de aerul încă răcoros al dimineții, iar mama, îngrijorată și plictisită, îmi enumera cele mai importante obiecte de care voi avea, probabil, nevoie, și care trebuiau să fie deja în bagaje, în timp ce eu spuneam „da” (după prezentarea fiecăruia). Au sosit curând și restul membrilor lotului – însoțiți de părinți mai îngrijorați decât ei; ne-am adunat în jurul unui stâlp ce iluminat, de baza căruia ne-am rezemat pentru câteva minute bagajele și toate grijile. Mi se părea că vântul, în trecerea lui, lăsa printre noi o stare bizară – nu vedeam pe nimeni zâmbind, ne era frică să ne salutăm și, parcă, să vorbim. Încercam să-i observ pe fiecare – „fețe vechi și fețe noi” –, analizându-le gesturile mărunte și felul de a privi. Nu pentru a-i critica – îi admiram; mă simțeam norocoasă că cercului meu i se alăturau oameni frumoși, cu inimile deschise și, poate, la fel de rătăciți ca mine. Eram în siguranță alături de doamna profesoară și de ceilalți cavaleri tineri: Alexia, Raluca, Luiza și Anisia. Simțeam că vom fi o echipă puternică – cinci copii cuminți ce munceau împreună spre visurile lor, asemenea degetelor de la o mână (sau ca alte comparații mult mai reușite).

După câteva telefoane date de doamna profesoară șoferului autocarului cu care trebuia să mergem, acesta a sosit, într-un final, cu o banală întârziere și, din momentul acela, aventura noastră începea pe bune. Ni s-a luat o greutate de pe suflet când ne-au fost puse valizele în portbagajul mașinii și, eliberate de orice grijă, am fost distribuite de către domnul șofer pe scaunele disponibile. Cele opt locuri erau așezate pe trei rânduri – două în față, lângă șofer, iar celelalte șase pe două rânduri paralele de câte trei locuri. Am fost trimisă pe rândul din spate, pe scaunul din mijloc – eu făceam legătura dintre Luiza (stânga) și Anisia (dreapta), însemnând, într-adevăr, că prima

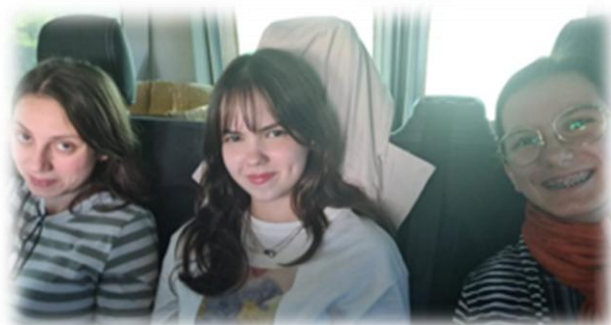
parte a drumului a fost, pentru mine, asemenea unui joc de telefonul fără fir – până ce nodul legăturii a fost desfăcut de somnul ce m-a cuprins și, la scurtă vreme, adormisem.

După prima parte a drumului, am ales, de comun acord, să schimbăm aranjarea generală pe scaune; așadar am primit un binemeritat loc de margine și vecine de „etaj” vesele și simpatice: în ordine, Anisia, Alexia, eu. Se desfășuraseră conversații cu mult prea multe glume ca să le pot reda integral, dar este cert că drumul acesta a fost definitiv stărilor de spirit din următoarele zile, iar cuvintele-cheie ale prietenilor olimpiadei în timpul acestui drum au fost descoperite; printre care: juicy, playlist, maimuțe dresate. Am asistat la fragmente întregi ce ar fi meritat difuzate la iUmor și sunt recunoscătoare pentru locul acesta VIP din autocar. (:

Cum „socoteala de acasă nu se potrivește cu cea din târg”, cele șapte ore și 45 de minute de călătorit cu autocarul se transformaseră în nouă ore și multe minute de plictiseală, așadar ne-am apropiat foarte mult de ghinionul de a pierde festivitatea de deschidere. Totuși, nu s-a împlinit prea mult din acest ghinion: am ajuns ultimii la colegiul unde fuseserăm repartizați la cazare, am avut exact cinci minute alocate pentru o respirație și o clipire, după care ne-a fost distribuit un elev voluntar care ne-a condus, pe o scurtătură esențială, spre Universitatea „Ștefan cel Mare”, unde s-a desfășurat festivitatea.

Spre bucuria mea, în cadrul acestui eveniment am descoperit, pentru întâia oară în această zi, starea-mi de nostalgie și fericire și creație și trăire-în-prezent și libertate absolută și tot restul complexului spiritual. Muzica folk a fost cea care a deschis sensibilitatea trăirilor mele – elevii Palatului Copiilor din Suceava pregătiseră cele mai frumoase cântece și au fost acompaniați, la chitară, de profesorul lor.

În ciuda tuturor condițiilor extreme din acea încăpere – temperatura optimă de supraviețuire a fost de mult depășită, iar capacitatea sălii nu a mai fost luată în considerare –, zâmbeam cu chipul și cu

sufletul și încercam să îmbrățișez pe toată lumea cu privirea. Acea stare de aducere-în-prezent și-a avut temelia în revederea prietenilor legate la olimpiadele trecute – nu există nostalgie mai puternică decât aceasta. Mai mult, știind bine că nu voi mai întâlni vreodată momentele acelea, era și o nostalgie a viitorului, starea care îmi spunea că îmi va fi dor de acele clipe în timp ce le trăiam. Ce poate mai frumos și mai aducător-în-prezent decât astfel de emoții?

Ne întorceam la Colegiul de Informatică „Spiru Haret” într-o îmbrățișare a soarelui pentru sufletul nostru – era un apus liniștitor, al revelației, al încetării scurgerii clipelor. Trebuia să capturez lumina aceasta creatoare în câteva cadre.

Lupta doamnei noastre profesoare cu doamna pedagog a fost câștigată în favoarea noastră, așadar lotul Sibiului a fost aranjat „independent” în camere: trebuia, inițial, să împărțim teritoriul dormitorului cu alte județe (București, Sălaj), dar, fiindcă matematica poate face minuni la olimpiada de română, a fost descoperită soluția de a fi repartizați în câte două camere cu câte trei locuri. Am rămas, astfel, împreună, uniți. Deși în cazul aranjării la mese în timpul cinei nu am mai respectat această distribuție, finalul primei zile a fost fericit. Dacă înaintea plecării din Sibiu eram îngrijorați de condițiile pe care le vom întâlni aici, în Suceava, delicioasele bucate devorate la prima noastră cină ne-au convins că am descoperit o nouă casă și că trebuie să ne bucurăm de fiecare clipă și fel de mâncare.

Joi, 25 aprilie 2024:

Fără emoții, suflet de Poezie Vie, coregrafie cu spiriduși

Continuând lista locurilor VIP în care m-am regăsit, fără intenție, în aceste cinci zile: după locul din autocar urmează patul – era așezat în spațiul dormitorului în așa fel încât, trezită din somn, observam, mai întâi, cerul, atât de albastru în dimineața aceasta, apoi norii, ca frișca topită de soare; dacă îndrăzneam să-mi înlătur visele și somnul și să mă ridic, pe pernă, în capul oaselor, privind orizontul, lăsam soarele să-mi îmbrățișeze ochii și gândul, să mă bucure căldura patului și a văzduhului și libertatea. A fost ca o gură de aer proaspăt lumina aceasta, ca o „lumină creată în ziua dintâi”, care alungă toate temerile și „creează” o nouă viață a spiritului – fusese o noapte parcă împrumutată din filme de groază, în care mă speriam singură, din oră în oră, de lipsa mea de somn... Depărtând perspectiva, se poate spune că am dormit bine. Dar, apropiind-o la nivelul emoțiilor mele, devine un coșmar. Poate exagerez.

Presiunea ideii că „aceasta este ziua de care depinde toată viața noastră” era colosală

și depășea capacitățile spiritului meu de a deține și de a trata emoții, așadar am redus perspectiva la „mă voi bucura de subiecte și de a voi da tot ce pot”.

Micul dejun a fost mai mult o întâlnire a mea cu mine decât o alimentare cu energie și încredere; totuși, a fost delicios untul ce se întindea ușor pe felia de pâine proaspătă, pufoasă și (ne)prăjită, iar ceaiul de fructe a fost într-o armonie culinară absolută cu șunca și cașcavalul pe care le-am folosit ca să-mi decorez sendvișul cu delicii.

Am revenit în camerele noastre pentru ultima dată înainte de proba scrisă – ne-am echipat cu nenumăratele obiecte de scris, pachete de șervețele și ciocolată, elemente esențiale pentru supraviețuirea în decursul unor trei ore de concentrare.

Lotul pornește spre Colegiul Economic „Dimitrie Cantemir”, „liceul cu pricina” (elev participant) cu Maia regăsindu-se în „condiția artistului uitat de vreme, rătăcind într-un haos cumplit al fericirii absolute; o stare pe care, uneori, nu o poate descrie, dar dorind să îmbrățișeze cu inima întreaga lume”. Atât s-a putut la ora aceea.

Înainte de proba scrisă, am ales să-mi găsesc starea creatoare mâncând ciocolată, încercând să retrăiesc amintiri din draga Târgoviște și Arad, din Oradea și, până la urmă, Sibiu. O actualizare a emoției, „aducerea în prezent a nostalgiei...”.

N-aș putea spune că m-am ținut de cuvânt: nu „am dat tot ce am putut”; simțeam, în timpul probei, că-mi lipsește poezia din suflet, că sunt departe de acel sentiment liniștitor de „acasă” pe care reușeam, poate, cu mult prea multă ușurință să-l descopăr la alte olimpiade. Mi-am dorit mult să vin la Suceava și, totuși, nu am reușit să îi acord orașului, oamenilor și colegilor un loc în mine, în devenirea mea. A fost o stare bizară, la fel de bizară ca subiectele. M-am organizat rău cu încadrarea în timp: din primele minute după citirea subiectelor mi-a fost teamă de subiectul I, atât de complex, parcă;

nu am reușit să găsec idei suficiente de frumoase pentru a construi monologul cerut la subiectul al II-lea: am redactat, parcă, o stare de visare absurdă, lipsită de coerență... Spre finalul compunerii, mă contraziceam cu cele spuse la început, nu mai găseam cuvinte suficiente și nici nu mai aveam prea multe de spus. Subiectul al III-lea a reușit să-mi ridice moralul – deși credeam că nu mă voi încadra în timp (nu mai scrisesem vreodată un eseu de trei pagini în doar 40 de minute, cu tot cu planificarea structurii), consider că am reușit să integrez lecturi și idei frumoase, la temă. Am ales din materialele învățate fiecare citat care, oricât de puțin, s-ar fi potrivit, fiecare poezie care, măcar într-un vers, mi-ar fi îmbunătățit eseu.

Am ieșit eliberată și relativ mulțumită din sala de concurs – alături de ceilalți elevi, eram fericită că trecusem cu bine peste acest „greu”, proba pentru care am călătorit aproape patru sute de kilometri.

Doamna profesoară ne aștepta în fața colegiului, ascunsă de o umbrelă neagră; după ce ne apropiem de dânsa într-un cerc asemenea celui din gara din Sibiu, doamna are grijă de noi întrebându-ne despre sufletele, impresiile noastre prin „Sunteți mulțumite?”. Suntem. Aproape.

Urmează o masă de prânz la fel de reușită ca cina din seara precedentă; după, ne odihnim gândurile timp de câteva ore, până la ora 16, când urmează să plecăm spre Universitate, la evenimentul de „Poezie Vie” dedicat nouă. Este prima ieșire a aparatului meu foto din bagaj și, cu extazul și bunăvoința unui elev ce se întâmpla să fie în curtea colegiului, aproape de noi, suntem immortalizate într-o fotografie careia îi dedic toată aprecierea mea. Suntem conduși în sala unde se va desfășura evenimentul: o sală imensă, cu scaune albastre așezate în structură de amfiteatru, înconjurată de scări spațioase și, aparent, comode – după ce se ocupaseră toate scaunele, publicul a trebuit să se bucure de Poezie doar cu sufletul, nu și cu genunchii... Lotul Sibiului este norocos – stăm toate șase pe scaune, într-un rând aproape de scenă.

(după cererea mea specială), de unde perspectiva este optimă și captivantă. Immortalizăm în fotografii momentele dinaintea începerii Vieții Poeziei.

A fost o discuție despre „poezia de azi”, despre raportul dintre literatură și lumea contemporană, referiri ale condiției tinerilor în universul lecturii, povestiri ale experiențelor copilăriei într-o lume a lecturii de poezie. Răspund la întrebări Mircea Diaconu și Vlad Sibechi, moderatoarea evenimentului fiind participanta de la clasa a XII-a a Sucevei la ONLLR, Plăcintă Alexia, de la Colegiul Național „Petru Rareș”. Se răspund la întrebări de genul „Care e faza cu poezia de azi?”, „Cum putem scăpa de clișeica „poezie valoroasă”?”, „Este bine ca un poet să se afle în preajma unui îndrumător?”, iar, în răspunsuri, sunt menționați, ca referințe, personalități importante: Ion Caramitru, Ezra Pound, Adrian Dinu Rachieru, Florin Iaru, Emil Brumaru, Lucian Blaga, Ion Barbu etc.

Seara de Poezie este încheiată cu un moment de recitare, coregrafie și muzică; cuvintele și structurile-cheie din poezia recitată, care au devenit simboluri ale glumelor noastre și care ne-au amuzat sunt „inima mea e succulentă”, „spiriduși”, „acizi grași”.

Această zi, a doua din cele cinci, se încheie cu o cină unde savurăm cele mai delicioase momente de răs, în care reușim, parcă, să ne conectăm mai mult cu noi și cu ceilalți, în care descoperim întâmplări din copilărie și aflăm care sunt cele mai ciudate lucruri de distrus (: Ziua aceasta este o gură de aer proaspăt după proba susținută de dimineață și un răgaz de pregătire emoțională, intelectuală și fizică pentru cea de a doua zi.

Joi, 26 aprilie 2024:

Ștefan cel Mare, bocit și libertăți

Astăzi este proba pe care nimeni nu a așteptat-o cu entuziasm. Vreodată. A fost o dimineață a împăcării de sine – mi-am dat seama că nu va fi posibil să dorm bine cât timp mă voi afla aici, la Suceava, și m-am împăcat cu ideea aceasta. Am impresia că, dacă accept neliniștea ce mă cuprinde, mă apropii, de fapt, de liniște. Să zicem.

Scena răsăritului a fost la fel ca în dimineața precedentă – la fel de caldă, la fel de luminoasă. Concluzionez constante ale dimineților: eliberare de temeri, redevinere a sinelui prin lumină. De asemenea, mic dejun ce cuprinde doar delicii în armonii și complexități de gusturi. Ce poate fi mai frumos?

Această primă parte a zilei este specială: avem ocazia de a vizita Cetatea Sucevei și Muzeul Satului, toate acestea în timp ce Luiza va susține proba orală. Organizarea elevilor la proba orală a fost făcută, după obișnuință, în două serii, iar eu, Raluca, Alexia și Anisia am fost repartizate de după-amiază.

Înainte de a pleca în excursia planificată pentru noi, elevii celei de-a doua serii a probei orale, am rugat-o pe Luiza, după propunerea ei, să-mi îndeplinească părul – știam, din experiențele anterioare, că se pricepe, și nu voiam să treacă ocazia fără a încerca și eu să mă prezint lumii cu o asemenea coafură. Preciez mult răbdarea ei.

În jurul orei 10:30, cobor, împreună cu Raluca, în fața colegiului unde suntem cazate, căutând cu privirea vreun mijloc de transport care pare suficient de încăpător încât să ne transporte până la cetate. Reperăm un microbuz galben și alegem să ne apropiem. Întrebăm șoferul dacă mașina va merge la cetatea Sucevei și, după ce ne confirmă, ne invită să ocupăm cele două locuri din față, ultimele rămase libere. Iar așezarea aceasta va completa lista locurilor VIP în care m-am regăsit în această aventură – mă fascina deschiderea perspectivei, nu era nici un scaun care să-mi blocheze priveliștea; era, până la urmă, una dintre temeliiile *libertății absolute*.

Petrecem următorul sfert de oră parcurgând Suceava și împrejurimile cu microbuzul; conversațiile cu Raluca sunt multe în ziua aceasta, iar cele de dimineață ating subiecte din sfera hobby-urilor, pasiunilor, planurilor pentru vară, lecturilor preferate și alte motive de a conversa despre noi și lume.

Soarele pare ascuns de noi, norii nu vor să împartă cu noi lumină și căldură; cetatea pare, astfel, mistică și răcoroasă, nefamiliară, nesigură, ne...dorită? Am fi preferat să nu ne apropiem, aceasta este concluzia după o primă privire. Înaintăm, totuși, alături de ceilalți participanți ai olimpiadei care ne-au însoțit în mijlocul de transport. Primim bilete de intrare gratuite și, din momentul acela, ploaia de fotografii începe: reperăm o pisică simpatică înaintea intrării în cetate...; și perspectiva cetății...; și ne immortalizăm prezența în mai multe fotografii. Apoi, după ce vizităm o mare parte din încăperile, coridoarele și perspectivele cetății, ne îndreptăm cu toții spre Muzeul Satului Bucovinean, vecin cu cetatea, aflat la trei minute de mers pe jos.

Pentru că nu am ales întâmplător titlul însemnărilor din această zi, ideea de „bocete” este inspirată din faptul că, vizitând Muzeul Satului, intrăm în casele țărănești și le admirăm interiorul. O întâmplare neașteptată este aceea că prima dintre căsuțele vizitate avea, rezemat de peretele holului de la intrare, un capac de sicriu; perspectiva se continuă cu câțiva colaci așezați pe o masă. Până aici nu am făcut legătura, mi se păreau întâmplătoare toate acestea. Încăperea se eliberează de vizitatori și abia atunci am ocazia de a vedea adevărata scenă: patru manechine descriau bocirea unui mort. Cu tot cu masă dedesubt și bătrâne (simbolice și din plastic) în jurul său (tot simbolic și din plastic). În ciuda frigului de afară, am ales să nu mai intru în alte căsuțe din acel moment.

Ne întoarcem la colegiu cu o oră și jumătate mai devreme decât plănuisem – din cauza vântului rece și nemilos, nimeni nu mai dorise să rămână la o vizită mai îndelungată a cetății și muzeului, așadar ne-am întors cu toții în locuri calde și sigure. Fiindcă Luiza participa la proba orală și nu avea să se întoarcă în următoarele două ore, am rămas gazde în camera Anisiei și Alexiei în timpul acela (mulțumim pentru ospitalitate și liniște, căci a fost cel mai binevenit pui de somn în timpul acela).

După ce se întorseseră la cămin și doamna profesoară cu Luiza, am coborât cu toții la cantina căminului pentru a servi prânzul. În timpul mesei o întrebasesem pe Luiza tot ce voiam să știm – de la „a fost bine?” până la „era ceas pe perete?”. Luiza nu a reușit să ne liniștească emoțiile – din contră, parcă din modul în care povestea reușea să ne convingă să nu suntem pregătite, că ar trebui să ne temem și să nu va reuși nimeni să prezinte suficient de bine. Am ales, așadar, să nu mai ascult expunerile sale, convingându-mă singură că va fi bine și încercând să aleg starea emoțională pe care *aș vrea și ar trebui* să o am. Chiar înainte să intru în sală am decis să merg cu inima deschisă și bucurăoasă de moment, abia așteptând să văd ce se va întâmpla.

Mi-a plăcut mult la probă. Deși am fost, la început, ușor rătăcită de realitate (și de profesoara care trebuia să mă conducă în sală, punând-o pe dânsa pe drumuri între etaje și întrebând pe toată lumea unde ar trebui să merg), am reușit să găsesc o stabilitate a firii în momentul în care am intrat în sală & săli. Am extras un bilet care cuprindea un fragment din „Sunt oare un călău?” de Lilia Calancea și, în ciuda menționărilor raportului dintre iad și fericire, am ales să vorbesc despre libertatea omului, alegând ca mesaj al textului libertatea ca temelie a vieții (și modul în care aceasta este esența condiției umane și construiește și dezvoltă personalitatea omului). Mi-a plăcut tema, ideea, biletul în sine; am încercat să cuprind cât mai multe referințe culturale și, spre surprinderea mea, am reușit să vorbesc liber, fără a citi de pe foaie pe care îmi scrisesem idei, destul de mult. Bineînțeles că aș fi putut prezenta mult mai bine, dar, la final, am fost mulțumită, așa cum a fost. Mi-a plăcut mult să-i ascult și pe ceilalți (prezentând prima dintre cei cinci, am putut să le acord atenție neîntreruptă de emoții), care m-au impresionat prin operele exemplificate și modul în care vorbeau. La ieșirea din sală, am schimbat câteva vorbe, în timp ce coboram scările până la parter, cu un elev al cărui discurs a cuprins multe referințe culturale; am

făcut schimb de felicitări și aprecieri, apoi ne-am prezentat fiecare experiența pregătirii pentru olimpiadă și modul în care depărtarea de emoții ne eliberează. A fost o gură de aer proaspăt această conversație, această lărgire a perspectivei și a sufletului, parcă. Pentru astfel de dialoguri mi-aș dori să particip la cât mai multe olimpiade.

Afară, mă aștepta doamna profesoară. Deși vorbea la telefon, mi-a oferit o îmbrățișare, iar eu i-am făcut semn cu mâna că a fost totul bine și că mi-a plăcut. M-a condus la restul grupului, în parcul cu bănci de lemn de lângă colegiu. Una dintre voluntarele olimpiadei ne-a condus, pe mine și pe Raluca, înapoi la căminul-cazare. Pe drum, am împărțit impresii, am discutat despre subiecte, idei, stări, dar și despre alte cărți, filme și tinerețe, în general. Eleva care ne-a condus, Ionella (îi voi menționa numele fiindcă a fost un membru important al grupului nostru, care a avut grijă de noi când ne rătăceam sau aveam nevoie de orice fel de îndrumare), este elevă în clasa a XII-a și ne-a vorbit cu inima deschisă despre cum decurge admiterea la facultate și cum este mediul la liceul său.

Am petrecut, alături de Raluca, următoarele 90 de minute în dormitorul nostru. Ne era teamă că ne vom plictisi, dar, cum începusem să povestim, nu ne-au secăt ideile. Am jucat multe jocuri de UNO (fusesse egalitate în semifinală, iar finala o câștigase ea (:) și am continuat conversațiile de pe drum – despre cărți, literatură, școală și familie. Este frumos să vezi cum, treptat, un om se deschide în fața ta, un suflet care merită ascultat și descoperit. Și să te oglindești pe tine însuși în celălalt mi se pare cea mai înaltă formă de autocunoaștere și descoperire de sine.

Servim, la cină, cei mai delicioși cartofi, aurii și zemoși, alături de șnițele de pui, care, pot să garantez, au fost făcute cu mult drag. Toată lumea de la masă este fericită și mulțumită – bucuroși de excursie și de trecerea probelor, de libertatea pe care abia acum ne este dat să o gustăm și, pur și simplu, de starea de a fi împreună în momentul acela,

uniți printr-o porție de cartofi, la cina unei zile la întâmplare, într-un oraș la patru sute de kilometri de casă. Dacă depărtăm puțin distanța perspectivei, totul se umple de frumusețe, unicitate, farmec și, până la urmă, nostalgia-viitorului-prezent.

Este seara afișării rezultatelor inițiale. Seara în care inimile noastre vor sta pe loc un moment (sau mai multe), seara care va face, probabil, diferența dintre sărbătoare și bocet (a nu se mai aminti scena expusă în căsuța din muzeu...), seara care va defini traiectoria unor stări de spirit pentru următoarele ore, zile, săptămâni.

Sunt cea care verifică site-ul. După un ultim *refresh*, apare, deasupra subiectelor și baremelor, un nou titlu, cu „Rezultate înainte de contestații”. Zvâcnește sufletul în mine pentru o clipă (a fost acea senzație de „gol în stomac”, de lipsă și de (ne)dorință de umplere), apoi „dau sfoară în țară” că se afișaseră. Deschidem deodată documentul – Luiza, Raluca și eu – și ne căutăm numele printre ale celorlalți, ale unor elevi care sunt la fel de emoționați ca noi, pe care nu-i cunoaștem, dar cu care ne asemănăm prin pasiune. Îmi găsesc numele. Verific punctajul probei scrise: „84”; apoi al probei orale: „100”. „Deci am avut un discurs frumos” îmi spun, după care aștept și reacțiile colegelor de cameră. Le văd dezamăgirea pe chip. Luiza aruncă o privire la punctajele celorlalți și concluzionează că este aproape de finalul clasamentului la clasa a XI-a, iar Raluca este nemulțumită pentru punctajul obținut la proba orală. Le ofer o îmbrățișare, întinzându-mi brațele larg, într-un „big hug” ce are rolul de a liniști suflete și de a aduce împăcare.

Fetele se pregătesc să facă duș (cabinele, în număr de opt, erau la etajul întâi, sub camera noastră); rămasă singură, îmi calculez locul în clasamentul general al clasei a X-a și îi anunț pe toți cei la care țin și m-au ajutat să ajung până la acest nivel.

Prin două cântece de ukulele reușesc să-mi mai risipesc, în parte, bucuriile și extazul și, după tradiția descoperită la

Olimpiada de Religie de anul trecut, aleg să îmi revăd gândurile în timpul unei plimbări în părculețul dintre cămin și cantină, asemănând locul atât de mult cu cel de la Arad, încât mă simțeam călătoare prin timp și spații ale devenirii. Încă un loc VIP de adăugat pe listă: banca din parcul vecin căminului nostru, de pe care, șezând cu inima deschisă, se puteau auzi bucuriile și tristețile, clipele care treceau și gândurile care vizitau omul, dar acesta nu reușea să le înțeleagă; nici măcar să le prindă.

A fost o seară care s-a încheiat frumos, cu bine, cu multe idei plănuite pentru a doua zi, cu felurile metode de a organiza programul zilei ce urma, cu împăcări și bucurii.

Sâmbătă, 27 aprilie 2024:

Tiramisu „pe comandă”, Mănăstirea Voroneț, mențiuni și viermi de mărgele

Această ultimă zi a noastră împreună a fost una de deplină libertate, în care ne-am îmbrățișat independența adolescentină și ne-am planificat ziua după propria voie, astfel încât să ne bucurăm cât mai mult de vremea petrecută împreună. Scopul nostru comun: să rămânem cu amintiri dintre cele mai frumoase.

Fiindcă zilele trecute am avut o manifestare a umorului propriu, dar gluma mea nu a fost înțeleasă pur teoretic, am decis ca, astăzi, după ce am servit micul-dejun, să mergem până la magazin și să cumpărăm toate ingredientele necesare pentru a prepara o prăjitură tiramisu. Deși pare o idee necugetată, este așa doar în aparență, căci gluma mea a fost expusă și trimisă în lume încă de miercuri seara... Așadar, după ce am contemplat împreună timp de aproape trei zile, am decis să punem ideea în practică.

O anunțăm pe doamna profesoară că dorim să mergem la magazin și pornim spre cel care se afla la două străzi distanță, un *market* în care vom găsi toate cele necesare. Plănuim lista de ingrediente încă de la colegiu, așadar ne este simplu să reperăm ce avem nevoie în timp ce ne plimbăm printre rafturi. Coincidență sau nu, tot printre rafturi, ne întâlnim cu doamna profesoară, Anisia și

Alexia, care, de asemenea, căutau bunătați și lucruri frumoase.

Cumpărăm totul și împărțim, apoi, totalul la trei persoane. Ajunse înapoi în camera colegiului, aranjăm o masă în mijlocul camerei, pregătim caserolele pentru prăjituri, pregătim cafeaua pentru pișcoturi și frișca, scoatem din ambalaj furculițele și câteva șervețele, toate acestea în timp ce telefonul meu captura cele întâmplare într-un *hyperlapse* care, parcă, ne immortaliza în ipostaza post-consum-cantitate-exgaerată-de-cafeină-și-prea-mult-zahăr :)

A fost o distracție! Tot timpul în care am lucrat pentru a prepara tiramisul mă gândeam la bucuria de a avea prieteni cu care să pot încerca astfel de idei și experimente, fiind recunoscătoare pentru aceste două suflete frumoase care au avut suficientă energie și destul chef cât să-mi ia „propunerea” în serios. Astfel, această preparare de tiramisu devine una dintre cele mai frumoase amintiri ale acestei olimpiade. Le-am oferit două caserole de prăjitură și doamnei profesoare și fetelor, care ne-au mulțumit frumos, apreciind interesul și efortul nostru.

Ne-am întâlnit, apoi, la intrarea colegiului, pentru a porni împreună spre autocarele ce așteptau să ne transporte spre Mănăstirea Voroneț, aflată la 40 de kilometri de noi, drumul până la care ar fi durat aproximativ o oră.

După un drum ce pare fără sfârșit, ajungem, în final, la Mănăstirea Voroneț. Acolo, aerul pare cald, încărcat cu diverse arome – de la parfumul unor gogoși abia preparate până la mireasma bucuriei de a fi acolo. Am capturat cadre frumoase, reușite, simbolice; le strâng în palmă și le am cu mine mereu.

Am ascultat-o cu drag pe maica care ne vorbea cu atâta evlavie și modestie despre biserică, picturi și istorie, și viața sa. A fost o lumină a credinței și a creației în jurul nostru, o lumină a bucuriei și a căldurii, a grijii față de ceilalți și de sine și a apropierii de Dumnezeu. Din categoria „mai aproape de Rai”.

Când ne apropiam de ieșire, am vizitat și magazinul de suvenire – m-am întors acasă cu mulți magneți, iconițe, mir și brățări, pe care le-am dăruit deja mamei și bunicii. Singurul regret a fost că nu am cumpărat și mai multe astfel de obiecte – se găsea, de asemenea, și o colecție diversă de cărți cu poezii, CD-uri cu cântări bisericești și conferințe, tămâie și șnururi de rozar.

Am revenit la autocare în jurul orei 13. Deși ne rătăcisem de cel care ne adusese până acolo, l-am reperat, în final, și am ajuns înapoi la colegiu împăcați și flămânzi. Deși planificasem ca, după masa de prânz, să vizităm Muzeul de Istorie din centrul orașului, timpul nu a fost de partea noastră – ajunseseam mult prea târziu înapoi la cazare și, dacă am fi ales muzeul, nu am mai fi servit prânzul și ne-am fi deplasat direct la festivitatea de premiere. Am ales, așadar, să rămânem la masă, să ne liniștim sufletele în ora de odihnă ce ne rămânea apoi, și să participăm la festivitate odihniți. Deși nu și-au dorit cu toții să participe la eveniment, i-a convins doamna profesoară să se alăture „de dragul Maiei” (în ciuda faptului că le-am spus că nu este nevoie să vină dacă nu vor, că e mai bine să participe de dragul amintirilor și a bucuriei celorlalți și nu al meu). Apreciez că am fost cu toții acolo, căci eram cu toții câștigători – am câștigat împreună cele mai frumoase amintiri,

experiențe reușite, emoții învinse cu succes, lucrări scrise frumos, peisaje imprimate pentru totdeauna pe retină și zâmbete ce nu vor fi uitate niciodată.

experiențe reușite, emoții învinse cu succes, lucrări scrise frumos, peisaje imprimate pentru totdeauna pe retină și zâmbete ce nu vor fi uitate niciodată.

Pentru că ziua nu se încheiase, iar seara ne rămăsese liberă, cei trei muschetari (Luiza, Raluca și eu) s-au plimbat în împrejurimile colegiului, vizitând magazinele ce le ieșeau înainte și căutând mărgele pentru a crea *brățări ale prieteniei*

În urma plimbărilor noastre, am făcut rost și de gustări pentru drumul de întoarcere de a doua zi (trei covrigi pe care să îi împărțim), iar eu am trăit experiența primei înghețate a acestui an, o delicatesă de vanilie binemeritată și promisă încă de acasă (îi promisesem mamei că „după olimpiadă, doar înghețată voi mai mânca!”). În drumul nostru, am întâlnit-o și pe Ionella, eleva-voluntar, care ne-a ajutat să traversăm strada spre magazinul la care doream să ajungem – ne era o teamă sinceră pe mașinile care treceau cu atât de multă viteză, încât păreau că nu-și mai doresc să încetenească vreodată.

Încheiem seara în dormitorul nostru de la colegiul-cămin, șezând turcește pe salteaua pufoasă a unui pat, respectiv pe podea, transformându-ne ochii în lupe și introducând mărgelile aproape invizibile pe o sfoară elastică și transparentă. După multe încercări de noduri, dureri de spate, dar și glume și aduceri aminte, am finalizat procesul creator al brățărilor noastre, „brățări ale pieteniei” sau „viermi”, cum vom ajunge să le numim chiar atunci.

Am capturat amintirile plimbării și a brățărilor în fotografii care conțin 4K emoții și trăiri, 4K nostalgie și trăire-în-prezent

Duminică, 28 aprilie 2024:

Vis, nostalgie, ACASĂ

Dimineța următoarei zi este ultima în care mai suntem împreună. Ultima dimineță înainte ca membrii lotului Sibiului să își ia rămas-bun, sau bun-rămas, sau „ținem / păstrăm / punem la murat legătura”. Este, parcă, un început al sfârșitului nu-suficient-de-nostalgic. Stând cu brațele pline de bagaje în poarta colegiului și urmărind sosirea autocarului, mă așteptam să fiu tristă, să le spun tuturor că nu vreau să se termine. . Și nici nu voiam, am avut o legătură spirituală specială cu această Suceavă care ne-a fost un drag „acasă” timp de câteva zile, m-am bucurat prea mult ca să-mi doresc să plec.

Au fost zile pline de nostalgii-ale-viitorului, în momente de care, știm sigur, ne vom amintiri întotdeauna, pentru că acelea au fost clipele când, trăindu-le, ne spuneam nouă înșine „îmi voi amintiri mereu de acest moment”. Olimpiada Națională de Limba și Literatura Română, desfășurată anul acesta la Suceava, a fost o olimpiadă cu probe de suflet, de învingere-și-depășire-a-emoțiilor, de întâlnire a noastră cu sinele nostru, cu ceilalți, cu o oglindire a absolutului în răsăriturile dimineților și cu sinonimele introspecțiilor și a universurilor lăuntrice în plimbările de seară, solidare ori alături de alte complexe spirituale. A fost Olimpiada care ne-a învățat să împărțim cheia unui dormitor, să cedăm locul la masă, să ne bucurăm pentru noi înșine și, mai ales, pentru ceilalți, să aplaudăm cu sufletul și să felicităm cu zâmbet. Acestea au fost zile în care îmbrățișările au salvat căderi spirituale, au înălțat perspective și au risipit emoții. Olimpiadă a apropierii de oameni și de carte, a descoperirii simbolurilor și a mesajelor din texte, de organizare, a eseului și a timpului, de revedere a sinelui nostalgic într-un viitor ce-a fost odată.

Un ultim gând: promit / promitem / s-a promis deja – să revenim în locurile acestea cu orice ocazie, să revedem locurile prin care am trecut și am trăit în aceste zile și să ne gândim la bucuria pe care am avut-o în aceste clipe. Bucurie autentică, complexă, veșnică și nostalgică. Și toată recunoștința din lume.

#Zâmbiți! #enjoy #libertate_absolută
#fericiri #ONLLR24'

Text & foto:

Maia Loloiu, a XI-a E

Jurnal Erasmus+

Polonia, 2 – 7 februarie 2025

Elevii claselor a XI-a, ai Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” din Sibiu, însoțiți de către doamnele profesoare Raluca Filip și Stela Negrea, au avut bucuria de a participa la un program de mobilitate Erasmus+. Grupul a avut șansa de a descoperi oazele de frumusețe ale Poloniei și de a petrece timp alături de elevii a căror școală au vizitat-o.

A fost o experiență deosebită, din care am învățat mai multe lucruri noi decât ne așteptam. Ne-am întors acasă cu multe amintiri pe care ne dorim să vi le împărtășim – sunteți pregătiți?

Chojnice – o oază de frumusețe și lumină

Chojnice este orașul pe care l-am descoperit cu multă plăcere în trecerea noastră prin Polonia. Este un oraș cu o suprafață de aproximativ 21 km² și se află în partea sud-vestică a Cașubiei, o regiune istorică a Poloniei. Orașul se întinde pe mai multe coline și nu este străbătut de cursuri de apă, dar în apropierea sa se găsesc patru lacuri de mărimi semnificative. Am fost curioși să descoperim și o paralelă arhitecturală – în Chojnice se găsesc două biserici impunătoare, Biserica Tăierii Capului Sfântului Ioan Botezătorul, construită în stil gotic, și Biserica Iezuită Barocă a Bunei Vestiri a Preasfintei Fecioare Maria, în stil baroc, bineînțeles. Ghidul nostru a fost preotul orașului și ne-a însoțit la fiecare pas în descoperirea celor două biserici. Am fost curajoși și am coborât și la nivelul subteran – în subsolul Bisericii Tăierii Capului Sfântului Ioan Botezătorul se găseau morminte și rămășițe expuse, printre care și craniul unui medic. Atmosfera era asemănătoare unui laborator de biologie, în care omul, savantul, are curiozitatea de a cerceta compoziția fragmentelor umane. Doar că, într-un laborator nu există riscul de a fi urmărit de fante.

Mergând spre Biserica Iezuită Barocă a Bunei Vestiri, am fost încântați să aflăm că suntem parte dintr-o premieră! În bucata de teren dintre cele două biserici se realizau săpături, iar, după ce au fost îndepărtate cantități considerabile de noroi, au fost descoperite intrarea în subsolul unei vechi clădiri și scările care duc spre ea. Doritorii din grupul nostru au avut posibilitatea să se apropie de zona acestor scări și să le privească – oare unde puteau duce? Am fotografiat scena intrării subterane.

Într-o altă zi, participăm cu entuziasm la o activitate de *treasure hunt*, în care descoperim istoria și atracțiile principale ale orașului Chojnice. Cu toții, elevi italieni, polonezi și români, suntem împărțiți în trei echipe și ne lăsăm ghidați de indicațiile ghicitorilor. Căutăm și descoperim simboluri ascunse prin oraș, învățăm despre istoria locului și ajungem în fața celor mai impunătoare clădiri – biblioteca este impresionantă! A fost o activitate care ne-a unit, ne-a adus mai aproape unii de alții și de oraș.

Apoi, participăm la activități integrative, coordonați fiind, cu mult drag și atenție, de către doamna psiholog a școlii. Ne deschidem inimile unii spre ceilalți și ne asemănăm prin zâmbete și voie bună. Participăm la trei activități interesante – în prima, învățăm numele noilor noștri prieteni și îi asociem pe fiecare cu un gest sugestiv ales de ei; în a doua, suntem nevoiți să descoperim cine are cel mai mic și cel mai mare pantof și, prin gesturi și modalități nonverbale, încercăm să creăm o linie între aceste extreme; iar a treia activitate ne solicită atenția și creativitatea pentru a găsi idei ingenioase: ce credeți, cum poate fi coborât un ou de pe scaun pe podea fără să se spargă? Am fost captivați de activitățile desfășurate împreună și nici nu am simțit când a trecut timpul. Este o metodă distractivă, aceea de a căuta idei cât mai creative împreună cu ceilalți, ca mod de a-i cunoaște. Și funcționează de fiecare dată. :)

Am avut șansa de a descoperi împreună universul culinar tradițional și am participat la un atelier de făcut pâine de casă. A fost un proces complex și fascinant – cele mai interesante lucruri au fost acelea că, în compoziția aluatului, am folosit două tipuri de făină și cartofi fierți și am putut aromatiza pâinea cu diferite tipuri de semințe. Coacerea aluatului de pâine preparat de noi a durat aproximativ o oră. Între timp, am participat la un tur ghidat printre exponatele istorice ale unei case în stil cașubian. Casele cașubiene erau construite din lemn sau piatră și aveau acoperișuri de șindrilă sau țiglă, înclinate. Au

pereți groși, cu rol izolator, iar un aspect distinctiv sunt decorațiunile manuale ale ușilor. Decorul interior se baza pe motive tradiționale și era personalizat cu tapiserii. Multe case sunt protejate făcând parte din patrimoniul cultural și sunt vizitate de turiști care doresc să cunoască istoria și stilul de viață cașubian.

O activitate care ne-a plăcut și ne-a inspirat, a fost vizitarea instituțiilor școlare, ghidați de profesori și elevi. Aflate între zidurile unei foste mănăstiri, sălile de clasă sunt personalizate și prietenoase, fiind echipate cu echipamentul necesar pentru a dăruia o educație frumoasă elevilor.

În ultima zi, am luat la pas străzile centrale din Gdansk. Orașul ne-a fermecat prin atmosfera luminoasă și plină de culoare. În scurta vreme petrecută acolo, am reușit să vizităm Muzeul de Chihlimbar și Bazilica „Sfânta Maria”, cea mai mare biserică catolică din Polonia, în interiorul căreia se găsește un altar în stil gotic și un ceas astronomic care, în miezul zilei, prezintă o succesiune de scenete prin mecanisme de rotație și care reamintesc, simbolic, expresia „memento mori”.

Ne-a bucurat mult faptul că am reușit să petrecem această vizită scurtă prin Gdansk, orașul care ne-a încântat cu specificul bijuterii de chihlimbar și locuitorii deschiși și veseli, dar și mai mult ne-au bucurat zilele din Chojnice, în care am cunoscut atât frumusețile și istoria orașului, cât și elevi veseli, cu care am rămas prieteni și pe care îi vom revedea negreșit la următoarele noastre vizite prin Polonia. A fost un proiect din care am învățat multe lucruri interesante și folositoare și suntem recunoscători tuturor celor care au făcut această șansă posibilă pentru noi.

Mulțumim că ați rămas alături de noi până la final!

Text & foto:
Maia Loloiu, a XI-a E

Un sat, o casă, un nume – Lucian Blaga

De cele mai multe ori trecem pe lângă case memoriale fără să le băgăm în seamă. Deși unii „fug” de acestea, mie îmi place să le vizitez, deoarece acolo am posibilitatea să adun informații pentru a înțelege mai bine omul și personalitatea care a stat în spatele realizărilor despre care am auzit sau am învățat la școală.

O astfel de casă memorială se găsește foarte aproape de Sibiu, în localitatea Lancrăm, județul Alba, unde, pe Ulița Veche, la numărul 71, se află o casă veche cu obloane de lemn, zugrăvită în albastru. Este o „fereastră” către trecut, o „fereastră” către veșnicia de la sat, este Casa memorială Lucian Blaga, iar vizitarea ei îmi va creiona crâmpie din viața și copilăria sa, copilăria petrecută în această casă fiind hotărâtoare pentru formarea personalității sale.

Despre Lucian Blaga oricine știe că a fost eseist, filosof, poet, dramaturg, traducător, jurnalist, profesor universitar, academician și diplomat transilvănean.

Pășesc pe sub arcada porții deschise către un univers menit să mă apropie de cel ce a fost poetul *corolei de minuni a lumii*. După ce admir florile din curte, urc scările despre care Lucian Blaga scria în *Hronicul și cântecul vârstelor* – „Trepte de piatră cizelate

de pași și netezite de ploii suiau din curte în casă”. Moștenită de la bunicul preot, Simion Blaga, în anul 1870, casa reprezintă locul de naștere a celor nouă copii ai preotului Isidor Blaga (1851-1908) și ai soției sale Ana (1859-1933), Lucian fiind cel mai mic dintre aceștia.

Născut la 9 mai 1895, Lucian Blaga a petrecut în această casă primii 14 ani de viață. Deși a fost vândută de mama poetului și a trecut prin mâna mai multor proprietari, după ce a fost răscumpărată de statul român în anul 1995 și a intrat în procesul de restaurare, clădirea, grație mobilierului păstrat intact, tablourilor și fotografiilor de familie expuse, precum și manuscriselor și operelor scriitorului, păstrează încă vie amintirea familiei Blaga cu cei nouă copii ai săi.

Casa este compusă din trei camere succesive și o bucătărie, zugrăvite în alb, cu podele și grinzi din lemn, o sobă care încălzea două încăperi, înșesată cu obiecte valoroase aparținând marelui filosof, strânse din donații de la rude și prieteni, totul fiind rural și autentic, restaurat după imaginile descrise de însuși Blaga.

Cea mai mare zestre lăsată de Lucian Blaga este opera lui. Aici se găsesc multe din manuscrisele sale și cărți ediții princeps. Fiindcă poetul a locuit peste tot numai cu chirie și nu a avut niciodată o proprietate, casa din Lancrăm este singura casă care a aparținut familiei.

În anul 1957 poetul a fost pentru ultima dată aici, mărturie fiind fotografiile făcute în fața casei, precum și la fântâna cu cumpănă din curte, fântână care există și azi. Tot atunci și-a ales și locul unde a dorit să fie înmormântat, în curtea bisericii, aproape de casa părintească.

La ieșire, vedem, în curte, vechea șură a gospodăriei, care a fost transformată într-o clădire modernă ce adăpostește o bibliotecă și o sală de conferințe, pe fațada căreia se odihnesc, parcă de când lumea, următoarele versuri:

*„Aici e casa mea. Dincolo soarele și grădina
cu stupi.
Voi treceți pe drum, vă uitați printre gratii de
poartă
și așteptați să vorbesc. - De unde să-ncep?”*

(Către cititori)

Vizita în această casă m-a făcut să simt căldura sufletească a acestei familii prin minunatele scrisori expuse, dar și liniștea vieții de la țară. Am plecat de aici încărcat de sentimente de cunoaștere și recunoaștere a bogăției lăsate pentru cultura și literatura română de marele LUCIAN BLAGA.

Dacă pașii vă poartă spre Lancrăm, merită să-i acordați o parte din timpul vostru și să o vizitați!

Text & foto:
Sebastian Caminschi, a X-a I

MICROCERCETARI

Heroes in societies

The great hero Achilles once said: „Let me not then die ingloriously and without a struggle, but let me first do some great thing that shall be told among men hereafter.” And thus, not only the memory of his struggles, but also his bravery, still linger within humankind. Achilles’s courage and determination to fight for a change left an everlasting mark on the human psyche. That is because people have always cherished the qualities he embodied in the Trojan War. However, these are only small crumbs left of an identity we now don’t know. We don’t know Achilles, but we recognize the value of his bravery. Achilles’s identity has been mythologized, but what lingers grants him a significant place in the pantheon of heroes that humans have historically been looking up to. Each society has heroes, be they real or fictional, because they hold great significance.

Heroes act like mentors, educating and maintaining the balance within a society.

1. Heroes serve as role models.

Humans learn by imitation, by following examples. In order to feel accepted, people aspire to achieve the same qualities as their community’s praised figures. The individuals chosen as heroes embody the values a society cherishes. These are characteristics we can all recognize as significant, because such values are part of the collective unconscious. The main result of the consolidation of the collective memory is the establishment of a model within societies. According to Carl Jung’s theory, the universality of the models that emerge from the collective unconscious takes shape in archetypal figures and models. The identities we have been calling “heroes” are universal models, which we can all admire for the isolated characteristics that they embody. Heroes have become heroes because their acts have promoted essential human tenets. They brought them to light. Societies build themselves on such values. Each era is defined by a different human ideal, which was the embodiment of the values praised within a

community. In Antiquity, the paragon was the virtuous mythological hero, an example of morality; in the Middle Ages, the ascetic, the saint; in the Renaissance, people aspired to be universally balanced, fulfilled in multiple fields (philosophy, astronomy, rhetoric). During the classical period, the aristocrat was the ideal human, an example of elegance and refinement, and for romantics, the genius. In the Age of Enlightenment, the fundamental virtue was knowledge. The heroes of each era should resemble its human ideals. Essentially, the rulers of a society can’t create its heroes, but they have the power to silence or promote certain figures. Thus, they choose the people who embody their desired tenets to push them into the community, thus educating it as they like. This is done to instill the same principles within its people that the hero instills. As a result, it shapes the members of a society in the desired way.

2. Heroes unite people in moments of crisis.

They generally embody what it takes to lead. Not only the fictional heroes, but also the historical ones, possess leadership qualities like courage, determination, empathy, and resilience. They are often remembered for the self-control and sharp strategic thinking they proved in critical moments. That can be seen both in mythology, when looking at Zeus, Achilles, Theseus, or Heracles, and throughout history (Alexander the Great, Napoleon). A good leader is essential in moments of crisis, to engender the feeling of safety and order within the community they fight for. Societies need to be consolidated when threats arise. Thus, heroes have the power to bring unification to a community. Every societal plight produces figures who illustrate the unification concept of heroism. This unification is done through the hope instilled by heroic figures. This is highlighted in „Cinderella Man”, a film picturing James J. Braddock’s struggles during the Great Depression. Before his most dangerous fight

in 1935, his local community gathered in the church to pray for him. That is because they believed that James Braddock was fighting for them. They made him their hero. The collective hope of salvation which generates in moments of crisis as such is what ties people. Putting all this hope into certain figures – heroes – is a coping mechanism. Believing that someone much stronger than us is fighting for us induces hope. This can be noticed in the Tibetan *cham* dance. According to Geoffrey Samuel and Ann R. David in „The Multiple Meanings and Uses of Tibetan Ritual Dance: *Cham* in Context”, *cham* can be interpreted as a parade which allows the spectators to encounter the deities that they will meet after death. Essentially, the dance is about exhibiting state power. It highlights that the state has full control of these scary forces that are portrayed through *cham*. It is almost the Tibetan rulers’ way of saying “*these are the biggest, nastiest things we’ve got, and you’d better be glad they’re on our side*” (9). The mere thought or memory of such powerful figures makes communities feel protected. Heroes don’t have to be physically present to help people survive and thrive.

3. By appearing relatable, heroes make us feel like we have a greater predestined purpose.

They make people believe that their lives also have a meaning, that they can also do great things. In moments of crisis, heroes are the ones that stood out by overcoming their unfortunate condition. They are essentially normal people who reached the abnormal. When humans look at heroes that started from an unfortunate situation or suffered the same things as others suffer, they feel automatically connected to them. Therefore, when a simple boy is the only person able to pull the Excalibur out of the stone, people gain confidence – not only in themselves, but also in others. Such stories are motivating, engendering the concept of not underestimating people based on appearances or unfortunate circumstances. Humans feel connected when the figures they admire mirror aspects of themselves. By relating to someone else, one can project himself into their situation. Thus, people live their own adventure through the extension that is a hero

In „Arsenic and Old Lace”, Teddy Brewster copes with not fitting in by believing that he is Theodore Roosevelt. Through literature (both fictional stories and the literature formed by living speech about real events), people are able to live the heroes’ lives. This is one of literature’s functions.

Along with their great status, heroes gain the duty to maintain the balance within a society.

When the figures people put all their hope into are defeated, chaos arises. That is one aspect that Sigmund Freud analyses in „Group Psychology and the Analysis of the Ego”. He highlights what happens when heroic figures or leaders disappear, by assessing two different permanent artificial groups – the army and the church. The same illusion reigns within both groups – that of the presence, visible or invisible, of a leader (Christ in the Catholic Church, and the supreme commander in the army) who nurtures the same love towards all members of the collective. Everything depends on this illusion – if it were to vanish, the army and the church would immediately disintegrate. The bond that ties one to Christ is what further causes the bond that unites one to all the other believers. Freud explains that in the same way, in the army, the commander is the father who loves all his soldiers equally. Thus, the soldiers are attached to each other through comradeship. When one starts thinking only about himself in critical situations, blinded by panic, the link between him and his group is broken. This connection is what had mitigated until then the dimensions of the threat in his eyes. He then has the feeling that he is alone in the face of danger. This aspect is highlighted in Johann Nestroy’s play when a soldier shouts: „*The commander lost his head!*”. Immediately after, all soldiers flee. Although the level of danger stayed the same, the helplessness of the leader causes the outbreak of panic. When the tie that united one to his leader disappears, his tie to his community also vanishes. Heroes, like these leading figures, are essential in keeping society’s balance. Fundamentally, people need to know that their heroes are invincible.

„We were three brothers whom Rhea bore to Cronus - Zeus, myself and Hades who rules the world below,” Poseidon explains (The Iliad, Homer). When the world was divided, each son of Cronus got one part to rule over. The Greeks chose them to represent the most significant parts that assemble the world they were aware of - Zeus ruled over the sky and clouds, Poseidon presided over the sea, and "Hades took the darkness of the realms under the earth" (The Iliad, Homer). The Big Three are the most powerful gods among the Olympians. The level each of them ruled over reveals not only a geographical view of Ancient Greek's world, but also the amount of power and influence they held over the human world. At the base of the hierarchy, in the Underworld, Hades could only directly affect people at the end of their lives. Poseidon's realm, the sea, surrounded the human world, making the god the most accessible out of the three, but the sky was a completely unpredictable and impenetrable region. Zeus was the most powerful god - he ruled over all. The Olympians are depicted as highly capricious and impulsive - they are a lot like humans in this way. They reflected human emotions and dynamics, starting conflicts with each other because of greed, jealousy, vanity and anger. Greek mythology portrays its gods as fairly flawed.

However, **the gods who show the most tyranny are the ones with the most power.**

Gods were obsessed with their power. They were in constant clash, power hunger pushing them to do a series of betrayals and crimes. This is a reoccurring theme which can be observed at a larger scale, with the most powerful gods. Uranus imprisoned his kids, the three Hundred-Handed Giants and the Cyclopes, in the land of Tartarus to keep his throne. At Gea's request, the titan Cronos emasculated his father, Uranus. However, he did not keep his promise to her - he kept his siblings imprisoned in Tartarus because he also feared them. Terrified that his own kids

Mythology gods

will overpower him, Cronos swallowed his newborns. This pattern unfolds among the other Olympians as well - whenever they felt threatened by obviously less powerful beings, they dismantled the competition. This is why Hera punished the women Zeus cheated on her with and not him, as seen in Leto's myth. This behavior is also depicted in the battles between Athena and Arachne, or Apollo and Pan. Such myths capture the way in which having power increases egocentricity and decreases empathy. Any prophecy, rumour, or comment put their supremacy and control in danger. Gods got defensive, no matter how big the threat was. This resulted in heinous crimes like fathers eating their children, betrayals or people being tortured. At a profane scale, power obsession has led to corruption, villainy and wars all throughout history.

Power imbalance is at the root of another reoccurring crime in Greek mythology, rape. In almost all of the stories, The Big Three are to be blamed. Zeus granted Persephone to Hades, and in a moment of vulnerability, the Underworld's ruler abducted the maiden. Lastly, Hades let Persephone return to her mother. "But he, indeed, in secret, gave her the seed of the sweet pomegranate to eat, protecting his own interests so that she would not stay there with the revered dark-veiled Demeter all the time." (Hendricks). Because of this, Persephone had to return yearly to her aggressor, the emotional implication of which has never been discussed. This rape story just serves as an explanation of seasonal changes in nature. But, when talking about rape, a list of other various myths comes to mind. Zeus turned into a bull to attract and kidnap Europa; he took the shape of Artemis to rape Callisto, who has taken a castity oath; he abducted Aegina in the shape of an eagle. Zeus raped many mortals, like Antiope, Danae and Alcmene. The myth of Ganymede reveals the ancient Greek's view of rape and pedophilia -

him being abducted by Zeus to Olympus and granted eternal youth. Poseidon's name is frequently mentioned in rape stories as well, like the myths of Melanthos, Theophane, Medusa and many more. Rape is a reoccurring theme of Greek mythology, but the moral connection is never explicit. The pre-socratic philosopher, Xenophanes, criticized the anthropomorphical representation of the greek gods. „If cattle and horses, or lions, had hands, or were able to draw with their feet and produce the work which men do, horses would draw the forms of gods like horses, and cattle like cattle, and they would make the gods' bodies the same shape as their own” (Xenophanes). So, the fact that rape was such a common theme in greek mythology reveals a lot about the patriarchal civilization itself, but judging from modern point of view, the tragic destinies of a all those characters cannot be easily ignored.

The powerful gods were void of empathy, destroying innocent lives.

The Philemon and Baucis myth has an educational role, teaching the importance of hospitality in the Ancient Greek society. Zeus, disguised as a traveler, knocks from door to door, but only an impoverished elderly couple welcomes him. Because of this, he floods the entire village and grants only the ederly couple a wish. Historically, meeting your guests with hospitality and treating them like gods was a moral obligation and a sign of virtue. However, from a modern point of view, it is tyrannical that Zeus destroyed an entire village without even considering the reasons behind people not opening their doors. In the Philemon and Baucis myth, a lack of true justice can be noticed. There's no nuance to Zeus's decision. In truth, the god meted out justice without empathy for each individual of the village. Power decreases one's sense of empathy, and tyranny is not being able to see the middle ground – people are not just in the right or in the wrong. A lack of empathy surrounds Poseidon's actions as well. His short temper often resulted in chaos. The god was aggressive, greedy and impulsive. He „had a habit of seizing all the youth of a town

when he was in the mood”. People were collateral victims of one's anger. Hundreds of innocent lives were endangered and forgotten, because the gods felt like it.

Greek mythology demonstrates that there is a major link between power and tyranny. It is very easy to get blinded by power and to forget the possible consequences of your actions. The Stanford prison experiment from 1971 focused exactly on the power of roles. The subjects of the experiment were randomly assigned to being prisoners or prison guards. Each day, the research team could see how the psychological abuse that the prisoners suffered became increasingly brutal, because the prison guards' original identities progressively faded, merging with the illusion of the role of authority they had during the experiment. The prison guards thought they were scouted for their distinct characteristics, when in reality, the research team just flipped a coin to choose the two groups. So, a main thesis that both the experiment and greek mythology articulated is: the greater the power the subject has, the greater the damage they can cause. However, it was highly important for ancient civilizations that their gods had the power to destroy lives. It is only natural that the ancient Greeks linked the most terrifying and unpredictable nature elements with their most powerful gods. Poseidon was believed to cause earthquakes and storms as sea, and naval transportation was highly important for greeks. Death has always been one of the greatest human concerns. The lightning was an entirely unpredictable and incomprehensible meteorologic phenomenon. Linking the scariest natural elements to gods gave ancient civilisations a sense of control over the things that they could not actually tame. At the same time, fearing these supernatural entities kept human civilizations under control. Likewise, the kings feared the gods and were kept in check. In the end, humans stayed humble out of fear of the damaged the most powerful gods could cause.

Text: Miruna Dospinescu, a XII-a I

The Romani people in Europe

The Romani, also known as Gypsies, are an Indo-Aryan ethnic group who traditionally lived a nomadic lifestyle. Linguistic and genetic evidence suggests that the Roma people originated in the Indian subcontinent, their migration occurring around 1000 CE. The population moved west into the Persian Ghaznavid Empire and later into the Byzantine Empire, arriving in Europe around the 13th to 14th century. Although they are dispersed, their most concentrated populations are located in Europe (especially in the central, eastern, and southern areas), as well as western Asia (Wikipedia).

Despite their long residency within Europe however, they are still treated as foreigners and as fundamentally “racially different” from the rest (Mac Laughlin, 53). Historically, the debate surrounding the origins of Romani people was a way to justify their exclusion from European societies. Thus, the central question I will be exploring is: “How have the Romani people been treated up until now and what has led to such behavior?”.

The Romani people have been widely neglected in European history. They have been briefly mentioned in a few studies on cultures, but always placed at an inferior level compared to any other ethnicity. When introduced, they were associated with poverty and crimes, being described as wild men, „animals on the run” (Mac Laughlin, 32) and uncivilized. The origin of their stigma can be connected to their nomadism, bringing speed and negligence to settled societies.

The roots of their marginalization and penalization in Europe can be traced back to the 13th century, most of the Romani people losing their freedom of movement in the late 14th century. Rejection, avoidance, and discrimination stood as the normalized treatments for Gypsy communities for centuries. In areas occupied by the Ottoman Empire, they have not been criminalized as much as in western Europe, being valued laborers and talented musicians appreciated for their free spirit. However, even when they offered their services, they were still

considered lower than the lowest peasants. In other areas, racism manifested within a few decades of Roma’s arrival in a country. Their associations with heathenish practices (like sorcery) set them apart from Christian Europe. By the late seventeenth century, Gypsies were singled out for victimization just for their nomadism. Thus, the slightest crime led to their harsh persecution (Mac Laughlin). A „power relationship” was clearly established between non-Roma and Roma populations during their early presence in Moldova, Romania, Spain and England through varying forms of slavery (Margareta Matache). In the 19th century, clear distinctions have been decided between „genuine” travelers and Gypsies. The former were accorded somewhat protection by the law, while the others were openly targeted by their local communities (Mac Laughlin).

Romani people have historically suffered the most from the civilizing process that was blooming within Europe after the 16th century. The process manifested through changes in societal behaviors – their attitudes towards settled life and nomadism, dress, personal hygiene, manners, and aggression. Gypsies and the poor were widely associated with unpleasant odors, placing them further and further away from the respected society. In the 18th and 19th century, Romani people rejected urbanization and industrialization, maintaining their autonomy, and refusing to engage in wage labor. All this caused settled communities to see themselves as fundamentally superior to them. Moreover, the concept of citizenship brought European communities together, while classifying Gypsies as outcasts. Essentially, Roma have either been seen as Europe’s “exotic others”, or as the „troublesome others” (Mac Laughlin).

The debate surrounding the origins of Romani was a way to justify their exclusion from European society. Their racialization reached its highest level during the Second World War, Nazis treating Gypsies most

murderously of the non-Jews (Mac Laughlin). The Roma Holocaust, although still not fully acknowledged and documented, left not only fresh memories among survivors, but also engraved a racist mentality within societies. The effect can still be noticed, overly expressed in media and even among some government circles (Nicolae Gheorghe).

Under Communism in Central and Eastern European countries, Roma were not officially recognized as an ethnic group. Their cultural rights were disregarded, which further led to wide societal assimilation and loss of Romani language. Socialist states (such as Czechoslovakia) designed policies to reduce the Roma birth rate. Many people were biased against Roma, yet they were less inclined to openly make violent anti-Roma actions, possibly because of the citizens' permanent fear instilled by the Communist ruling system (Matache).

The resistance of the Roma communities to integrate the state-controlled economic organizations clashed with the ideal of the socialist "new man," who was supposed to be economically state-dependent and culturally and ethnically state-defined. For this reason, in Romania, many Gypsies were sentenced to jail or to forced labor, the state thus punishing „social parasitism," „anarchism," and deviance from the norms of the "socialist way of life" (Gheorghe).

Post-Communism, many Gypsies organized new political parties and independent associations, promoting their own representatives in the elected parliaments of Czechia and Slovakia, Hungary, Romania, Bulgaria, and Macedonia. There are publications, radio, and TV broadcasts in the Romani language, and folk shows and cultural festivals have been organized by Romanies for a Romani audience.

All these developments made Romanies more visible and more effective in requesting respect for their human, political and cultural rights. In the same manner,

however, the new freedom of speech has amplified the level of open expressions of anti-Gypsy prejudice and hostility in Eastern European media (Gheorghe). Primarily, one of the biggest problems regarding the Roma policies is the fact that they do not tackle the prejudice of the non-Roma (Matache). Apart from accusing Gypsies of increasing criminality, the common people and some media portray them as the main black marketeers (Gheorghe). Extreme right-wing parties are constantly created in some European countries. Anti-Roma rhetoric became a successful card to be played by many politicians both during and outside their electoral campaigns. It is very common that respected journalists, political leaders and professors express their hatred to the Roma through different public ways. Essentially, the power relationship between the majority population and the Romani people became more visible and more openly expressed. Roma inclusion was not considered a priority by post-communist governments (Matache).

The image of the criminal Romani deserving expulsion is a clear aspect of European democracies. According to Matache's study, polls measuring the rejection of Roma in Romania show about 31% of non-Roma have no interaction with Roma, 64% of them consider Roma people to be more violent than those from other ethnic groups. In addition, 72% believe that most Roma break the law, and 20% believe that shops or pubs where Roma access is banned are needed. In Hungary, 60% of the population believes that criminality is in the "gypsy" blood, and 82% agree that the Roma problem will end when they start working. The same study reveals that 42% of Hungarians consider that it is right to have clubs and pubs that forbid Roma access. Rejection and avoidance are tremendously high even within the younger generations, as two thirds of the Hungarian respondents would not allow their children to befriend a Roma child.

Today, scholars and activists are hesitant to discuss the alarming number of racially motivated murders, extremist groups, and anti-Roma actions in an early warning or genocide prevention. Yet, the creation of paramilitary, neo-Nazis, far-right extremist groups hold very distinct anti-Roma rhetoric has been documented in Hungary, Czech Republic, Slovakia, and Bulgaria (Matache).

Some cultural factors and social behaviors specific to Roma communities aggravate hostility and intolerance within the populations in which they live. Poverty, poor schooling, unemployment, and aberrance are aggravated by the increasing unemployment coupled with a higher than the average birthrate among Romani people in Eastern Europe. Some Roma groups are also frequently confronting each other - as former nomads versus settled individuals, "Hungarian Gypsies" versus "Romanian Gypsies," or as refugees or illegal residents in other states. Considering the current economic and sociological criteria, Roma communities present the general symptoms of an underdeveloped group of people living within countries with (at least) a medium level of development (Gheorghe).

Growing up in an Eastern European country, I could not help but notice that most people are unaware of both the Roma history and the negative consequences of their racist actions. In Romania, degrading jokes about Gypsies are normalized within certain social groups, which further proves that the Romani people continue to be seen as an inferior group. On a daily basis, they still face blatant discrimination and violence.

Luckily, this year, a new optional class has been implemented in the Romanian educational system for the secondary and high school curriculum: "The History, Slavery and Deportation of the Romani". The Gypsy slavery in the Romanian area for about half a millennium, the deportation of over 25,000 Roma in Transnistria during the Antonescu regime and the extermination of over 500,000 Roma in Nazi camps during the Second World War are historical truths that must be understood by both the present generations and future ones. This is an essential step in combating systemic racism towards Roma in Europe.

Text & grafică: Miruna Dospinescu, a XII-a I

The Tibetan Cham Dance

TITLE: The Multiple Meanings and Uses of Tibetan Ritual Dance: “Cham” in Context

AUTHORS: Geoffrey Samuel, Ann R. David

DATE: 2016,

SOURCE: *Journal of Ritual Studies*, Vol. 30, No. 1, Special Issue: Transformations in Contemporary South Asian Ritual: From Sacred Action to Public Performance (2016), pp. 7-24 (18 pages)

In „The Multiple Meanings and Uses of Tibetan Ritual Dance: “Cham” in Context,” authors Geoffrey Samuel (emeritus professor of religious studies at Cardiff University) and Ann R. David (Emerita professor of Dance and Cultural Engagement at the University of Roehampton, London) outline the basic grammar and vocabulary of the ritual *cham* dances, as aspects of Tibetan Buddhism. At the beginning of the article, the authors pose two questions: “Why is *cham* performed?” and “What does its performance communicate to those involved?”.

The authors’ analysis is based on several performances they witnessed and documented, along with their interpretation of past research done around *cham*.

They begin the article with a brief description of the *cham* dance. However, they recount it by using a superficial point of view. They reduce it to “a group of people in bizarre and spectacular costumes doing something that, at least for its early observers, was almost incomprehensible” (7), thus explaining *cham*’s appeal to foreign audiences. The exotic surface it obtained offers an upside: monks generate finances for their monasteries by performing it around the world. But truly, *cham* is a ritual, and the performance we can see represents only the climax point of a substantial rite for its dancers.

The *cham* dance is long, but the performance itself generates the illusion of time dilation.

The authors then elaborate the various interpretations *cham* has had over the years. They note several, including: a portrayal of generic struggle of good and evil, a commemoration of the historic victory of Buddhism in Tibet, a re-enactment of the famous Tibetan legend in which a Buddhist monk kills an evil Tibetan king, or even a parade which allows the spectators to encounter the deities that they will meet after death. Essentially, *cham* is about state power, highlighting that the state has full control of these scary forces that are portrayed through dance. It can be seen as the Tibetan rulers’ way of saying “these are the biggest, nastiest things we’ve got, and you’d better be glad they’re on our side” (9). The authors note that, from this point of view, this Tibetan dance has been historically like an army parade, almost. Inherently, *cham* is a way in which power is performed, and by the 20th century, every major Tibetan monastery had its own *cham* dance.

But no matter the way in which it is interpreted, it is safe to say that *cham* has two defining moments – the purification of the ritual space through various actions, and the destruction of obstacles. These obstructions can take many forms, but they are all embodied in what the Tibetans call the *Linga*. The authors write that the destruction of the *Linga* by a dancer dressed as a stag (most frequently) is the most important episode of the *cham* dance. It can be preceded by a sequence done by two to four skeleton dancers, which act as comedic reliefs as well as “masters of ceremonies” (11) by controlling the crowd, collecting donations, and adjusting the costumes of the main characters.

The authors argue that *cham* has an essential role in the dancers and the audience's spiritual training. Not only does the dance demonstrate its Tantric meaning through ritual dress, chanting, music, masks, and specific colors of costumes, but also through the actual body language of the performers. The term "tantric" refers to a practice relating to or involving the doctrines or principles of the Hindu or Buddhist tantras (Cambridge Dictionary). The writers suggest that their exaggerated rotations and bending of their spine create circles in the space, thus emphasizing the mandala system and highlighting the Buddhist and Hindu belief of the significance of the spine as a conveyor of spiritual energy.

They then point out the variability of *cham*. The performances differ from one monastery to another, be it in the arrangement of the episodes within the dramatic structure, the length of the individual dances and the role of the clown characters, or even the level of skill of the dancers.

Lastly, they pose two concluding observations regarding the dance: "The same ritual dance action in *cham* can be realized by different dance-roles", and "the same dance-role can be performed in very different ways." The authors are successful in addressing their two central questions revolving around the purpose of *cham* as a performance and its message. It is impossible and senseless to assign only one specific meaning to an archaic rite, considering its cultural and spiritual complexity. Given that, Geoffrey Samuel and Ann R. David do an amazing job at analyzing *cham* from different points of view, be they political or religious. So, the article offers great insight within the vocabulary of *cham*, but further leaves us with questions. What are the limits that define whether a performance can be considered a form of *cham*? What are the first historical traces of this dance? What level of symbolism do the materials of the costumes hold?

Text & grafică: Miruna Dospinescu, a XII-a I

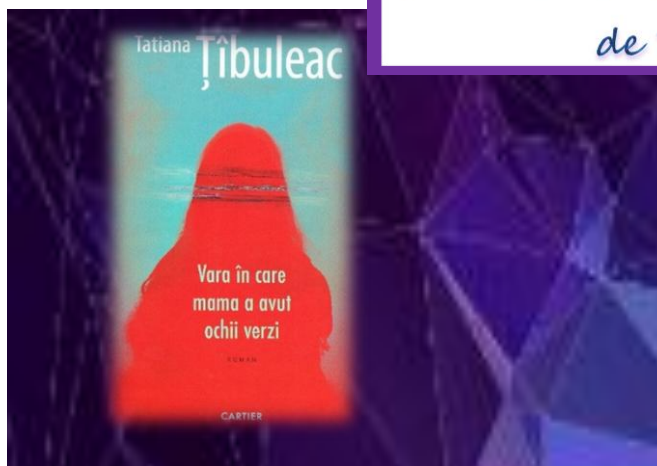

LECTURA

RECENZIE

„Vara în care mama a avut ochii verzi”

de Tatiana Țibuleac

Romanul „*Vara în care mama a avut ochii verzi*” de Tatiana Țibuleac a apărut în anul 2017 la Editura Cartier și uimește prin capacitatea de a fermeca cititorii de toate vârstele. Acțiunea se construiește în jurul conflictului dintre o mamă și fiul adolescent. Relația lor, poate mai violentă decât una tipică, este prezentată cu sinceritatea caracteristică adolescenților, autoarea reușind să capteze toate trăirile din interiorul unei familii disfuncționale.

Încă de la început, titlul induce o stare nostalgică care ne amintește de o vară petrecută într-o fericire lentă, relaxantă din care a mai rămas doar imaginea persoanei iubite. În acest caz, un sătuc din Franța devine locul atemporal, rupt de realitate, care îi va găzdui pe mamă și pe fiul ei. Primele pagini distrug brutal acest tablou idilic, cufundându-ne, în schimb, în ura distrugătoare pe care o simte naratorul, Alecksy, față de mama sa: „*Eu aș fi dat-o la fiare vechi și aș fi început cu părul.*”

Protagonistul înfățișează, într-o oarecare măsură, un portret exagerat al adolescenței, așa cum este deseori descrisă: furioasă și violentă fără motiv, îndemnând la ură și (auto)distrugere. Am început să îl detest pe Alecksy tocmai fiindcă trăirile sale furtunoase și atitudinea dezagreabilă sunt justificate doar de „nebulia” sa, părând, de fapt, că nu are niciun motiv rezonabil pentru

felul în care se comportă. Limbajul grosolan ajută la conturarea personalității dezgustătoare a protagonistului. Însă, modul aproape poetic în care descrie înfățișarea (în special ochii) mamei dezvăluie o parte din sufletul viitorului artist care este, concomitent, și ultima rămășiță din copilul de altădată: „*Ochii mamei erau resturile unei mame frumoase*”. În realitate, atitudinea rebelă este doar o fațadă, menită să ascundă, sau să repare, rana produsă de indiferența mamei într-un moment traumatizant.

Pe măsură ce acțiunea cărții evoluează, simțămintele băiatului se schimbă: ura se transformă într-o toleranță rece, iar dezgustul la vederea mamei dispare, apărând ceva care seamănă cu iubirea unui fiu. Alecksy începe să își ierte mama bolnavă, atrăgând, de asemenea, și compasiunea mea. A fost, oare, inevitabila moarte a mamei cea care a produs această schimbare? Sau, poate, băiatul a obosit să își petreacă viața înecat în furie și ură? Cert este că boala mamei a reprezentat un impuls destul de puternic pentru a reconstrui relația celor doi.

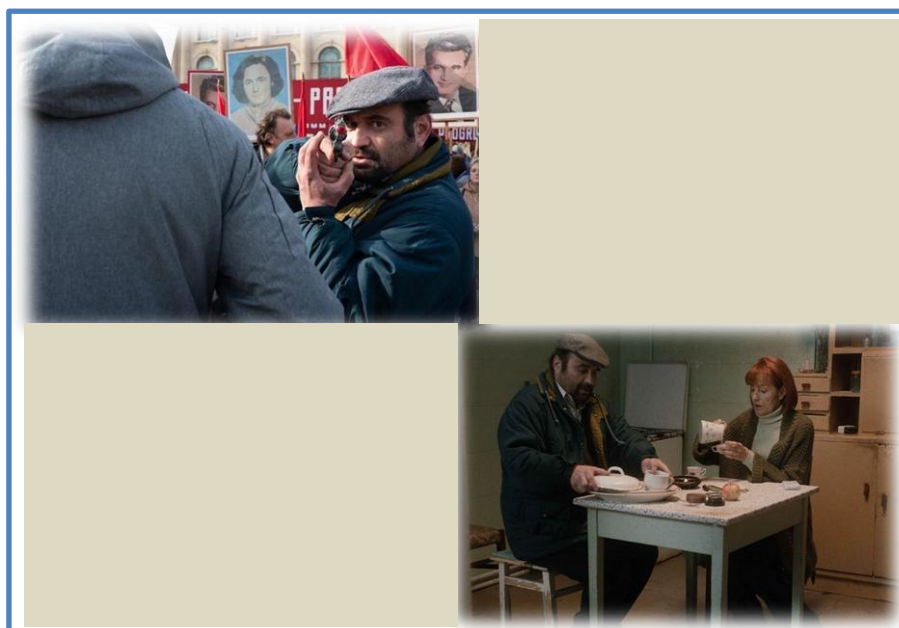
Deși romanul prezintă o situație fictivă, autoarea descrie realitatea din multe familii: copii neglijați și rude înstrăinate care sunt aduși împreună doar de amenințarea morții sau, mai bine spus, dorința de a trece în neființă lipsiți de regrete. Moartea este „cel mai probabil lucru care i se întâmplă unui om” și, totuși este singura care are puterea de a reîntregi familii. Alecksy, adolescentul aflat la început, și mama, așteptând sfârșitul, reprezintă două fețe ale aceleiași monede - privind în părți opuse, dar având origini comune. Cartea „*Vara în care mama a avut ochii verzi*” spune o poveste despre iertare și regretul unei vieti.

Text: Andreea Teleşpan, a X-a E

CRONICA DE
FILM/TEATRU

„Anul Nou care n-a fost” – un film identitar

„Anul nou care n-a fost”, o tragicomedie istorică românească din 2024, scrisă și regizată de Bogdan Mureșeanu, a avut un impact semnificativ asupra societății românești datorită tematicii abordate. Acest film prezintă, sub forma unui studiu de caz, viața a șase persoane, în România, un stat aflat sub regim comunist. Țara este sufocată de socialism, însă oamenilor le este frică să acționeze pentru că unu din zece oameni era securist, unu din cinci era turnător și unu din doi era membru de partid.

Filmul pare să urmărească ideea de a lăsa în trecut vechiul regim și de a trece la schimbare. Pe tot parcursul filmului, ideea occidentului era conturată și oamenii ascultau, pe ascuns, postul de radio „Europa liberă”. Emisiunea „Plugușorul Patriotic” sublinia faptul că tehnologia americană era mult mai dezvoltată decât cea socialistă, dar chiar și așa nu îi ajuta în momentul acela. Tinerii doreau să se îndrepte către occident din cauza condițiilor de trai din România.

Un aspect care mi-a atras atenția a fost atmosfera specială pe care o creează, deși tema centrală este una simplă (schimbarea

celor șase persoane ia o întorsătură majoră în acea perioadă, dar toate cele șase perspective se împletesc la final, pe fondul revoltei de la meetingul muncitorilor, organizat în capitală.

Ce mi-a plăcut a fost faptul că filmul reușește să surprindă momente de regăsire a sinelui, într-un cadru familiar și totuși plin de mesaje și valori. Vitrinele pline de bibelouri și mileurile, de cele mai multe ori lucrate manual, masa plină de flori, proviziile pe care le făceau oamenii și banii economisiți arată cât de precauți erau oamenii în vremurile acelea.

Ce nu mi-a plăcut a fost relația dintre oameni. Cei mai mulți se turnau (pârau) unii pe alții pentru a obține un loc de muncă mai bun sau pentru a se salva dintr-o situație neprevăzută, ca de pildă, un conflict cu un membru de partid sau pentru admiterea la facultatea dorită.

Filmul este cu adevărat emoționant, în special pentru părinții noștri, fiindcă aceștia își amintesc cu tristețe de lipsurile și de ororile din perioada ceaușistă.

Filmul „*Anul Nou care n-a fost*”, regizat și scris de Bogdan Mureșanu, este o tragicomedie de aproximativ două ore care explorează momentele dramatice din proximitatea Revoluției din 1989. Distribuția filmului îi include pe Mihai Călin, Elvira Deatcu, Nicoleta Hâncu, Adrian Văncică și Ștefan Velniciuc.

Premiera filmului a avut loc în septembrie 2024, fiind prezentat la cel de-al doilea Festival Internațional de Film de la Veneția, unde a câștigat premiul Orizzonti pentru cel mai bun film. Povestea abordează problemele oamenilor din acea perioadă tumultuoasă, printr-o serie de momente intense, construite cu multă subtilitate, care reușesc să îmbine umorul cu dramatismul.

Vom începe cu un citat al lui Jean Jacques Rousseau care sună astfel „Omul s-a născut liber și este pretutindeni în lanțuri.” Pentru a putea înțelege mai ușor acest citat, ne vom raporta la filmul ales de noi. Probabil, cu toții vă gândiți că „lanțurile” sunt reprezentate de comunism care este tema principală a filmului. Desigur acest lucru este adevărat, dar nu în totalitate. Fiindu-ne prezentate mai multe povești care se vor interconecta la final, putem vedea cum fiecare personaj se confruntă cu diferite greutăți.

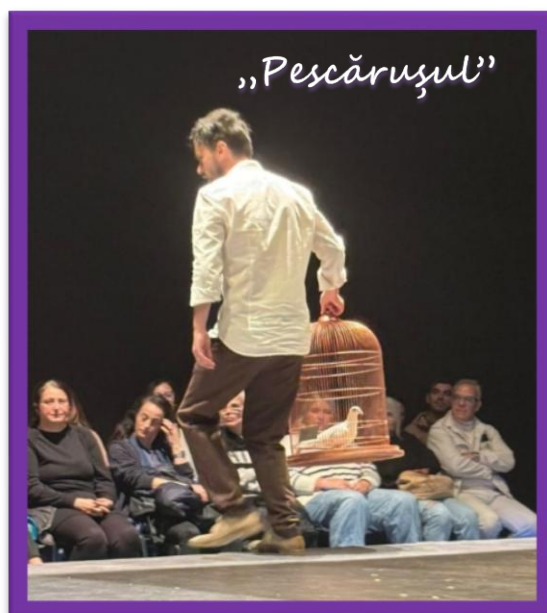
În timp ce Laurențiu și Ștefan Silvestrescu aveau probleme în relația tată-fiu, Gelu tocmai ce fusese denunțat chiar de propriul copil, fără ca băiatul să își dea seama de greșeala sa, iar Florina și Margareta Dincă treceau prin niște schimbări semnificative, prima luând decizia să se împotrivescă comunismului și să își trăiască viața, iar cealaltă, chiar dacă se opune la rândul ei, alege să își ia viața. Aceste situații sunt celelalte „lanțuri” cu care fiecare dintre ei era legat, fără să conștientizeze. La finalul filmului are loc, de fapt, momentul culminant în care toate cele șase perspective se leagă, replica „*Atâta trebuie, o scânteie și a explodat mămăliga*” rostită de unul dintre muncitori, în timpul discursului lui

Ceaușescu. După cum am putut observa, toate personajele, erau îndreptate cu fața spre cameră, în timp ce Margareta Dincă era cu privirea în altă parte, această acțiune simbolică însemnând că mereu va exista o nesiguranță, indiferent de perioada în care ne aflăm.

O scenă puternică care ne-a impresionat este cea în care un grup de prieteni petrec într-un apartament, încercând să ignore tensiunea care plutește în aer. Pe fundal, la radio, se aud zvonuri despre revoltele din țară, dar nimeni nu îndrăznește să le comenteze deschis. Momentul-cheie este când un tânăr intelectual încearcă să facă o glumă despre Ceaușescu, dar toți amuțesc, iar unul dintre ei oprește brusc muzica, temându-se că sunt ascultați. Această scenă redă perfect frica oamenilor din acea perioadă.

În „*Anul Nou care n-a fost*”, clasele sociale sunt clar conturate prin personajele sale. Muncitorii din fabrici trăiesc în frică și sărăcie, dependenți de sistem, dar sperând la schimbare. Intelectualii, precum profesorii și artiștii, sunt prinși între conștiința lor critică și necesitatea de a se autocenzura. Membrii partidului duc o viață privilegiată, având acces la alimente și informații interzise celorlalți. În contrast, oamenii de rând: gospodine, studenți sau pensionari încearcă să supraviețuiască, navigând între frica de Securitate și speranța unei vieți mai bune.

În opinia noastră scenariul a reușit să scoată în evidență impactul profund pe care acele evenimente l-au avut asupra societății, într-un mod care provoacă spectatorul să reflecteze asupra istoriei recente. Vizionând filmul, am reușit să facem o asociere între acesta și cartea „*Sfârșitul șoaptelor*” de Ruta Sepetys. Ambele sunt bazate pe evenimente reale trăite de bunicii sau părinții noștri, evocând lecții importante despre sacrificiu. Astfel de filme sunt benefice, întrucât ne ajută să conștientizăm eforturile și sacrificiile pe care poporul nostru le-a făcut pentru a ne oferi o viață mai bună.

18. 11. 2023 – o nouă premieră la Teatrul Național „Radu Stanca” din Sibiu a adus în atenția publicului una dintre cele mai cunoscute piese scrise de dramaturgul rus A. P. Cehov, „Pescărușul”. Producția regizată de Dumitru Acriș a pulverizat, pentru aproape trei ore, toate legăturile cu lumea cotidiană. Chemat pe scenă, alături de actori, publicul a avut parte de o experiență teatrală intensă, vibrantă, aproape tactilă, fiecare dintre cei prezenți având impresia că devine personaj-actor în această piesă.

Artistul bun dă expresie frumosului. Artistul extraordinar știe că frumosul se manifestă în mai multe moduri. Artistul extraordinar e deseori ca un pescăruș în colivia artistului bun. Treplev e ca un pescăruș în colivia Irinei Arkadina. Nina e ca un pescăruș în colivia lui Trigorin.

Nina (interpretată de Alexandrina Grecu) - Mereu muza, opera, niciodată creatorul, artistul, în ochii celorlalți. Vrea să devină actriță, dar înțelege ea cu adevărat jertfa creatoare? Vede ea oare dincolo de beatitudinea de moment a celebrității? La începutul piesei, răspunsul la ambele întrebări este nu, fiindcă Nina apare ca o tânără sărmană, pudică și naivă (cel puțin așa am perceput-o eu), care se lasă sedusă de

faima scriitorului **Trigorin** (interpretat de Ciprian Scurtea), confundând sentimentul de dragoste cu cel de admirație. Trigorin va profita de puritatea fetei, dezumanizând-o prin transformarea ei într-o banală instanță narativă – scena în care scriitorul înșiră fraze pe corpul tinerei de parcă ar fi o pagină albă de caiet a rămas întipărită în mintea mea și va rămâne cu siguranță una dintre cele mai bune modificări făcute de regizor pe care le-am văzut. Dintr-o persoană într-un personaj. Dintr-o fată într-o femeie.

„Un subiect pentru o scurtă povestire: pe malul unui lac trăiește din copilărie o fată tânără, așa, ca dumneata. Iubește lacul ca un pescăruș și e fericită și liberă ca și el. Dar vine din întâmplare un om, o vede și, așa, din lipsă de altceva, o nimicește ca pe acest pescăruș.”

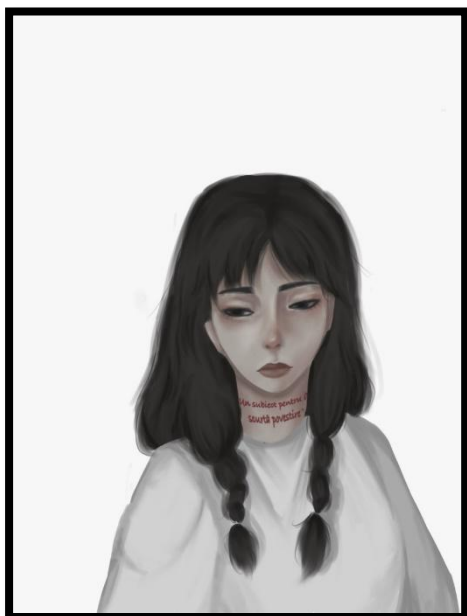
Nina nu știe să iubească. Crede că-l iubește pe Treplev, dar nu îl înțelege și nu vrea să-l înțeleagă. Crede că-l iubește pe Trigorin, dar pentru el ea e doar o admiratoare simpatică (probabil penibilă) și un potențial personaj.

Actrița de pe scenele din Moscova, însă nu e aceeași Nina. E o altă Nina, lipsită de prospețimea și fericirea celei care i-a inspirat pe cei doi artiști, așadar Treplev nu își mai recunoaște iubita de odinioară. Acea Nina nu va mai exista decât în povestirea lui Trigorin.

Treplev (interpretat de Iustinian Turcu) - mereu fiul mării actrițe **Irina Arkadina** (interpretată magistral de Ofelia Popii), niciodată artistul, scriitorul, în ochii celorlalți. El e reprezentantul artiștilor idealști, așadar îl respinge pe Trigorin, scriitorul conservator, pe care publicul îl receptează mai ușor. Debutul lui ca scriitor e un eșec, pentru simplul fapt că piesa sa de teatru nu e luată în serios de mama lui și de prietenii ei, fiindcă nu-i înțeleg ideile abstracte. În schimb, toate încurajările se îndreaptă către Nina, care a interpretat mediocru monologul lui Treplev. Tânărul se zbate să-și îndeplinească idealul, dar în mod firesc nu poate ajunge prea departe fără sprijinul mamei (care, țineți cont, vă rog, ar fi putut să-i asigure o carieră strălucită, dacă nu ar fi fost o egocentristă).

Impresionant mi s-a părut că actorul a reușit să reprezinte cu acuratețe coborârea în disperare a lui Treplev, printre dramele romantice cu Nina, relația incredibil de toxică cu propria mamă și lipsa de validare a identității de creator, până la sinucidere – act care a fost anticipat în scena în care tânărul împușcă un pescăruș și îl aruncă în fața Ninei și a lui Trigorin. Treplev e un personaj tragic pe care l-am îndrăgit încă de la lectura inițială a piesei; e un nonconformist, reprezentând perfect elanul juvenil, dar și pe cel artistic.

Ce mai rămâne din pescărușul împușcat, în afară de penele lui pătate de sânge? Și ce mai rămâne din artistul neînțeles, în afară de operele lui pătate de sânge?

Text & foto & grafică:
Alexia Ciobănuț, a X-a E

Ce spune literatura despre modelele de viață ale tinerilor?

Indiferent de tipul de formare adus în discuție – în plan emoțional, profesional sau ca parte a procesului de autocunoaștere -, omul se va raporta, conștient sau nu, la un altul care a atins deja un nivel superior într-o anumită direcție, într-un anumit domeniu de activitate. Pe acesta îl considerăm modelul după care ne ghidăm, ambiționându-se să ne încadrăm, cel puțin, în tiparele lui. Și totuși, de ce este esențial să avem un astfel de model în viața noastră?

În primul rând, capacitatea de a evolua în plan emoțional e puternic influențată de raportarea la o persoană considerată deja ca fiind inițiată. Aș adăuga faptul că procesul de învățare nu încetează niciodată, atingând, probabil, un punct maxim pe toată perioada copilăriei și a adolescenței, ca rezultat al acumulării unor numeroase lecții de viață. Dar unde apare modelul în această ecuație? Ei bine, ar fi ideal ca acesta să se concretizeze în ipostaza părintelui care influențează decisiv dezvoltarea adultului în devenire. De aceea, un copil sau un adolescent are tendința de a asimila comportamentul remarcat la părinți, însușindu-și anumite caracteristici, care nu au neapărat legătură cu moștenirea ereditară, ci cu natura omului de a-și imita semenii cu care vine în contact direct. În acest sens, am remarcat această idee într-un fragment din cartea „Craii de Curtea-Veche” a lui Mateiu Caragiale, la naratorul-personaj, adultul care evocă nostalgic copilăria sa plină de afecțiune. Ca rezultat al atitudinii părinților săi, acesta a fost înzestrat cu o sensibilitate aparte, fiind adesea stăpânit de „acea ușoară melancolie a firilor prea simțitoare”. Fiind înconjurat de multă dragoste, copilul de altădată a trăit chiar cu impresia că nu o poate întoarce, deși și-a iubit mama până la idolatrie, iar sentimentul pentru tatăl său s-a bazat pe rațiune și admirație – după cum mărturisește adultul de acum.

Aceeași relație părinți-copii, pusă sub semnul importanței modelelor parentale, ca veritabile resurse ale unor lecții de viață necesare unei bune formări în plan emoțional, se remarcă și în cartea lui Alex Moldovan, „CASA”. Este de urmărit relația indirectă a Tarei Mendinski cu tatăl său, în contextul unei societăți ce atrofiază monstruos valorile morale transmise în cadrul unei familii. Deși nu e prezent în viața Tarei - sub pretextul că s-ar fi sinucis pentru a nu fi pedepsit ca dușman al poporului, de către un Președinte al unui regim totalitar-, acțiunile tatălui influențează deciziile fetei, aceasta ajungând să-i semene, căci Tara are un extraordinar simț al dreptății și al onoarei. Tara a aflat despre actul de curaj al tatălui său, acesta înfruntând sistemul și decizându-se de programul politic al unui președinte dictator. La rândul ei va acționa astfel încât să pună mai presus de orice valorile fundamentale ale umanității, alegând să lupte eficient alături de membrii mișcării de rezistență.

În al doilea rând, modelele influențează major procesul de autocunoaștere, mai ales în cazul acelor tineri înclinați spre autoreflexivitate. Mai precis, raportându-ne la un altul, suntem capabili de a descoperi anumite abilități, pasiuni sau trăsături, care ne aduc mai aproape de ceea ce am putea numi desăvârșirea propriei personalități. Dar de ce este necesar un model în adoptarea unor valori? Simplu, propria conștiință nu e întotdeauna suficientă ca să ne ajute în discernerea a ceea ce asociem cu persoana noastră. Spre a-mi întări punctul de vedere, mă voi raporta la o secvență din cartea „Mă găsești când vrei” a Laviniei Braniște, în care este pusă în lumină relația dintre autoare și tatăl său. Am reținut intenția acestuia de a-i forma latura independentă a fiicei sale, insistând mai ales pe aspectul financiar, ceea ce mă duce cu gândul la un anumit materialism care ar putea să fie un

punct de plecare pentru o femeie ce nu dorește să fie dependentă de un bărbat. Fiica înțelege că independența emoțională nu înseamnă a afișa o detașare stoică, ci este acea putere de a merge mai departe, de a se autodepăși prin vindecare. Aș mai aminti de acele cazuri în care modelul nu este un părinte biologic al tânărului ce se lasă modelat. Un exemplu de acest fel l-am descoperit în cartea lui Filip Florian, „Toate bufnițele”, în care Emil Stratin (un bărbat de aproximativ 60 de ani) își asumă rolul modelului patern pentru copilul Luci. Bărbatul îl va încuraja să scrie, să citească și să asculte muzică clasică, adică să aprecieze ceea ce este valoros în lume. Luci ajunge să îl privească cu admirație pe acest „străin”, ajungând ca, în final, să-i urmeze pașii și să devină un intelectual rafinat, un posibil autor de succes.

În al treilea rând, dezvoltarea în plan profesional, ar putea fi condiționată de modelele pe care le alegem de-a lungul pregătirii noastre pentru viață. Astfel, aș sublinia faptul că, pentru a putea performa într-o anumită direcție, este necesar să ne folosim de experiența celor care au străbătut deja drumul pe care noi abia am pornit. Poate de aceea, pictorul Picasso afirma, într-un mod paradoxal, că „orice mare artist fură”, referindu-se la esențialitatea unui model în împlinirea actului artistic. Nu este vorba însă de o imitație a modelului, ci de o depășire a acestuia odată ce tânărul este pregătit să-și asume propria cale. Spre exemplu, în fragmentul amintit, din cartea Laviniei Braniște, autoarea mărturisește că iubirea pentru propriul tată se baza în principal pe respectul dat celui care se bucură de apreciere în rândul oamenilor, fiind medic. Fetița de odinioară îl privea ca pe un idol, fiind gata să îmbrățișeze cariera tatălui său.

Așa se explică momentul tandru dintre cei doi, când fata, în joacă, își consultă tatăl, punându-i stetoscopul de jucărie pe piept. Un alt exemplu la care mă gândesc, l-am întâlnit în cartea lui Mircea Eliade, „Romanul adolescentului miop”, în multe secvențe fiind problematizat procesul de formare a unor adolescenți, unii dintre aceștia recunoscând existența unor modele culturale definitorii pentru existența lor (Balzac sau Papini). Protagonistul cărții respinge însă această stare iluzorie, la un moment dat, căutând să afle care este sensul existenței sale, și decizându-se, ca un adevărat „huligan” eliadesc, de modelul pe care l-a avut într-un anumit moment; „Am să-mi făuresc un suflet nou și am să-mi poruncesc drumuri noi”. Acesta se teme să nu devină un epigon, alegând să se raporteze la propriile experiențe și cunoștințe, pentru a scrie romanul – document al adolescenței.

Concluzionând, modelele apar indubitabil în viața noastră, cu scopul de a ne călăuzi, acestea reprezentând un punct de referință fără de care evoluția noastră poate nu ar putea deveni remarcabilă, fie că o avem în vedere pe cea din plan emoțional, fie pe cea din plan profesional.

Text: Alexia Ciobănuț, a X-a E

Grafică: Dragoman Karina, a X-a I

PĂGINI DE LITERATURA

Loren ipsum dolor sit amet consectetur
adipiscing elit Sed ac massa id eros
velitpat vestibulum vitae id eros
Nullam eget faucibus lectus in posuere
nisi. Nunc justo arcu lectus vitae
lobortis et neclecta vitae loren id
ipsum dolor sit amet consectetur
adipiscing elit Sed ac massa id eros
velitpat vestibulum vitae id eros
Nullam eget faucibus lectus in posuere

PROZA

WRITER

Incapacitatea de a spune

zică și

„In der Straßkolonie”

Alerga neobosit, cu perechea de aripi străine răsărindu-i din omoplați ca și cum cineva ar fi încercat să-i scoată cu forța părțile componente ale sinelui, dar abandonând, în cele din urmă, efortul din cauză că era mult prea anevoios, munca rămânând finalizată pe jumătate și materia brută a sufletului atârându-i astfel din spate, ca o povară ce de-abia a început să devină vizibilă omenirii. Pe măsură ce trecea, toți trecătorii șterși se strângeau în jurul lui, îngrămădindu-se unul într-altul în încercarea de a-l înfrâna, trăgând de el și reușind câteodată să smulgă vreo pană ce ieșea mai mult în evidență. Alții, mai rezervați, se mulțumeau numai să speculeze în privința lui; de unde luase, la urma urmei, aripile? Un asemenea om nu putea să aibă niciun fel de aripi, darămite o pereche atât de catifelată!

Strada se topea într-o viziune de un verde pal pe măsură ce tălpile lui goale se toceau de caldarâm, cu aripile ce se târau în urma lor. Își mușcă buzele, și un șuvoi albastru îi țâșni din nou dintre ele, stropindu-i umerii și făcând adunarea să se dea în spate. Alergătura asta îl istovise, nu mai știa cum să scape dintre rândurile de iluzii care șiroiau în fața lui... Și, cu toate astea, picioarele lui continuau să atingă ritmic asfaltul rece și tăcut, ce, plin de stoicism, nu fugea de pașii lui, continuând să-i susțină, spre deosebire de acești oameni care stăteau în calea istovirii sale sufletești, accentuând-o totuși pe cea fizică.

Alerga, în aparență, fără țintă, învârtindu-se parcă pe marginea unui subiect

catastrofal, înecându-se în „lipsuri”... considerație și de consimțământ. Mulțimea continua să îngusteze culoarul maratonului său trupesc și sufletesc, începând catastrofal, înecându-se în „lipsuri”... de să prindă curaj, strigându-l și batjocorindu-l, luându-i durerea în răs. Știa și el cât de groaznică, cât de apăsătoare se simțea existența lui din afară, cum nimeni nu voia să dea cu ochii de un asemenea om, cum, totuși, toată lumea îi invidia perechea de aripi necunoscute, cum trebuia, astfel, să fugă de această existență a lui, să fugă de toți ceilalți să se gonească pe sine însuși din el și din sânul omenirii; de aceea fugea, un străin cu aripi străine, de tot și de nimic, înspre tot și înspre nimic, având conștiința pătată de sânge albastru. Un înot sacadat printre cuvintele pierdute ale omenirii, printre sentimentele aruncate...

În cele din urmă, mulțimea îl împinse în sus pe scările tribunalului, și ușile cât niște stânci se dădură de perete dinaintea oceanului de oameni care se revărsa înăuntru, într-un torent asurzitor, cu artistul dezorientat în centru, sufocat de toate privirile disprețuitoare, pline de milă sau de dezgust, părând că nu mai putea ascunde nimic de acești oameni hămesiți. Sala de judecată era imensă și frumos ornamentată; pe pereții mărginiți de înflorituri și pe tavanul aurit străjuiau oameni înaripați, mulțimi de misionari, muze cerești sau figuri angelice cu săbii și pumnale la spate – într-un colț, era zugrăvită moartea mișelească a lui Caravaggio, sugrumat și el de privirile aspre țintuite asupra sa și de tălpile fumegânde ce se abăteau peste trupul lui descoperit și tremurând.

Oamenii se revărsară înăuntru, așezându-se pe băncile din lemn de mahon și începând să bată din picioare în podeaua de scândură lăcuită, scandând ca să se facă auziți până la biroul judecătorilor, care era undeva, la etaj, în capătul celălalt al clădirii, mărginit de o lojă maiestuoasă, cu stâlpi lucrați în marmură. Unul dintre judecători coborî, părăsind, în cele din urmă, luxul, înveșmântat cu o robă purpurie ce aproape că atingea podeaua din mozaicuri lustruite, în picioare cu o pereche de pantofi ce bocăneau ritmic pe podea, pe cap cu o tichie mică și neagră, având capetele cusute cu ață arămie, de sub care i se revărsa șiroaie părul blond și ușor cârlionțat. Ca un guvernator italian, cu o mustăcioară ce-i mija deasupra buzei de sus, urcă treptele din fundul sălii, până când ajunse, în sfârșit, în spatele pupitrului enorm ce se înălța în fața siluetei însingurate, încă pătate cu sânge de cerneală, peste care cineva pusese o pătură de blană ce-i îndoise aripile și așa fragile, ca o ghilotină anchilozată.

Chiar și din spatele pupitrului impunător, judecătorul reuși cu greu să mențină liniștea în sală. Mai auzise el despre „tribunalul poporului” și despre cât de diferită era judecata în cadrul acestuia, dar nu mai văzuse niciodată așa ceva cu propriii ochi; cu atât mai puțin un asemenea acuzat. Desigur, mai văzuse oameni cu sânge albastru (nicidecum un albastru „regal”, ci un albastru închis, complexat), dar cum ar fi putut un asemenea om să facă rost de o astfel de pereche de aripi pe căi cinstite? Îl măsură din nou pe omul oropsit din cap până-n picioare... Ți-ai găsit, râse el în sinea lui. Un delincvent care să stârnească mila... și curiozitatea! Mai rar așa ceva... În cele din urmă, acesta lovi cu ciocănelul în lemnul pupitrului și procesul fortuit începu.

Cuvintele judecătorului traversau mintea acuzatului ca printr-o perdea de melasă, clincănindu-i molcom și fără ton în urechile obosite. Deși avea încă pătura groasă trasă peste umerii încovoiați, nu se mai putea opri din tremurat; sufletul artistului nu putea fi nicidecum țintuit într-un loc, rămânând mereu într-un echilibru instabil, însingurat la marginea hăului dezolării. Își mai plimbă încă o dată degetele lungi și subțiri peste rândurile albastre, pătate de petele care i se scurgeau de pe umeri, ce se i se înșiruiău pe piept, din ce în ce mai multe și din ce în ce mai ilizibile; acum, din fericire, blana ascundea cântecul inimii ce-i era zugrăvit pe piept de această audiență regretabilă.

Între timp, unul dintre academicienii din adunare întocmise o listă cu acuzațiile pe care poporul i le aducea artistului oropsit în fața tribunalului, înmânându-i-o apoi judecătorului. Astfel, cu ochii mijiți și cu sprâncenele ridicate în timp ce citea, judecătorul îl acuză pe artist de furt de identitate, căci acesta fusese surprins în repetate rânduri cum îi seca de emoții pe cei ce îi citeau lucrările, cum răspândea idei radicale și nerumegate prin arta sa, ce oglindea vârtoarea tinereții sale, cum culegea sentimentele cele mai nobile ale tuturor oamenilor întâlniți în cale și le păstra pentru sine și pentru operele sale și cum puneă apoi pe umerii tuturor apropiaților săi greutatea trăirilor și a simțirilor sale, sleindu-i de puteri și sufocându-i cu intensitatea lor – bineînțeles, fostele sale consoarte puteau confirma acestea cu vârf și îndesat, poate vreuna din ele se și găsea în mulțime; îl mai acuză că își privea tot timpul semenii de sus și că îi disprețuia pentru că nu-și puteau simți aparițiile pe scena vieții cu aceeași nervozitate și ferocitate ca a lui, considerând că gândirea sa emoțională este superioară

gândirii pur raționale a oamenilor obișnuiți; îl acuză apoi că, prin puterea sa de convingere, îi manipula pe oamenii ce nu-și puteau transforma simțămintele în cuvinte, poate chiar pentru că nu le mai aveau, să creadă în ideile sale dizgrațioase, să urmeze calea măcinării sinelui și a înstrăinării de restul lumii; în cele din urmă, îl acuză că, prin toate aceste înșelăciuni și tertipuri, reușise să-și facă acea pereche de aripi măiestrită, pe care el o considera probabil dreptul și chiar ocazia lui de a evada din mijlocul acestei societăți ce nu-l mai dorea, ba chiar îl renegea, ca pe un fiu rătăcit, dar nesemnificativ al ei, dar care i se cuvenea, în fapt, poporului, ar fi trebuit, de fapt, să fie proprietatea statului, căci din poverile covârșitoare de pe umerii oamenilor obișnuiți fusese construită această cale de scăpare din inima bolnavă a colectivului, de care însă niciun individ nu putea beneficia în mod just, nici măcar artistul însuși, care era, la urma urmei, doar gura torturată prin care comunitatea își spunea păsurile, neavând trăsături individuale propriu-zise, nefiind deci îndreptățit să aibă nimic doar al lui, nimic personal, nici măcar pe plan sentimental, darămite pe cel material. După ce acest șir al acuzațiilor fu încheiat în mod abrupt, judecătorul îl întrebă pe acuzat care este pledoaria sa.

Până la urmă, era doar încă un apogeu teatral pe această vastă scenă a vieții, se gândi acuzatul, mângâindu-și ușor „buzunărelul” de piele subțire și tăbăcită sub care i se ascundea inima, care pulsa încă domol, neobosită. După aceasta, îi spuse judecătorului că, deși aceasta era o conjunctură nefericită pentru el, se bucura totuși că adunarea a decis să ia asupra sa strigătul de ajutor și foamea de atenție pe care artistul le zugrăvise în operele sale; îl

înștiință apoi că, din punctul lui de vedere, adevărata crimă pe care o comisese a fost cea de a se purta atât de radical cu el și cu cei ce încercau să se apropie de el, încât lăsase impresia că era un profitor pe care-l interesa numai arta sa, considerând că aceasta este superioară oricărui alt lucru de pe lumea asta, când, de fapt, tot ce-și dorea era să găsească pe cineva pentru care persoana sa, munca sa, viața sa, iubirea sa covârșitoare să fie suficiente, pe care să poată vindeca prin cuvintele sale, spre a simți că, într-adevăr, lasă în urmă și bucurie și sănătate în drumul său prin lumea aceasta hămesită; în încheiere, le mărturisi celor din adunare că, în orice caz, îi părea rău pentru greșelile sale, că era adevărat că, pentru o clipă, se simțise oarecum diferit față de masa aceea de oameni, dar că, de acum încolo, va avea grijă să-și înfrâneze aceste porniri legate de „individualizarea” sa și aceste idei mult prea apăsătoare pentru gândirea cotidiană, pentru ca societatea să poată prospera în continuare netulburată – căci, la urma urmei, omul cel mai meschin, pe care toată lumea îl poate urî, dar numai cei ce se apropie cu tot sufletul de el l-ar putea iubi cu adevărat, este, bineînțeles, scriitorul, artistul, creatorul de artă de orice fel, căci numai el își poate folosi creația și personajele, ce sunt oglindirile realității crude din spatele retinei sale, în scopuri atât de meschine, ca să-i ridice în slăvi sau să-i dărâme pe privitori, ca să strige neauzit sau să ceară atenție și afecțiune, sau, Doamne ferește, să-i adreseze un mesaj aparte unei singure persoane ce-i va admira opera. Așa că, bineînțeles, aveau întru totul dreptate să-l acuze, numai că soluția mai bună tot ar fi fost să-l izgonească, să-i dea drumul, să nu-l bage în seamă, ca până acum, de altfel, pentru că numai astfel ar fi putut personalitatea sa nocivă să fie delimitată

întru totul de restul civilizației, care va putea progresa prin aceasta la fel ca până acum, nestingherită, într-adevăr, de prezența sau de creația sa.

Judecătorul rămase pe loc la auzul acestei declarații spontane și bogate în substraturi a artistului. Audiența își ținea respirația, așteptând verdictul. În acel moment, însă, ca stârnite de un vânt puternic, aripile din spatele artistului se înălțară în toată puritatea lor, făcând blana să zboare în spate, în tribune. Privirea judecătorului căzu pe rândurile ce se scurgeau pe trupul artistului, de parcă o mașinărie le-ar fi impregnat în cel mai dureros mod pe pielea lui palidă și ațoasă. Câțiva cetățeni nerăbdători săriră în picioare, dar fură curând opriți de ceilalți, care erau parcă în transă. Judecătorul coborî toate treptele din spatele pupitrului, rând pe rând, fără să se grăbească, având pasul molcom și măsurat, până când ajunse în fața acuzatului, căruia îi puse mâna pe umăr, aplecându-se înainte, până când ajunse în dreptul urechii sale. Judecătorul îl întrebă ce îl împinsese să facă toate acestea, subliniind faptul că îi urmărise opera încă din stadiul său „embrionar”, dar că scrierile acestui om deveniseră din ce în ce mai greu de înțeles pentru el, din ce în ce mai greu „de iubit”, ca artistul în sine pentru mulțime, pe măsură ce acesta manevrase condeiul cu mai multă pricepere și în scopuri mai clar stabilite, sau, precum le numise acuzatul însuși mai devreme, mai „meschine”. I-a mai spus că ar vrea tare mult să știe cum de, prin tot chinul artei sale, a conceput un asemenea monument al frumuseții și al crudității precum era această pereche de aripi.

„Vezi dumneata,” șopti artistul, și o rafală puternică de vânt îl lovi pe judecător

drept în față, făcând parcă întreaga sală să tremure și făcând vocea acuzatului aproape imposibil de auzit, „rațiunea naște supraviețuitori, iar emoția naște martiri. Și martirii... își iau întotdeauna zborul primii”... „Și deja vântul suflă atât de puternic,” scria acum pe pieptul lățit al artistului, „încât deschide larg aripile acuzatului, stăruința sa făcând cortina să se prăvălească înainte de vreme asupra capetelor stupefiate ale celor din mulțime.”

Mademoiselle Bovary

În memoria lui Leonard Cohen

Se luminase bine de ziuă când ieșise în stradă, cu părul blond-castaniu luminat de un soare perfid de aproape-amiază... Șuvițele îi fluturau încet prin debandada aerului, corpul îi tresălta armonios odată cu pasul domol, și lumea-ntreagă părea o caricatură pe lângă realismul ei scortșos și ininteligibil... Nimeni nu știa exact cum se numea. Moraliștii se fereau să-i pronunțe numele, iar în ochi aproape nimeni n-o privea. Conservatorii îi spuneau Emma, obișnuiți cu prezența ei de un aer aproape livresc. Unii, mai moderni, îi spuneau pe șoptite Dolores, silabisindu-i numele și cu gustând fiecare silabă cu iz nimfoman din plin. Un anume Paul o numise, mai mult sau mai puțin discret, Jude. Dar numele ei nu avea importanță. Toată lumea remarca ceea ce lăsa în urmă în trecerea ei – o mare de oameni cu ochii goi, care mai încercau să prindă un detaliu cuprinzător desenat fragil pe spatele ei de satin. Și ea doar mergea, mergea neconținut, și priviri bulbucate și scrâșnete nestăvilite și fălci căzute într-o rână îi însoțeau cortegiul amorțelii.

Trecu pe lângă o hoardă de băiețandri care murmurau cântece absurde și scuipau care mai de care, bătându-se cu pumnii în piept și mânjindu-se pe frunte cu cremă de pantofi. Doi dintre ei, mai încolo, se jucau cu un ciocan; lăcuiseră două scânduri din lemn pe cât se priceuseră mai bine și acum o fixau pe una deasupra celeilalte, una perpendiculară pe cealaltă, ca să facă, probabil, un soi de cruce. Unul își lovi din greșală degetele mâinii stângi cu ciocanul, mușcând înnebunit din lemnul crucii pe jumătate terminate. Le aruncă o privire lipsită de interes, chiar când celălalt băiat luă ciocanul și încercă să-l repeedă asupra poalelor fustei ei, ca pentru a o ține în loc. Merse apoi pe lângă o bancă pe care stătea un cuplu de pensionari, domnul și doamna Euemer. Doamna își scosese ochelarii și începuse să-i șteargă cu mânăca hainei, așadar nu-și observă soțul contemplând vigoarea celei care tocmai trecea pe lângă banca lor, cu ochii în soarele din ce în ce mai necruțător. Mâinile i se prinseră strâns de capetele genunchilor, iar seniorul începu să intoneze primele acorduri din *Hello, I Love You*. Soția își pusese ochelarii la loc pe nas și îl strânse ușor din mână, iar domnul Euemer își feri privirea. Între timp, ea coti și traversă pe lângă o curte în care o fată cânta ceva la flaut, cu o expresie transfigurată pe chip, iar un băiețel o asculta vrăjit, fără s-o observe pe fetița care-l sorbea din priviri de după gard, cu o ușoară melancolie întipărită pe chip, undeva, în colțurile buzelor. Fetița o privi fugitiv în ochi, dar își întoarse repede capul, ca și cum ar fi văzut o pasăre măiastră în zbor ce se apropia de ea atât de vertiginos, încât prezența ei devenea tulburătoare, ca un cataclism iminent.

- Hei! Hei, Nerd! Fii atent aici..., se auzi la un moment dat din colțul străzii.

De pe bancă, Nerd se întoarse spre prietenul lui, care reușise să-și asambleze o praștie nouă. Odată lovise parbrizul unei mașini cu un proiectil lansat dintr-o asemenea praștie, numai o gumă de șters, din fericire. Jo puse în elasticul praștiei o aripă de fluture întărită pe care o găsisese cu o săptămână în urmă, lăsând-o apoi să se usuze ca s-o acopere mai târziu cu ceară pentru un plus de greutate și făcându-și astfel rost de un proiectil pe cinste. Nerd căscă, obosit de artificiile prietenului său ce parcă nu se mai terminau. Jo mersese prea departe cu obsesia asta. Când nu trăgea spre mașini, trăgea spre femei. Ce-avea să facă în ritmul ăsta...? Bine măcar că-și terminase prăjiturelele cu răvaș cu mesaje puerile de genul *Ai putea face pe cineva taaaare fericit azi* sau *Simte-te băgată în seamă, e ziua ta norocoasă* sau *Privește în colț și-ți vei vedea viitorul... Sunt eu!* și tot așa. Le terminase săptămâna trecută, și bineînțeles că folosisese mai multe pe flautista Polly de peste drum. Dar nu mai conta... De când necunoscuta asta începuse să treacă precum într-un zbor gravitațional pe strada lor, Jo își găsisese o nouă atracție, care-l făcuse să uite până și de poemele de duzină și pe alocuri porcoase din tomuri jalnice cu titluri ca *tarantino împușcă-mă ca pe un câine*, dar care îl obosea de-a dreptul pe Nerd. Jo se lăsă într-un genunchi, cu limba scoasă de-un cot, și ținti. Nerd nu-l privea decât cu coada ochiului, dar știa că probabil țintea coșul pieptului, gândindu-se că, dacă va ținti spre picioare, nimfeta aceea aeriană nici măcar nu se va obosi să ridice proiectilul, călcându-l în picioare și făcându-l imposibil de refolosit – dar era sub demnitatea lui Jo să dea cu pietre. Jo avea un talent de a agasa cel mai mult fetele care de-abia îl băgau în seamă, pierzându-și repede gustul pentru cele care-i cădeau în plasă. În orice caz, el era o fire practică, spre deosebire de Nerd, care avea câteodată impresia despre sine că e mult prea șters

pentru orice formă de viețuire normală, acesta fiind un motiv suficient de bun ca să continue să se aciuască pe lângă Jo, el conferindu-i un soi de libertate de exprimare cu tot cu excentricismul lui ireproșabil-detestabil. Ea mergea acum în mijlocul drumului, cu șoldurile exprimând o curgere cristalină și cu chipul fin trasat mimând o întregă lume luând ființă sub bolta frunții, iar elasticul proiectilului lui Jo era întins la maximum. Și, în acel moment, Jo dădu drumul elasticului, iar Nerd privi aripa cum zbură prin aerul fierbinte, agățându-se la fix de decolteul ei și atârând ușor de el, trăgându-l în jos cu greutate ca o broșă între sâni. Ea se opri, uitându-se țintă înainte. Jo își mușcă buza până la sânge. Nimerise chiar mai bine decât sperase. Însă ceva la triumful neașteptat al lui Jo îl indignă la culme pe Nerd, deși n-ar fi putut spune exact ce. Înainte ca prietenul lui să prindă de veste, acesta sări în picioare și o luă la fugă, oprindu-se drept în fața fetei și, fără să-și dea seama prea bine ce face, descâlcindu-i aripa lipicioasă din cusătura bluzei sale catifelate. Apoi, o privi în ochi, o privi profund, văzu un ocean de miere și de verde aprins înaintea lui și înghiți în sec, dându-i un bobârnac aripioarei ca să zboare cât mai departe. Și mai departe, undeva unde conștiința lui nu mai putea ajunge, se auzi un trosnet, probabil Jo rupându-și din nou praștia pe genunchi, ca de atâtea alte ori în ultima vreme.

- Scuze pentru prietenul meu, se precipită Nerd. Te cicălește pentru că te place.

- Sunt obișnuită... Vrei să mergi o vreme cu mine? Îl luă ea prin surprindere. Numai până la librărie, acolo vreau să ajung... Ca să nu ne facă și alți „prieteni” surprize de genul ăsta.

Nerd îi auzi vocea ca prin vis, și începu să meargă la pas cu ea, învelit într-o pătură de amorțeală deplină. Oare ce citea această fată? Sau ce soi de muzică asculta? Jo țopăia într-un picior când trecură pe lângă el, sugându-și degetul mare în căutarea unei așchii, cu dosul palmei sprijinit de genunchiul ridicat. Fata nu zise nimic, dar asta nu-l tulbură pe Nerd. Într-un fel, își imagină că, dacă ea ar deschide gura și-ar vorbi, totul s-ar năruși, toată magia tăcerii ei ar fi spulberată de niște cuvinte pe care probabil le considera prea banale pentru a mai fi spuse. Răvașele lui Jo doar ar fi dezgustat-o și mai mult. Trecură împreună pe lângă un geam deschis, prin care se puteau observa trei adolescenți în haine jerpelitate, doi băieți și o fată, ce ascultau, în mod surprinzător, Edith Piaf și Kurt Cobain într-o tăcere aproape religioasă. Nerd își întoarse o singură dată capul ca să-o privească pe fata alături de care mergea, ca să n-o stânjenească. Se uită la curbura urechii ei, la părul care se ondula ușor în spatele acesteia și cădea apoi în valuri pe ceafa subțire și netedă ca o cascadă de plasmă, la obrazul ei fin trasat, la genele răzlețe ce se conturau subțiri deasupra pleoapelor întredeschise ce îi ascundeau ochii, privirea pe care Nerd nu avea să i-o mai prindă niciodată. Când cotiră, fata se apropie ușor de el, iar Nerd tresări. Nici măcar nu știa cum o chema... Neisprăvitul de Jo îi spunea în batjocură Domnișoara Vorbary, poate tocmai pentru a sublinia faptul că nu părea deloc vorbăreață... Nerd intonă în gând primele acorduri din *Hello, I Love You* de la The Doors. Auzi un foșnet din stânga lui, de unde se afla ea, adică; poate un chicotit subțire, un suspin ușor ca o pană de eter sau o șoptă menită să nu fie auzită de nimeni, dar mult prea profundă pentru a nu fi eliberată, pentru a nu fi rostită și cu voce tare.

Și, dintr-odată, se opriră în fața colosalei librării, ce trona asupra lor ca un perete despărțitor al treptelor sociale.

Ea intră instantaneu, schimbându-se la față și zburdând luminoasă și familiară și liberă printre rafturile înțesate cu fel de fel de volume care se căzneau să transmită colocvialul prin prisma unor percepții inedite. Era de parcă toată librăria fusese trezită la viață de ea, de parcă vibra de la respirația ei întretăiată, surescitată, fascinantă, de parcă ea cunoștea pe toată lumea care se cuibărise pe scaunele acestei librării, având fiecare câte o carte în brațe. Nerd intră șovăitor pe urmele ei, pierzându-se printre rafturile din fund. Își plimbă degetele asupra cotoarelor înșirate pe raftul din fața ochilor săi ca un șaman al cuvintelor ce încearcă să învie misticismul unor vremuri trecute și luă și el o carte de pe raft – *Lolita* lui Vladimir Nabokov. Ea se așezase lângă o altă fată, care studia o antologie de poeme de Jim Morrison și care păruse s-o aștepte, deși parcă librăria întreagă o așteptase pe ea pentru a începe să trăiască în adevăratul sens al cuvântului. Nerd o urmărea cu coada ochiului, respirând întretăiat deasupra rândurilor negre și cristaline despre obsesie ce se așterneau sub bărbia lui. Atunci, ușa se dădu de perete și intră Jo, cu mâinile tremurând. Îl căută pe Nerd cu privirea, dar acesta se cuibări adânc în scaun, acoperindu-și fața cu copertile cărții. Când Jo merse în capătul celălalt al librăriei, la rafturile înțesate cu ficțiuni adolescente de doi bani, deloc pe potriva excentricismului său din ce în ce mai prezent în fiecare zi, Nerd se ridică, având cartea în mână, și se îndreptă încet spre cele două fete care râdeau deasupra cărții de poezie. Știa că nu trebuia să se considere un pierzător, pentru că Jo încercase în fel și chip să-i atragă atenția. În cele din urmă, se opri în fața lor. Ea își ridică ochii spre el, cu o privire cețoasă, nedeslușită, pe care nu mai reuși să o

intercepteze cu totul, s-o lase să-l acapareze și să-i șteargă restul lumii și restul simțurilor din minte, și îi mulțumi încet. Schiță o urmă acelei fete, iar el o însoțise până aici fără a fi depus niciun efort pentru a-i capta atenția. de zâmbet, dar Nerd simți cum crisparea ei începe să se propage și în el și dădu din cap, spunându-i că ar face-o oricând, după care se retrase cu un ușor gust amar în gură, gândindu-se că tot ce rămăsese din această copilărie fusese o rigiditate incredibilă și o apatie nedorită, nemaiavând în minte sau în inimă nici măcar o urmă de chip, de interes, de afecțiune... Se trânti înapoi pe scaun, citind flămând și cu mintea goală. Jo nici măcar nu-l băgă în seamă; trecu pe lângă Nerd și se îndreptă și el spre fetele care acum renunțaseră cu totul la carte, chicotind și scotocind printre vinilurile de la raftul de muzică. Nerd ar fi putut să observe cât de liberă, cât de relaxată, cât de naturală era ea când nu era și el prin preajmă... Oricum, Jo era mai pregătit pentru o atracție de natură epistolară, construită nu ca să dureze, ci ca să fie simțită, decât excesiv de retrasul și pseudo-cultul prieten al lui, care nu știa că fericirea se măsoară în secunde și că nu se prinde în plasă, la fel cum nu se prinde nici în buzunare. Jo îi oferă aripa recuperată, pe care, de data asta, ea nu o mai călcase în picioare în trecerea ei febrilă, și intră în vorbă cu ea și cu prietena ei, fiind oglinda eliberării ei. Poate că, totuși, îi plăcea acea broșă neobișnuit de subțire pe care numai acum i-o putea oferi în persoană, fără o prăstie între ei. Prietena ei, deși poate mai lipsită de substanță, intrase și ea în conversație, iar acum trei respirații simultane întrețineau bătăile ritmice din extensiile de inimi ce se aflau înșirate pe rafturile librăriei... Da, da, Jo începea să se plictisească de moarte, dar fata asta era foarte frumoasă.

Nerd puse cartea la loc pe raft, simțind o durere de stomac crescândă în el și acoperindu-i parcă tot corpul ca o mantie a regretelor. Jo era Jo, dar fata aceasta avea numai dorințe de unică folosință de oferit albaștrilor șterși cum era el. La urma urmei, nici n-avea rost să mai rămână în coconul ăsta al ignoranței, blestemată fie ea, cărți avea și-acasă, și Jo tot la el se-ntorcea după ce flitua vreo trei gagici... Jo, care trecuse prin multe, știa că, de la un punct, nici măcar frumusețea universal valabilă nu mai făcea diferența, că, până la urmă, te plictisești și de Mona Lisa dacă o ai la tine-acasă, agățată de un perete al sufrageriei, și era cazul să învețe și Nerd ceva din asta, într-un mod mai mult sau mai puțin direct. Ieși deci din librărie și trecu pe lângă fereastra care era acum închisă, dar prin care se vedeau siluetele adormite ale celor doi băieți. Fata ieșise în stradă și o pornise în sensul opus celui în care mergea Nerd, aprinzându-și o țigară și tușind zdravăn. Coti apoi pe strada lui și-a lui Jo, dar nu se opri la banca pe care stătea de obicei, pe care stătuse și când apăruse blestemata, pe care-o mai boscorodi un pic cu ocazia asta, pe stradă în ziua aceea, dorind să facă o plimbare ceva mai lungă și sperând că soarele irizant al după-amiezii îl va face să uite de orice astfel de durere periodică, dar iluzorie. Trecu pe lângă curtea în care Polly îl învăța pe băiețel să cânte la flaut – fetița nu se mai zărea nicăieri – și coti pe următoarea stradă. Îi salută respectuos pe domnul și doamna Euemer, care moțâiau acum pe bancă după ce îi goniseră pe băiețandrii ce salivau în stradă și se luau în coarne încă de la amiază. Își epuizase ultimele rezerve de speranță în caz de urgență, și-așa sărăcăcioase, și o nouă amorțeală, încă și mai afectivă în singularitatea ei, îl cuprinsese deja când a ajuns în fața celor doi băieți, ce tocmai terminaseră lucrul la crucea improvizată și rostogoleau de la unul la altul cuiele rămase nefolosite. Ca să-i sperie, Nerd își smulse

șapca de modă veche de pe cap, pe care atât o iubea, sub care părul i se umezise colosal de mult în ultimele ore, și o aruncă după ei, punându-i pe fugă. Domnul Euemer, trezit de scâncetele lor, se ridicase în picioare, stând cu mâinile în șolduri în mijlocul trotuarului, și începuse să se întrebe cu voce tare, parcă obsesiv, aproape strigând către toți și către nimeni:

- Oare ce face?... Oare de ce a îngenuncheat? Ce-o fi vrând, ce-o fi făcând săracul băiat, băiatul acela ciudat, ce-o fi făcând ciudatul acela cu ciocanul?

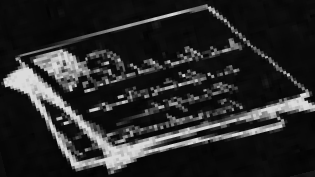
Dar Nerd își începuse deja crucificarea, sprijinindu-se de un capăt al lemnului și împlântându-și cu ciocanul primul cui între podul palmei și încheietură.

Texte: Cristian Băilă, a IX-a E

Grafică: Larisa Radu, a IX-a I

PAGINI DE LITERATURA

POEZIE

Simt

Simt în ploaie o lumină
Nevăzută pân-acum
Și aș vrea să ies din tină
Însă nu știu încă cum.

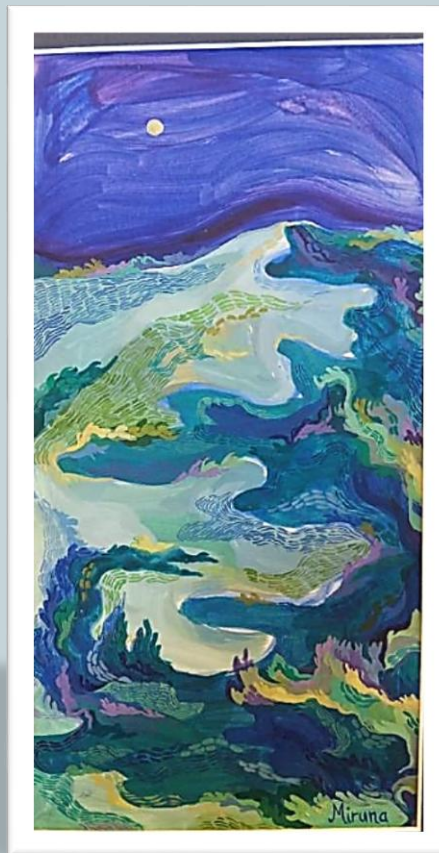
Simt în tunet o iubire
Și-un strigăt de ajutor;
Revin iarăși la simțire
Și mă stăpânește-un dor.

Și simt dorul tot mai tare
Cum mă pune-n laț de fier
Și simt, fără de scăpare,
Cum nu pot măcar să zbier.

Tina devine mai roșie
Și îmi simt și gâtul cald
Viața-i așa derizorie
Simt cum în sânge mă scald.

Viața e așa infimă
În ochi-mi de trecător
Și este așa profundă
În ochi-mi de visător.

Omule! Ciudat mai ești!
Simte și tu, doar o dată...
Nu mai trăi din povești;
Simte! Simt, ca niciodată!

Text: Maria Penteliciuc, a XII-a I
Grafică: Miruna Dospinescu, a XII-a I

flacăra strigă și dizolvă

(
o privești
îi atingi marginile, o modelezi cu unghia, aproape
imperceptibil ți se albește pielea
te ustură degetele
o miroși [freamăt sub epidermă]
se modelează după amprentă și îți caută umărul
se adâncește în carnea ta
îți cuprinde ochii și atunci o privești cu adevărat
ți se usucă pielea
evaporarea apei elimină căldură și
    întreții arderea
)

rămâne coada de păr blond stânsă în pumn deasupra gâtului
trecerea corpului către umbra de lângă el
    deja individualizată, deja coruptă, deja rănită
o jumătate de inimă pompează incomplet în pupila dreaptă
[un ventricul de hârtie perforată de primul set de carioci pe
care l-ai avut]
emisfera stângă a creierului incendiată cu acetona rămasă sub
unghii
urechi pătate de portocaliu și alge
    nu știm cum a ajuns în apă
ai sărit pe fereastră, [un impuls]
ai rămas blocat în tine, în presiunea sangvină a ultimelor
respirații

apa dizolvă corpurile străine
îți invadează lent viscerele și
te distranțezi de tine
    moleculele dintre apă și hipodermă
    moleculele dintre sânge și bronhiole
    moleculele dintre degetele înghețate și zdrențuite de
flăcări
îți vezi umbra în absența luminii
îți vezi picioarele lovind scoici și nisip și iarbă și asfalt și soare
te vezi
pe tine
respirând
fără să mai exiști

...

Chasing a bubble of air
Trying to find you, but you aren't there
Little air, doesn't matter the size
Chasing it in the dark, wherever I go
Just like fireflies

How can you say that you're okay?
Why can't I move forward without walking
away?
Are we talking about impossible things?
How are we still tied with a string?

In the darkened town
I'm chasing hopes
All the way around
Two tiny lights, with my tired eyes
But the lights are actually fireflies

The memories we shared throughout the
years
Am I holding alone to these?
They were meant for us
Are they meant for me now?
Are there no more fireflies to chase away?

I know we've changed, but something stayed
the same
I feel bad, I should be the one you blame
Can you check if the fireflies are still there?
They didn't leave because they really cared

About the nicknames we gave and our
group of friends
Though I'll continue to say those words
again
As they make their way through now
and then

I don't like the chaos I've created
But even if I knew what I was doing
I wouldn't tolerate it
The fireflies will continue flying
Until they can't no more
Will that be for sure?
I don't want to leave anything I know
unsaid
But even if they listened, they probably
wouldn't understand

Sometimes I just want to keep the
fireflies in a jar
To light up my room, to always watch
them from afar
I said that I'd capture them, but I didn't
Because I remember that they also
have freedom

Why are we still talking about the
things we've left behind?
Maybe because they're still stuck in
our minds
But I still chase something that's one of
a kind
Just like fireflies
Just like you guys.

Text: Miruna Ciortea, a X-a E

Incantație pirotehnică

1.

aș putea la fel de bine să devin dependent de știri
aș putea să iubesc tot comitetul de prezentatoare, toată armata de panouri cu indicații
pentru actori
aș putea să am un pervaz în loc de ochi, difuzoare în loc de urechi, o imprimantă în
loc de gură
aș putea să-mi reciclez visele infernale de minus un gazilion și unu de grade sau să
sângerez în cerneală până la moarte pe paradisul de pe un panou publicitar
aș putea să fiu obsedat de felinare, de cutii poștale, să-mi desenez în palme oglinzi
retrovizoare
aș putea să mă las mușcat de colții cablurilor, să intre și în mine otrava de 220 de volți
aș putea să îngreunez imaginile cu ghirlande de metafore precum colierele de capace
de sticlă cu greutatea unor bile de demolări
aș putea vorbi despre pământ învelindu-se cu corpuri de poeți & astrofizicieni pentru
somnia de veci

aș putea să mă târăsc mereu pe buze printre aceleași subiecte abominabile
aș putea să las stoluri de aplauze furtunoase & pretențioase & penitențioase &
reverențioase & repetitive să zboare peste capetele noastre nule & sedentare &
sedimentare & sentimentale
aș putea să mă scufund printre povești de dragoste îndelung cauterizate &
caricaturizate
aș putea să-mi învelesc răposata pasiune într-un șemineu aprins & o pardoseală rece &
un cearșaf indiferent și s-o îngrop adânc în zidul unei fabrici
aș putea să-mi beau ferestrele, să-mi inhalez ușile, să-mi mestec pereții, să mă intoxice
cu acoperișul și apoi să-mi iau restul casei în spate și să plec pe jos spre pe autostrada
către Univers
aș putea să-mi deconectez pupilele de la realitate, să-mi deconectez visele, să-mi
clasez fanteziile în procariote și eucariote
aș putea să-mi curăț aripile de pagini carbonifere pe un pervaz-voidoid oarecare și să
aștept acolo să mă ierte și pe mine cineva
iertarea – la fel ca moartea – e mereu un taxi albastru care vine dintr-o direcție
inexplicabilă, parcând fix sub geamul tău
aș putea să înec un camion în trinkbach și să-mi fac apoi un nou pat-șperaclu din
componentele supraviețuitoare
aș putea să fiu scottie ferguson sau travis bickle sau jules winnfield pentru tine
aș putea să mă convertesc la viață pentru tine
aș putea să mai sper și să mai disper cât pentru doi doar pentru tine
aș putea să mă împachetez în speranță și să mă dăruiesc astfel obsesiei numai și numai
pentru tine
s-ar putea să merite totuși de data asta
poate ție-ți plac cireșele

2.

acum, când fiziologicul ține de nedeterminat, când o tăcere asurzitoare ne apasă aripile nemişcate & simțirile nemişcate & neliniștea se măsoară în amperi
acum, când suntem la un pas de masochism și la doi pași de sentimente, când valul afecțiunii tale se sparge în țărnul meu aspru & sala antică de sport e închisă pentru vizitatori

acum, când frunza-eu părăsește copacul-tu, când multistratificarea cuvintelor ne ajunge din urmă ca un texan răzbunător din filmele western

acum, când să ai mâini reci din piele e o binecuvântare, când te pregătești din nou să mă mototolești, să mă bagi în buzunar, să mă păstrezi pentru mai târziu

acum, când mâna ta se prinde de brațul meu și te privesc știind că n-o să te mai văd niciodată, când repet mantra pirotehnică inscripționată în perna ta pentru a te dăruia înapoi ție înainte ca tu să te scufunzi din nou în fortăreața ta virtuală pe care eu nu o pot cuprinde & nici nu o pot înțelege

doar acum e clar că, dacă-ți bagi degetele pe gât cât mai repede, o să ai o șansă să scuipi și cuvinte cu înțeles pe lângă sânge

doar acum e clar că pot să devin brichetă cu funcții respiratorii pentru tine

3.

în toată nemișcarea mea, aud perna cum îmi șoptește „nu-mi da drumul, nu-mi da drumul, nonșalantul naibii” (& mă țin și mai bine de închisoarea ei textilă)

în toată nemișcarea mea, nimeni nu se sinchisește să tacă, frunzele nu se sinchiesc să nu mai cadă

în toată nemișcarea mea, ești încă atât de trează și atât de enervantă

în toată nemișcarea mea, în virtutea unei vieți de leneș, aud păsările-combinezoane cum huruie la ferma de pleoape din depărtare

în toată nemișcarea mea, am lăsat în urmă un cimitir de panouri publicitare & capace de sticlă

în toată nemișcarea mea, fiecare oglindă continuă să funcționeze perfect normal, absolut fatal

în toată nemișcarea mea, nicio scufiță-voltaj nu-și mai face intravenale cu știri de ultimă oră

în toată nemișcarea mea, mă rușinez până și de crengile goale ale copacilor

în toată nemișcarea mea, zgomotul continuă în rândul așternuturilor, al pervazurilor, al monitoarelor, totul e la fel de treaz și dissociativ, până și așternuturile cu toată nemișcarea mea, lumea continuă să se miște enervant de tare.

Text: Cristian Băilă, a IX-a E

Grafică: Miruna Dospinescu, a XII-a I

poem (vidanjat)

într-o zi, vom fi amândoi nebuni
vom avea sub un metru înălțime & vom seduce autobuze ca să le oferim căldură
umană
vom alerga amândoi din supermarket în supermarket
vom spânzura muște de panouri publicitare, de coșuri de cumpărături
și le vom spune tuturor că am găsit sensul
în semnele de circulație

într-o zi, eu voi fi bătrân și tu vei rămâne nebună
vei avea sub un metru înălțime & vei seduce autobuze ca să le oferi căldură umană
vei alerga de una singură din supermarket în supermarket
vei spânzura singură muște de panouri publicitare, de coșuri de cumpărături
și le vei spune tuturor că singură ai găsit sensul
în semnele de circulație

într-o zi, vom fi amândoi la fel de nebuni & la fel de morți
și nu va mai rămâne nimeni care să aibă sub un metru înălțime & să seducă autobuze
ca să le ofere căldură umană
nimeni nu va mai alerga din supermarket în supermarket
nimeni nu va mai spânzura muștele de panouri publicitare, de coșuri de cumpărături
și nu va mai avea cine să le spună tuturor că a găsit sensul

Text: Cristian Băilă, a IX-a E
Grafică: Ioana Bercean, a X-a F

poem (iernatic)

niciun fluture de piatră cubică nu va zbura în seara asta.
părul tău e lins precum declarația umedă & disperată de dragoste
a unui câine bătrân.

astăzi mă vei îngropa într-o cutie de chibrituri, iar mâine îți vei da seama
cât de nebun am fost de fapt
aș vrea să mă iei în brațe
și să-mi spui că nu e frig încă,
că nu știu încă nimic
și că totul

(suma portretelor singuratice din portbagajul unui dependent de știri)
se va termina curând,
că iubirea e un sendviș de la omv împărțit
din care ea nu mai ține minte nimic,
dar el știe fiecare detaliu.

nu e frig încă.

cearcănele mele, ca niște pungi de întuneric în plan, s-au lungit atât de mult,
încât calc pe ele, mă împiedic de ele,
în fiecare zi, dispăre câte un milimetru al căldurii mele umane
și astfel, milimetru cu
milimetru cu

milimetru,

mă lipesc tot mai mult de lipsa ta,
mă lipsesc tot mai mult de lipiciul tău.
milimetru cu milimetru cu
milimetru,

mă gândesc la ce mai e de gândit.

mai visez la ce mai e de visat.

mai iubesc ce mai e de iubit.

în ochii mei nu contează că tu

ești mai pierdută pentru mine decât un anotimp de origine necunoscută, rătăcit &
expluzat din calendarul iulian,

ești mai facilă pentru mine decât o liniște în mijlocul unui autocar din radiere și
capace zăngănitore,

ești mai egală & mai transparentă pentru mine decât un tren aducător de moarte la
ore fixe,

ești mai goală & mai comună pentru mine decât un PET sugrumat în mijlocul unui
câmp cu flori.

pentru că eu încă nu știu nimic.

e adevărat,

e o liniște de piatră cubică între noi,
e un abandon de neon în inima noastră,

e un limb totalitar de aşternuturi tras peste pupilele noastre singure & vulnerabile,
dar am fost mereu gata să neglijez degerăturile, cojile de pâine cu care mi-am peticit
memoria octogenară, faliile de rift dispreţuitoare din privirea ta ca un anotimp care nu-
mi va atinge niciodată nici calendarul, nici viaţa,
iar tu ai fost mereu gata să neglijezi frecarea cuvintelor, spuselor şi scriselor mele cu
aerul şi să le trimiţi direct în vid, cazul tău ideal.
într-adevăr, speranţa se măsoară în aşteptări pe secundă.
totuşi,
de la o anumită înălţime,
e nevoie de o monedă de doi euro pe care s-o cedez, s-o sacrific chiar, dacă e nevoie,
ca să te văd printr-un telescop semimobil, ca să-mi privesc condiţia umană de sus.
pe tine nu pare să te deranjeze să fii un punct în afara calendarului meu,
la fel cum nu te-a deranjat nici să fii întreg calendarul meu.
acum, liniştea îmi apasă coastele ca pe clapele unui pian diform,
osândit să fie precum creatorul său diform,
precum mântuitorul său diform,
mântuitorul său cu degetele tocite de reclame la *fast-food*
şi gândul la tine e de neajuns,
ca un musafir care a întârziat atât de mult, încât ai renunţat să-l mai aştepţi.

dar de-acum e cel mai sigur că
totul se va termina curând.
viitorul oricum ne va ucide.
milimetru
cu milimetru
cu milimetru.

niciun fluture de piatră cubică nu va zbura în seara asta.
părul tău e lins precum declaraţia umedă & disperată de dragoste
a unui câine bătrân.
& nimic din toate astea
nu mai contează.

Text: Cristian Băilă, a IX-a E
Grafică: Larisa Radu, a IX-a I

PASiVni

CV si DESPRE
ADOLESCENTI

PERSONAL SKILLS

Anchetă: La ce bun voluntariatul?

Festivalul „Tânăr la Sibiu”,
Teatrul „GONG”

Din dorința de a afla ce anume îi motivează pe tinerii care participă, în număr mare, la programele de voluntariat, am realizat această anchetă în rândul lor. Au răspuns la întrebări: Claudia Teleşpan, Daria Ilisei, Iris Neacșu, Paula Ittu, Maria Lupean, Alexia Ciobănuț, Ariana Negoescu, Andreea Măndiță-Dalban și subsemnata.

1. Care au fost motivele pentru care ai ales voluntariatul? Ce așteptări ai avut în acest sens?

Am decis să fiu voluntară, în primul rând, fiindcă îmi doream să simt că îi ajut pe cei din jurul meu și că pot aduce o contribuție, oricât de mică, într-un proiect complex. Pandemia și, apoi, clasa a VIII-a m-au îndepărtat de viața socială și culturală a orașului, iar, pentru mine, voluntariatul a însemnat, din acest punct de vedere, o încercare de reconectare cu Sibiu. Un alt motiv a fost dorința de a cunoaște alți tineri și de a-mi descoperi noi pasiuni, în afara școlii. Recunosc, pentru mult timp am privit voluntariatul ca o activitate care te implică direct în viețile celor în nevoie, transformând-o într-o interacțiune fragilă unde este nevoie de răbdare și blândețe, trăsături pe care nu pot să spun că le posed din plin. Acest mod de gândire m-a

determinat să ezit în decizia de a deveni voluntar. Însă, după primele mele experiențe, am ajuns la concluzia că poți influența viața cuiva și fără a interacționa direct cu acea persoană. (Andreea Teleşpan, clasa a X-a E)

Am ales să devin voluntar, deoarece consider că mă va ajuta foarte mult în viitor. Voluntariatul simulează, într-un mod mai realist decât școala, atmosfera în cadrul unui loc de muncă, oferindu-mi șansa de „a trăi” ziua normală de lucru a unui adult, cu siguranța opțiunii de a renunța. Totodată, pe parcursul voluntariatului mi-am dezvoltat abilitățile sociale și lingvistice, interacționând cu persoane noi și diferite de cercul meu de prieteni. La început, eram pregătită pentru muncă fizică, dar, pe parcurs am înțeles că voluntariatul este, în principal, despre a cunoaște oameni noi și despre a lucra în diferite medii. Astfel, voluntariatul a reprezentat, pentru mine, oportunitatea de a ieși din zona de confort și de a mă pregăti pentru viața de adult. (Claudia Teleşpan, clasa a X-a E)

Am ales voluntariatul, deoarece des mi se spune că sunt prea timidă și că ar trebui să mă deschid mai mult. Așadar, am dat o șansă acestor activități pentru a-i descoperii pe alții, dar în special pe mine. Pot spune cu siguranță faptul că de când m-am implicat mai mult în voluntariat, am cunoscut mai mulți oameni, am devenit mai sociabilă și m-am distrat alături de noii prieteni, pe care nu cred că i-aș fi întâlnit altfel. (Daria Ilisei, clasa a X-a I)

Adevărul este că am ajuns la primul meu voluntariat din pură coincidență, am ajuns mult prea devreme la prima întâlnire Astra Adolescenți 2022 și am nimerit în mijlocul ședinței voluntarilor. Am primit un ecuson de voluntar, dar mi-a fost prea frică să

vorbesc și să spun că de fapt nu sunt voluntară, ci doar am ajuns mult prea devreme. Fiindcă m-am simțit bine, mi-am făcut și eu contract de voluntar chiar în ziua aceea. Mă așteptam să fiu înconjurată de alți adolescenți care îmi împărtășesc pasiunea pentru lectură da, dar cu siguranță nu m-am așteptat să îmi fac atâția prieteni și să mă simt așa în largul meu când sunt acolo. (Iris Neacșu, clasa a X-a I)

Am ales să devin voluntar, deoarece am vrut să fac parte dintr-o echipă care încearcă să ajute lumea atunci când are nevoie. Fiind cunoscut faptul că Sibiu este un oraș cu o identitate culturală, mi-am dorit să asist la evenimente de acest gen, dar și să sprijin desfășurarea lor. (Maria Lupean, clasa a X-a I)

Am ales voluntariatul pentru că îmi doream să trăiesc experiențe noi, să îmi îmbogățesc cunoștințele culturale, să îmi dezvolt abilitățile de comunicare și de lucru în echipă și, mai ales, să îmi fac prieteni noi. (Paula Ittu, clasa a X-a I)

Am luat în considerare voluntariatele începând din clasa a VIII-a, fiind însă conștientă că participarea mea în astfel de programe va fi amânată până în momentul în care voi susține examenul. Am văzut clasa a IX-a ca pe o oportunitate de a experimenta cât mai mult în ceea ce privește activitățile extracurriculare, pentru a descoperi treptat calea pe care o voi alege după terminarea liceului și pentru a mă conecta, într-un fel sau altul, la societatea în care trăiesc. De aceea, plină de entuziasm, am fost primită cu brațele deschise în lumea teatrului de către echipa de voluntari de la Teatrul pentru Copii și Tineret GONG și de către cea din cadrul FITS (Festivalul Internațional de Teatru de la Sibiu), în prezența cărora am uitat de temerile mele anterioare. (Alexia Ciobănuț, clasa a X-a E)

Am ales voluntariatul pentru a mă dezvolta atât pe plan personal și profesional, cât și pentru a cunoaște persoane noi. Chiar dinainte să mă înscriu, mă așteptam să fiu înconjurată de persoane prietenoase și responsabile, și, din fericire, colectivul în care mă aflu dă dovadă de aceste două calități. (Andreea Măndiță – Dalban, clasa a X-a A)

Am decis să particip la activități de voluntariat deoarece doream să mă implic mai mult, să-mi las amprenta pe unde merg și să mă pot uita înapoi cu mândrie la ceea ce am reușit să fac n anii de liceu. (Ariana Negoescu, clasa a IX-a D)

2. Care a fost cea mai provocatoare sarcină în activitatea ta de voluntar?

Pentru mine, cea mai provocatoare sarcină în activitatea mea de voluntariat a fost începutul. Săptămâna de dinaintea primei mele activități ca voluntar la Biblioteca Județeană Astra a fost plină de nerăbdare, dar și de puțină teamă. Nu știam la ce să mă aștept, ce se aștepta de la mine. Știam că prima impresie contează cel mai mult și îmi doream ca prima mea activitate să decurgă perfect. De aceea, deși tocmai începuse vacanța de vară, m-am trezit foarte devreme, pentru a avea timp să mă pregătesc (fizic și psihic), pentru una dintre cele mai importante întâlniri din viața mea de adolescent. Bineînțeles, am ajuns cu jumătate de oră înainte de ora stabilită, iar acest lucru, împreună cu prezența unor colegi, mi-a atenuat emoțiile. În final, totul a decurs foarte bine, iar acum mă amuz de fiecare dată când îmi amintesc de acea săptămână. (Andreea Teleșpan, clasa a X-a E)

După părerea mea, în orice activitate din cadrul unei echipe, cea mai dificilă sarcină este întotdeauna prima, întrucât ajustarea la dinamica

colectivului, înțelegerea cerințelor și a așteptărilor pot reprezenta provocări inițiale. De exemplu, în prima mea zi în calitate de voluntar la „Târgul Meșteșugarilor” din Muzeul Astra, nu știam la ce să mă aștept. Am fost uimită de volumul de muncă și de atmosfera încărcată de graba specifică deschiderii unui eveniment. Însă, pe parcursul săptămânii, cu ajutorul coordonatorilor, am reușit să-mi îndeplinesc sarcinile cu eficiență și dexteritate. (Claudia Teleșpan, clasa a X-a E)

Una dintre cele mai provocatoare sarcini a fost aceea când eram nevoită să anunț o veste rea persoanei din fața mea. Un simplu „Vă rog să nu mai vorbiți în sală!” sau „Nu aruncați gunoaie pe jos!” părea destul de înfricoșător, deoarece mă temeam de un posibil scandal, indiferent dacă ar fi fost vina mea sau nu, dar de fiecare dată am reușit să fac față provocării și până acum nu am avut probleme. (Daria Ilisei, clasa a X-a I)

Cred că cel mai greu mi-a fost să îmi depășesc timiditatea și să devin mai sociabilă. Pentru cele mai multe programe de voluntariat este nevoie să interacționezi cu oameni și să lucrezi în echipă cu ceilalți voluntari. Când am început voluntariatul la Teatrul pentru Copii și Tineret GONG din Sibiu, m-am confruntat destul de mult cu timiditatea, dar cu timpul am devenit mai încrezătoare și mai deschisă. (Iris Neacșu, clasa a X-a I)

Pe durata Festivalului Internațional de Film Documentar, ASTRA Film Documentar, am fost implicată în realizarea mai multor sarcini, dar cea care mi s-a părut cea mai solicitantă a fost atunci când a trebuit să supraveghez și să coordonez copiii cu vârste mai mici. Gălăgioși și entuziaști, copiii necesitau întreaga mea atenție, ca nu cumva

să pătească ceva. Dar, cu blândețe și cu umor, am reușit să depășesc momentele de tensiune. (Maria Lupean, clasa a X-a I)

Cred că cea mai provocatoare activitate din sarcina mea de voluntar la Astra Film Documentar a fost când am întâmpinat o problemă tehnică. În broșura festivalului apărea un film care urma să se deruleze într-o altă sală, dar la aceeași oră. Oamenii au devenit furioși, întrebând alarmați de ce nu începe filmul. Mi-am păstrat calmul și, alături de colegii mei, am reușit să îi conducem pe toți în sala corectă, cu o întârziere de doar câteva minute. (Paula Ittu, clasa a X-a I)

În calitate de voluntar al Teatrului pentru Copii și Tineret GONG, am participat la Festivalului Tânăr la Sibiu, care s-a desfășurat în 2023 și 2024, reunind nu numai companii de teatru din țară, ci de prin toate colțurile lumii (Turcia, Franța, Germania, Argentina etc.). Vă mărturisesc că am fost surprinsă de faptul că mi s-a încredințat o sarcină atât de provocatoare, și anume de a mă asigura de succesul trupei din Turcia, Atta, ceea ce propune asistarea lor pe tot parcursul festivalului. Alături de colega mea, am însoțit echipa atât la pregătirea spectacolului, cât și în timpul acestuia, beneficiind de oportunitatea de a urmări un spectacol inedit, pentru și cu bebeluși. Pe scurt, aceștia au fost invitați să se alătore dansatoarelor spre a explora spațiul care se va transforma de la monocromatic la multicolor, de la plat la spațial, fiind liberi să decidă singuri când să se întoarcă la părinți (care au fost rugați să stea pe margine). Sarcina noastră consta în redirecționarea bebelușilor care se aventurau în afara zonei sigure, ceea ce a presupus multă răbdare și atenție, spre a nu-i speria pe cei mici. (Alexia Ciobănuț, clasa a X-a E)

Cele mai provocatoare sarcini din activitatea mea de voluntar au fost cele neprevăzute desigur, însă cu timpul înveți să le faci față și să găsești soluții în cel mai scurt timp posibil. (Andreea Măndiță – Dalban, clasa a X-a A)

Cel mai dificil pentru mine a fost să ajung să mă simt confortabil printre colegii de voluntariat, având în vedere faptul că nu eram obișnuită să lucrez în echipă. Din fericire, aceștia au fost prietenoși și primitivi, iar timpul petrecut cu ei a ajuns să mă încante. (Ariana Negoescu, clasa a X-a D)

3. Cum reușești să ții în echilibru sarcinile școlare, voluntariatul și viața socială?

În principal, îmi organizez activitățile în funcție de nivelul de prioritate. Desigur, școala vine mereu pe primul loc. De exemplu, încerc să îmi planific voluntariatul astfel încât să nu interfereze cu programul școlii. În acest sens, particip la activități doar în afara orelor și, pe cât posibil, în perioade cât mai lejere din punct de vedere al sarcinilor școlare. Deseori, voluntariatul devine și o activitate socială, în care pot să îmi consolidez conexiunile actuale, dar și să cunosc oameni noi. Astfel, timpul petrecut la voluntariat devine o parte importantă a vieții sociale, în care se formează prietenii care pot dura toată viața. (Andreea Teleşpan, clasa a X-a E)

Gestionarea sarcinilor școlare, a voluntariatului și a vieții sociale poate fi o provocare, dar, dacă îți stabilești prioritățile și îți planifici timpul, poți să ții în echilibru toate aceste activități. Deoarece activitățile școlare sunt cele mai importante, încerc să-mi organizez timpul astfel încât voluntariatul să

nu se suprapună cu programul școlar și nici să nu-mi influențeze negativ performanțele. Astfel, reușesc să-mi îndeplinesc toate sarcinile cu succes. De multe ori, voluntariatul devine o ocazie de a socializa cu alți tineri de vârsta mea și de a crea noi prietenii. (Claudia Teleşpan, clasa a X-a E)

Nu îmi este ușor, mai ales când sunt voluntară la festivaluri și prezența mea este obligatorie zilnic. Totuși iau școala în serios. Încerc să nu îmi programez activitatea de voluntariat în timpul acesteia, temele le fac cât mai repede posibil, în orice oră liberă pe care o am la dispoziție. De exemplu, dacă sunt nevoită să învăț pentru a doua zi o lecție, îmi acord o oră - două oriunde găsesc liniște pentru a repeta. Cât despre viața socială, pe parcursul voluntariatului ești înconjurat de o mulțime de oameni, astfel încât menținerea acesteia nu reprezintă o problemă. (Daria Ilisei, clasa a X-a I)

O să recunosc că nu este ușor, mai ales dacă ai și alte hobby-uri sau practici un sport, dar nu este imposibil. Ești nevoit să faci des compromisuri și trebuie să îți cunoști foarte bine prioritățile, fiindcă nu vei putea să faci totul, nu poți merge și la voluntariat și la toate olimpiadele și să ieși zilnic o oră sau două cu prietenii. Totuși cred că merită timpul pe care îl sacrifici. Viața socială și voluntariatul ajung inevitabil să se intersecteze și la fel ca la școală s-ar putea să îți întâlnești unii dintre cei mai buni prieteni acolo. (Iris Neacșu, clasa a X-a I)

ASTRA film,
Sibiu – 2024

În mod cert a fost o perioadă extrem de aglomerată, fiind nevoie să îmi organizez foarte bine timpul pentru a reuși să mă achit de toate sarcinile, dar și să pot socializa cu prietenii mei. Pe de altă parte, deși este destul de epuizant, aș repeta această experiență provocatoare, dar și frumoasă în același timp. (Maria Lupean, clasa a X-a I)

Nu este atât de greu pe cât pare. Activitățile se desfășoară la o oră-două după terminarea programului de la școală, timp în care am timp să învăț și să îmi fac temele. Atât la școală, cât și la voluntariat socializez cu persoanele din jurul meu pentru a rezolva anumite sarcini sau în scop personal, în timpul pauzelor. (Paula Ittu, clasa a X-a I)

Cu siguranță, prioritizarea m-a ajutat mereu să găsesc o cale de echilibru din multe puncte de vedere, iar în acest caz am considerat școala ca fiind cea mai importantă. Încerc să nu suprapun activitățile legate de voluntariat cu orele de școală, pentru că îmi place să am siguranță și ordine în ceea ce fac, din moment ce astfel cresc productivitatea. Cât despre viața socială, mereu găsesc feluri în care să-i acord timp, fiindcă sunt conștientă de esențialitatea ei în viața mea. (Alexia Ciobănuț, clasa a X-a E)

Artmania festival - 2024

Când vine vorba de menținerea echilibrului dintre sarcinile școlare, voluntariat și viața socială, pot spune că cele mai importante principii sunt stabilirea priorităților și organizarea timpului. Astfel, îmi organizez un program bine pus la punct și dacă mi se suprapun două sarcini sau activități o voi prioritiza pe cea pe care o consider mai importantă. (Andreea Măndiță – Dalban, clasa a X-a A)

La început a fost puțin mai greu să mă obișnuiesc cu noile schimbări, dar cu trecerea timpului am reușit să învăț cum să mă organizez eficient, în așa fel încât activitățile extracurriculare și sarcinile școlare să nu fie prea obositoare. Sigur, nu este ușor, dar fiecare ajunge să-și creeze o rutină care i se potrivește, așa că răbdarea este calea. (Ariana Negoescu, clasa a X-a D)

FITS, Sibiu – 2024
(maestrul Constantin
Chiriac & voluntari)

O pasiune neobișnuită

Mă numesc Buta Tudor și am 17 ani. M-am înscris la cursurile de pilotaj ULM (avioane ultraușoare motorizate) la Aeroclubul Teritorial „Hermann Oberth” Sibiu, în februarie 2024, după ce am aflat despre ele de la unchiul meu. În noiembrie 2024, am obținut brevetul de pilot, după ce am efectuat cursurile practice, 42 de ore de zbor, peste 200 de aterizări și am promovat examenele teoretice și practice.

Cursul este compus din două module: de pregătire teoretică și de pregătire practică. Cel teoretic constă în parcurgerea a minimum 50 de ore, a nouă materii, printre care: legislație aeronautică, meteorologie, comunicații și aerodinamică. Modulul practic constă într-un program de pregătire care cuprinde un minim de 40 ore de zbor, dintre care cel puțin 10 ore de zbor în simplă comandă, adică zbor de unul singur, fără instructor în avion și cinci ore de zbor în raid, însemnând zboruri între diferite aerodromuri din țară. După finalizarea modului practic de pregătire, urmează examinarea pentru obținerea brevetului.

După obținerea licenței, cei care prezintă aptitudini vor fi selecționați în loturile județene ale Aeroclubului României, unde se vor antrena și vor participa la competiții și demonstrații aeronautice. Aceste competiții constau în diferite probe cum ar fi „zborul pe traiect” în care concurenții trebuie să urmeze, cu cât mai multă exactitate și fără ajutorul GPS-ului, un traseu desenat pe harta care le este înmănată înainte să decoleze, sau proba de aterizare la punct fix, care presupune aterizarea cât mai aproape de niște linii de pe suprafața pistei, fiecare având un anumit punctaj.

Printre momentele mele preferate de-a lungul programului de licențiere au fost primul zbor în simplă comandă, raidurile pe care le-am zburat până la aerodromurile din Deva - care a fost tot în simplă comandă - la Brașov și la Târgu Mureș, cât și ocazia de a avea un zbor acrobatic cu unul dintre planoarele de la Aeroclubul Deva. De menționat sunt, bineînțeles, și toate peisajele de la înălțime pe care am avut ocazia să le văd, cum ar fi munții Cindrel și Făgăraș, sau orașele Sibiu și Brașov, cu adevărat spectaculoase văzute de la mai mult de 1000 de metri altitudine. Apreciez foarte mult și atmosfera de la aerodrom, unde am legat prietenii cu colegii și chiar cu unii instructori cu care am avut plăcerea de a zbura.

Cursurile de zbor pentru licențele de pilot de ULM, de planor, dar și de parașutist sunt gratis la Aeroclubul României pentru tinerii între 15 și 23 de ani, și sfătuiesc pe oricine care are o pasiune pentru aviație sau dorește experiențe de neuitat să se înscrie.

Text: Tudor Buta, a XI-a A

Baschetul - pasiunea mea. Interviu cu Tudor Popa

1. La ce club activezi și de când? Cine te-a descoperit?

Activez la clubul BC CSU Andu Sibiu la categoria U18 și la liga 1. Fac parte din acest club de opt ani. Primul meu antrenor a fost Cristian Crăciun, urmat la puțin timp de Alex Kovacs care a antrenat echipa până la categoria U12. Antrenorul care m-a descoperit și care a văzut potențial în mine este Nikola Pavlovic. El m-a ajutat cel mai mult să îmi îmbunătățesc stilul de joc, iar pentru mine el va rămâne cel mai bun antrenor pe care l-am avut.

2. Ce performanțe/rezultate notabile ai obținut?

Singurul rezultat notabil obținut până acum alături de echipă a fost medalia de bronz la campionatul național de baschet de anul trecut la categoria U17. Însă anul acesta, fiind ultimul an de juniorat al generației 2007, suntem determinați să aducem aurul acasă.

3. Cum reușești să îmbini programul școlar cu antrenamentele, respectiv cu participarea la meciuri?

Este destul de provocator, dar dacă îți organizezi timpul bine, poți să faci față amândurora. În primul rând, disciplina are un rol foarte important într-un program încărcat. Dimineața, de obicei, mă trezesc devreme și verific dacă am totul pus la punct pentru școală. În timpul orelor mă concentrez și sunt atent să înțeleg materia predată de profesor.

După ce termin școala, am puțin timp liber în care iau prânzul, iar după aceea merg direct la antrenament. Antrenamentele sunt intense, așa că trebuie să fiu atent și la alimentație, recuperare și odihnă pentru a fi în formă maximă. În zilele cu meciuri, trebuie să îmi gestionez energia și să mă concentrez pe meci, dar trebuie și să mă pun la curent cu ce am ratat la școală. E important să am și susținerea profesorilor și a antrenorilor, care înțeleg că am multe responsabilități și mă ajută să îmi organizez mai bine timpul.

4. Care sunt obiectivele tale în privința practicării acestui sport? Dar în raport cu școala?

În acest moment, obiectivul meu principal, care poate fi îndeplinit doar cu ajutorul baschetului, este să obțin o bursă pentru o facultate bună, unde am să mă pregătesc pentru viitor, în timp ce voi continua să practic acest sport. După absolvirea facultății, din păcate am să mă despart de acest sport, pentru a mă putea concentra mai mult pe viitoarea mea carieră.

Text: Robert Tatu, a XI-a A

Young Till Death

Mă numesc Adriana Cichi, sunt elevă în clasa a X-a la Colegiul Național „Gheorghe Lazăr” și am ca pasiune dansul. Pentru mine, dansul este răspunsul fiecărei nedumeriri, o cale către success și ceea ce îmi aduce cea mai multă fericire. Sunt mândră să spun că fac parte din trupa de dans *Young Till Death* care aduce dansul de stradă în prim-plan, atât prin abordări clasice, combinând diverse ramuri ale hip-hopului, cât și printr-o viziune teatrală, de poveste.

Young Till Death este mai mult decât o simplă trupă. Pentru mine, este un stil de viață. De-a lungul anilor, de când fac parte din acest colectiv, mi-am descoperit și dezvoltat multe calități, care mă ajută să mă apropriez tot mai mult de cea mai bună versiune a mea. Aici, în echipa noastră, pentru asta optăm: disciplină, muncă, dezvoltare, atât în cariera de dansator, cât și în viața personală. Totuși, prioritizarea educației și a școlii este încurajată, astfel intervenind simțul disciplinei, de a fi capabil să îți urmezi studiile și, în același timp, să practici un sport de performanță, evoluând simultan în ambele medii. De asemenea, este pus accent pe urmarea unui stil de viață sănătos, având o nutriție corectă și evitând activități dăunătoare corpului, precum fumatul sau consumul, în exces, de alcool.

De-a lungul unui an, *Young Till Death* are mai multe obiective. În 2021, trupa a susținut debutul primului spectacol integral, „Blestemul lui Decebal”, în cadrul Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu. Spectacolul a fost în întregime conceput și coregrafiat de antrenorul nostru, Alex Svaricek, și a avut ca viziune îmbinarea

dansului de stradă cu folclorul românesc.

Îmbrăcămintea a constat în portul tradițional românesc, melodiile au fost în stilul hip-hop, cu influențe românești (spre exemplu, trupa „Subcarpați”), iar coreografiile au afișat mișcări specifice dansului de stradă. În următorii doi ani au urmat spectacole pe tema perioadei interbelice și celei comuniste. Fiind în cadrul FITS, am adoptat această tematică românească pentru a onora țara din care facem parte, festivalul fiind plin de artiști internaționali.

În vara anului 2024, urmând succesul primului spectacol, a avut loc premiera spectacolului „Inimă de lup”, respectând tematica folclorului. Acesta a fost susținut nu doar în cadrul FITS, ci și la Centrul Cultural „Ion Besoiu”, la șase luni de la debutul său. Bineînțeles, a fost un success imens, primind un feedback pozitiv și multe încurajări. Așadar, trupa muncește an de an la pregătirea unui nou spectacol, a cărui durată este de aproximativ 40 de minute. În afara acestei colaborări cu Teatrul „Radu Stanca”, participăm și la concursuri internaționale de dans, unde schimbăm abordarea într-una clasică hip-hop, înclinând spre dansul de stradă

Munca este cu siguranță multă și, câteodată, oboseitoare. Însă, acest colectiv este precum o familie. În afara responsabilităților specifice unor artiști, optăm din când în când și pentru distracție. Organizăm, ocazional, fie un grătar împreună, o petrecere, o ieșire în natură sau la film și, an de an, o tabără de vară, de o săptămână, bazată atât pe dezvoltare a tehnicii în dans, cât și pe explorare și distracție. Toate aceste activități sunt organizate în scopul de a ne apropia ca membri ai acestei echipe, pentru a ne respecta unii pe ceilalți și pentru a forma legături strânse între noi. Noi performăm ca trupă, nu individual, și este important să fim uniți. Bineînțeles, este puternic descurajat comportamentul toxic, bârfa sau comentariile negative care nu aduc decât probleme. Pentru mine, să fiu înconjurată de asemenea oameni care pun accent pe comunicare și respect este ceea ce mă ajută să duc o viață sănătoasă și liniștită.

Așadar, *Young Till Death* nu este un colectiv oarecare. Este o trupă care este în evoluție constantă. Noi, ca membri, ne dezvoltăm tot mai mult de-a lungul anilor, fizic și psihic, și nu ne oprim niciodată. Ca trupă ajungem tot mai departe, înaintând către oportunități tot mai mari, dar, în același timp, rămânem uniți. Eu sunt foarte recunoscătoare pentru toate prietenii adevărate pe care le-am creat aici, pentru fiecare antrenament la care iau parte, intrând pe ușa sălii cu zâmbetul pe buze de fiecare dată, și pentru oportunitatea de a-mi transforma pasiunea într-un stil de viață sănătos.

Text: Adriana Cichi, a X-a E

Grafică: Sebastian Caminschi, a X-a I

Foto: Alexia Ciobănuș, a X-a E

CALEIDOSCOP

Orice moment este memorabil.

VIS DE IARNĂ

MUZEUL „ASTRA” - SIBIU

ȘTEFAN CÂLȚIA

Foto: Alexia Ciobănuț, a X-a E

Postcarduri: pictorul Ștefan Câlția,
Editura Curtea Veche
(*Iarnă, Iarna și casa albastră, Iarna liniștită*)

Instantanee citadine

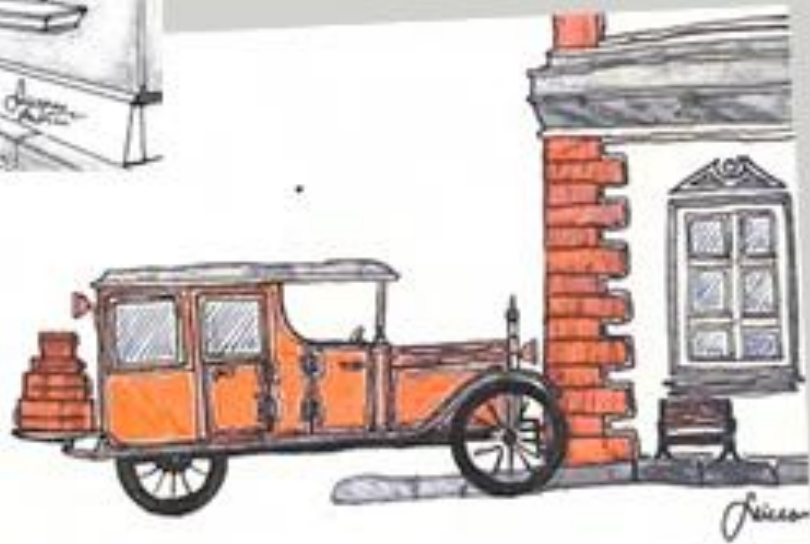

Foto: Maia Loloiu, a XI-a E

Grafiță: Maria Murgu, a IX-a B

Grafică: Seiceanu Andrei, a X-a I

CĂUTĂRI

Grafică:
Larisa Radu, a IX-a I
Miruna Dospinescu, a XII-a I